

Na gelu'lg agnutmaqan ta'n Matiw ewi'g'g'p Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Matiw na nujintutmap g'pnno'lewei suliewei. Naqt'g'p ugtlgowaqan ugjit majulgwalan Se'susal. Ula wi'gatign ewi'g'g'p tlimugsinenu ta'n goqwei Se'sus tela'tegep aq ta'n goqwei teluep.

Nisgam teplumapni ugmimajuinung petgitmutal Nujiugs'tawi'welitl. Matiw telimugsi'gw na Se'sus ta'n Nisgam teplumugsi'gup petgimatal ugs'tqamug. Ewi'g'g'p ula wi'gatign ugjit tlimugsinenu pugwelgl ta'n goqwe'l sa'qawe'gi'g getlams'tasultipnig na teliaqal ge's Se'sus eig'p ugs'tqamug. Negla mimajuinugi'g ewi'gmi'tipnn na sa'qawei wi'gatignn teluisig "Sa'qawei Teplumtingewei." Matiw wet wi'g'g'p ula wi'gatign musga'tugsinenu Se'sus na negm ta'n petgimut ugjit ugs'tawian Nisgam ugmimajuinung.

Matiw ewi'g'g'p ula wi'gatign tlimugsinenu amujpa tla'taqatigw ta'n Nisgam tel puatg. Se'sus apjiw jigs'tuapnn ujil ge's eigeg ugs'tqamug. Ta'n tujiw sign'tuteg na telimapnn Sa'nal, "Ge' tla'taqatinej ta'n Nisgam tel puatg." Nisgam pewalaji ugmimajuinung jigs'tuanew aq mu listuanew. Se'sus gis musga'tugsi'gw ta'n gis tla'taqatitesnu glaman majulgwanej Se'sus aq Nisgam ul'ta'sitew.

Matiw telimugsi'gw ta'n Se'sus teluep aq ta'n telgi'g'p ml'gigno'ti gi's tla'tegen paqalaiwaqann. Telimugsi'gw ta'n Se'sus ta'n tel gujjiewto's'p aq ta'n tel apaji mimajit.

Matiw na Lesui'p aq pewalaji Lesui'pa gt-lams'tasultinew Se'suseg. Na nenuapnn Se'susal pginis ugjit ugs'tawianew Lesui'pa aq elt mima-juinu' tleiwultiliji ms'ttami ugs'tqamug. Na enmi giaspiaq ula wi'gatign (pemapegsig ta'puisgaq jel ugumuljin) Mati w esgutg ta'n Se'sus po-qjigimapni unaqapemg ta'n telgi'g ugs'tqamug ugjit tlimanew ms't mimajuinu' na gelu'lg agnutmaqan. Gtlams'tasultinej ula gelu'lg agnutmaqan aq Se'sus ugs'tawugsinenu.

Ta'n goqwei ew'gas'g ula wi'gatignigtug

Se'sus wettaqiet aq ta'n teli ugs'tqamuip (1.1–2.23)

Na agnutmaqan Sa'n Nutsign'tuet pestung'p (3.1-12)

Ta'n Se'sus sign'tuteg aq wet nu'gwaluteg Gjimm'tu'l (3.13–4.11)

Ta'n goqwei Se'sus tela'tegep Galiliewa'gig (4.12–18.35)

Ta'n Se'sus wejieteg Galiliewa'gig glapis Selusalemg (19.1–20.34)

Ta'n Se'sus tela'tegep aq etl gina'muep Selusalemg (21.1–25.46)

Se'sus goqqwa'lut'p aq ilsumut'p npmn (26.1–27.66)

Se'sus apaji minunsip (28.1-20)

*Ta'n Se'sus wetapegsit
(Lu'g 3.23-38)*

¹ Na ula wi'gatign telimugsioq ta'n wetapegsij Se'sus Westaulg. Wetapegsit Ta'piteg, aq Ta'pito'q wetapegsip Aplameg.

² Na ula telteg, Aplamo'q na Isaqo'q ujt'pnn. Isaqo'q na Je'gopo'q ujt'pnn. Je'gopo'q na Jutao'q aq Jutao'q wijig'titgi'g ujjuat'pni. ³ Jutao'q na Peleso'q aq Selao'q ujjuat'pni. Na uggwijual teluisilipnn Te'mal. Peleso'q na Eslono'q ujt'pnn. Eslono'q na Alamo'q ujt'pnn. ⁴ Alamo'q na Aminatapo'q ujt'pnn. Aminatapo'q na Ne'sono'q ujt'pnn. Ne'sono'q na Salamano'q ujt'pnn. ⁵ Salamano'q na Poaso'q ujt'pnn aq Poaso'q uggwitl teluisilipnn Leia'p. Poaso'q na Opeto'q ujt'pnn. Opeto'q uggwitl teluisilipnn Lutti. Opeto'q na Jessio'q ujt'pnn. ⁶ Jessio'q na Ta'pito'q ujt'pnn.

Ta'pito'q na elege'witewip aq na Salamano'q ujt'pnn. Salamano'q uggwitl gis malie'wipni Ulaiaal ge's mu weltesguagweg Ta'pito'q. ⁷ Salamano'q na Leopo'amo'q ujt'pnn. Leopo'amo'q na Apaijao'q ujt'pnn. Apaijao'q na E'sao'q ujt'pnn. ⁸ E'sao'q na Jeiasapato'q ujt'pnn. Jeiasapato'q na Jolamo'q ujt'pnn. Jolamo'q na Usaiao'q ujt'pnn. ⁹ Usaiao'q na Jottamo'q ujt'pnn. Jottamo'q na Eiaso'q ujt'pnn. Eiaso'q na Esegaiiao'q ujt'pnn. ¹⁰ Esegaiiao'q na Manassao'q ujt'pnn. Manassao'q na E'moso'q ujt'pnn. E'moso'q na Josaiao'q ujt'pnn. ¹¹ Josaiao'q na Jeggonaiiao'q aq wijig'titgi'g ujjuat'pni, na tujiw Lesui'paqi'g elo'lutipnig Papilane'gatig.

¹² Ge's eimu'ti'titeg Papilane'gatig, Jeggonaiiao'q na geggunapnn Sialtielal. Sialtielo'q na Selupa-

pelo'q ujt'pnn. Na tujiw Lesui'paqi'g apajita'pnaq Lesui'pewa'gig. ¹³ Selupapelo'q na Apaiuto'q ujt'pnn. Apaiuto'q na Ilaigimo'q ujt'pnn. Ilaigimo'q na E'solo'q ujt'pnn. ¹⁴ E'solo'q na Sataqo'q ujt'pnn. Sataqo'q na Aggimo'q ujt'pnn. Aggimo'q na Elioto'q ujt'pnn. ¹⁵ Elioto'q na Elie'salo'q ujt'pnn. Elie'salo'q na Mattano'q ujt'pnn. Mattano'q na Je'gopo'q ujt'pnn. ¹⁶ Je'gopo'q na So'sep ujt'pnn. So'sep na Mali ugji'nmu ml aq Mali na Se'sus uggwitl. Se'sus na tel wi'tut Westaulg.

¹⁷ Na glaman newtisgegsijig jel ne'w ji'nmug aq uggwisua angua'lujig wetapegsultijig weja'tegemg Aplameg glapis Ta'piteg ugs'tqamuiteg. Na newtisgegsijig jel ne'w ji'nmug aq uggwisua angua'lujig wetapegsultijig weja'tegemg Ta'piteg glapis na tujiw Lesui'paqi'g elo'lu'titeg Papilane'gatig. Na newtisgegsijig jel ne'w ji'nmug aq uggwisua angua'lujig wetapegsultijig weja'tegemg na tujiw Lesui'paqi'g eimu'titeg Papilane'gati glapis Nujiugs'tawi'wet petgimut ugs'tqamug.

*Ansale'wit telimatl So'sepal,
“Ugsua'l Mali ugjit gte'pitemin”
(Lu'g 2.1-7)*

¹⁸ Na ula telteg ta'n Se'sus Westaulg teli ugs'tqamuip. Uggwitl Malial getu' malie'wi'titl So'sepal gatu ge's mu malie'wi'tigweg Mali gi's getu' un'janit. Wejuli Nisgam ignmuapnn tle'lin. ¹⁹ So'sep getu' malie'wijig Malial gatu mo gesatmug ta'n goqwei gis tliaq. Apjiw getu' tetapua'teget glaman gisita'sit ma' nugu malie'winew gatu mo wenn telimagul, muta

mo getu' ntaqo'qona'lagul Malial. ²⁰ Ge's elisingeg, etli angite'tg ula. Na nepaj pewiatl Gisiteget ugtansale'witeml telimtl, "So'sep, gi'l ta'n wetapegsit Ta'piteg, mut naqamasiw ugsua'lan Mali ugjit gte'pitemin. Getu' un'janit gatu Wejuli Nisgam ignmuapnn tle'lin. ²¹ Lpa'tujuitew aq tl wi'tates Se'sus muta ugs'tawiata ugtmimajuinung aq apigsigtmuata ugtlue'utiwal."

²² Gi's nige' sa'q Gisiteget telimapnn niganigjitegewinu'l ula ta'n goqwei tliatew. Na niganigjitegewinuaq wije ewi'g'g'p. ²³ Tel wi'g'g'p, "Na e'pite's ta'n menaq wipemagul ji'nmul na tle'tew aq uggsitew. Uggwisl tl wi'taten Imanuel."

(Na ugtli'sutiuow na wisun Imanuel telueg, "Gjinisgam wijitgweiugsi'gw.")

²⁴ Ta'n tujiw So'sep tugwieteg na tela'teget ta'n Gisiteget ugtansale'witeml gis tlimtl. Na malie'wijig Malial. ²⁵ Gatu mu ne'gaw sama'lagul Malial ta'n teli pgiji tle'lij. Na Mali uggsitew ugs'tqamuiliteg So'sep tel wisungewatl Se'sus.

2

Ji'nmug majulgwala'titl gloqowej

¹ Ge's Elot elege'witewij, Se'sus etli ugs'tqamuip utan teluisig Petliem, Jutiaewa'gig. Tel'gne'ge'l ta'sijig ji'nmug ta'n wel nenua'tiji telpulti'tij gloqowejg weita'jig ugjipenug aq peita'jig Selusalemg. ² Pipanigesultijig, "Tami eig na mijua'ji'j gisi usgijinuij ugjit elege'witewin Lesui'paq? Gloqowej neia'sip ta'n tujiw

wesgijinuiteg aq nemi'g'tt'p ta'n tujiw neia'siteg ugjipenug. Majulgwalg'tt tet. Nige' getu' emtoqwalg'tt ula mijua'ji'j.”

³ Elege'wit Elot nutmateg no'q welmaita'sit aq maw ms't ta'n telgi'g Selusalemg. ⁴ Na mawa'laji ms't niganpugultiliji patlia'sg aq nujigina'mua'tiliji Mowisewei tplutaqan aq pipanimaji, “Tami tet tli ugs'tqamuitew na mijua'ji'j ta'n tluisitew Nujiugs'tawi'wet?”

⁵ Telima'titl Elotal, “Tli ugs'tqamuitew Petliemg Jutiaewa'gi. Na st'ge' ula ta'n niganigjitegewinuaq ewi'g'g'p:

⁶ Gjinisgam teluep,
 ‘Gilew tleiawultioq Petliem,
 Jutiaewa'gi,
 mimajuinu'g gepmite'lmugsitoqs'p
 muta na newte'jit ta'n te'sioq
 mgna's ugjit niganpuguin
 aq angweiwata ntmimajuinung
 na Lesui'paq.’ ”

⁷ Elot wigumaji emittugwe'winu'g tleiawultiliji ugjipenug ugjit gimi ultesgatultinew. Telimji ta'n giasgiw tele'g'p na gloqowej neia'siteg. ⁸ Telimaji, “Lta'gw aq menaqa gwilug na mijua'ji'j. Ta'n tujiw we'jioq, apaita'toqs'p ni'neg. Gnua'tuitoqs'p, glaman elg ni'n gis naji emtoqwala's.”

Na tujiw elgimaji Petliemg. ⁹ Na maita'jig aq na wije'i gloqowej ta'n neia'sip ugjipenug niganapti'gmuaji glapis etli naqa'sit musigis'g'tug g'p'taq ta'n mijua'ji'j eig. ¹⁰ Emittugwe'winu'g no'q wel'ta'sultijig ta'n tujiw nemia'titeg gloqowejl

naqa'silitl. ¹¹ Pisgwita'jig na wen'ji'guom aq ne-mia'titl mijua'ji'jl maw uggwitl Malial. Nutgul-pita'jig aq emtoqwala'titl mijua'ji'jl. Neia'tu'titl ta'n goqwe'l pegisitua'tipnn aq ignmua'titl wisaw suliewei, weljema'gewei aq amjaqto'suti.

¹² Na wela'gweg emittugwe'winu'g pewia'titl Nisgaml telimgwi'titl mu apaita'new Eloteg. Ta'n tujiw tugwia'tijig teli apaita'tij umutgiwaq, na piluei awti wesua'tu'tij.

So'sep aq Mali ela'la'titl mijua'ji'jl Ijipte'gatig

¹³ Ta'n tujiw emittugwe'winu'g weji maita'tijig, Gisiteget ugtansale'witeml neia'silitl So'sepal ge's etl puitegelitl aq telimatl,

“Mn'ja'si, ugsua'l mijua'ji'j aq gte'pitem aq la'l Ijipte'gatig. Siaw i'mu'tigw na'te'l glapis ap gnuatulan. Elot apugjig lgimata ta'siliji sma'gnisg gwiluanew mijua'ji'jl ugjit ne'po'qsilin.”

¹⁴ Na tujiw So'sep menja'sit aq ilajit. Na wijej wela'gw So'sep, Mali aq mijua'ji'j maita'jig. El'ta'jig Ijipte'gatig. ¹⁵ Wesgowita'jig na'te'l glapis Elotal neplij. Ta'n goqwei teliaq na st'ge' ta'n goqwei gi's sa'q Gisiteget telimapnn niganigjitegewinu'l,

“Natgim'p ngwis Ijipte'gatig.”

Sma'gnisg ne'pa'la'tiji mijua'ji'jg Petliemg

¹⁶ Ta'n tujiw Elot geitoq emittugwe'winu' ma' apoqonmagugwi, na ma'muniw uggwaig. Elgimaji sma'gnisg Petliemg aq igtigl utanji'jl ta'n etegl gigjiw Petliemg. Telsuteget ugjit ne'po'qsin ms't te'siliji lpa'tuji'jg ta'puipuno'ltiliji weja'tegemg glapis aq me' maljewe'jutiliji. Ula Elot tela'teget muta emittugwe'winu'g gis

tlimgwi'tipnn na gloqowej amgwes neia'siteg ta'puipunqegeg.

¹⁷ Ta'n goqwei Elot teli ilsutegep na gisa'toq tlian st'ge' na niganigjitegewinu Jelamaia gis teluep,

¹⁸ “Nutaq nat wen ma'muni atgitemit na utan teluisig La'ma.

Na Le'jl etltemit.

Mo wen gisi apgnualgugul

muta un'jangi'g gis ne'po'tupni.”

So'sep aq wi'gma maita'jig Ijpte'gatig

¹⁹ Ta'n tujiw Elotaq gisi np'geg, na So'sep me' eig Ijpte'gatig. Newtejgeg wela'gw pewiatl Gisiteget ugtansale'witeml ap gelultl. ²⁰ Telimtl, “Mn'ja'si, la'l mijua'ji'j aq gte'pitem Lesui'pe'gatig, muta ta'n getu' ne'pa'tipnn mijua'ji'jl gaqi npmu'titgi'g.”

²¹ Na menja'sit, ilajit aq apaja'laji mijua'ji'jl aq Malial Lesui'pe'gatig.

²² Na'te'l So'sep nutg Elot uggwisl ta'n teluisilitl Algeleias elege'witewilitl Jutiaewa'gig. So'sep jipasit aq mo sapite'tmug na'te'l liwsin. Ap Gjinisgam telimatl ge's etl puitegelij, “Liws Galaliewa'gig.” Toqo ela'tijig Galaliewa'gig.

²³ Na'te'l siawqatmu'tijig gjigan teluisig Nasalet. Teliq ta'n teluepnig niganigjitegewinugi'g muta wesguma'tipnn Se'susal. Teluepnig,

“Tl wi'ta'tital Nasaletgewa'j.”

3

*Sa'n Nutsign'tuet pestunmuaji mimajuinu'
(Malg 1.1-8; Lu'g 3.1-18; Sa'n 1.19-28)*

¹ Teli pgije'g Sa'n Nutsign'tuet eliet ta'n mu wen wigigw Jutiaewa'gig. Na'te'l pugwelgig mima-juinu'g peita'jig aq Sa'n pestunmuaji. ² Telimaji, “Gawasgita'sultigw aq jiglita'gw elue'utigug muta ma' pgije'nug tel'gne'g Gjinisgam ilgwenaji mima-juinu'.” ³ Na niganigjitegewinuaq ta'n teluisitaq Aiseia wesgumapnn Sa'nal. Teluep,

“Nat wen gesigawewistoq paqtaqamigtug.

Teluet, ‘Gisiteget wejgu'et.

Ms't ta'n te'sioq

gisgajo'ltigw ugjit negm.’ ”

⁴ Na Sa'n ugtaligaml wejitas'gl melgwlejit usapunn aq nasguatl m'gegne'l ugtispisunn. Malqomaji apsoqongewji aq nipugtugewei amu apu. ⁵ Na mimajuinu'g ta'n el'ta'jig Sa'neg tleiawulti-jig Selusalem, Jutiaewa'gi aq na utann ta'n etegl gigjiw na sipu teluisig Jol'tan. ⁶ Paqapuguatmi'titl ugthue'utiwal aq Sa'nal sign'taji na Jol'tanewei sipu.

⁷ Sa'n nemiaj pugwenniji Palasiaq aq Satusiaq peita'liji ugjit sign'tasultinew, telimaji, “Gjinisgam wegaig aq getu' ilsumugsioq. Gilew pa na wijej aq mtesgmug. Pewalioq sign'tulinew muta tel'ta'sultioq na Gjinisgam ma' ilsumugsiwoq pa na sign'tasultioqos. ⁸ Tlo'ltigw aq tla'taqatigw ta'n goqwei musga'tuanew igtigig lpa gawasgita'sultioq aq ejiglita'ioq elue'utigug. ⁹ Tluetogs'p wetapegsultioq Aplameg gatu telimuloq, Gjinisgam gis ugsua'toqol wegla gun'tal aq gisa'tuta mimajuinualanew ta'n wetapegsultiliji Aplameg. ¹⁰ Gilew pa na wijej aq miti's ta'n mo wel minigw aq Gjinisgam

gisgaje'g ilsumugsinew nige'. Iga'taqewinu gisgaje'g tmta'n miti'sl ta'n mu wel mininugul gigjiw gjip'sgigtug aq nu'gwa'lan. Gjinisgam ilsumatal te'silitl mimajuinu'l ta'n pata'tegelitl st'ge' na iga'taqewinu getu' tla'laji miti'sg. ¹¹ Sign'tuloq samqwanigtug ugjit musga'tun gis gawasgita'sultioq aq ejiglita'ioq elue'utigtug. Gatu negm ta'n jugu'etew me' espe'g aq ni'n. Mu tepawti jel we'gaw pma'tuan umugsng. Ta'n tujiw sign'tugsitoqs'p na e'wtew pugtew aq ignmugsitesnu Wejuli Nisgaml. ¹² Wejgu'et, na ilsumata ms't mimajuinu' aq nigtua'lata ta'n tetapua'taqatiliji aq ta'n pata'taqatiliji. Ta'n gelu'sultiliji la'lata wa'so'q st'ge' iga'taqewinu tepgiso'toqol glumgl aq pisqo'toqol uglaqalansmg. Ta'ni mu gelu'sultligwi pija'lata na pugtew ta'n mo naqa'suenug st'ge' iga'taqewinu mawo'toqol siguaqs'te'ggn aq nu'gwa'toqol.”

Se'sus sign'tut

(Malg 1.9-11; Lu'g 3.21,22)

¹³ Na tujiw Se'sus wet maja'sit Galaliewa'gig aq eliet sipu ta'n teluisig Jol'tan. Pegising Sa'neg ugjit sign'tagun. ¹⁴ Sa'n weje'watl ugjit sa'se'wita'silin. Telimatl, “Ni'n tmg gi'l sign'tuigg. Tal gis pipan-imin ugjit sign'tulin?”

¹⁵ Se'sus telimatl, “Ul'te'lmi. Ge' tla'taqatinej ta'n Gjinisgam tel puatg.” Na Sa'n wel'te'tg aq sign'tuatl.

¹⁶ Se'sus gis sign'tuteg, weji natqa'sit na samqwanigtug. Na wa'so'q pana's'g aq Wejuli Nisgam nemu't wejgwi nisa'sit Se'sus un'jig. Nisa'sit st'ge' ples nisaqsing. ¹⁷ Na wa'so'q nat

wen teluet, “Ula na ngwis ta'n mawi gsalg aq gisa'lit mawi ul'ta'sin.”

4

*Se'sus wet nu'gwalatl Gjinn'tu'l
(Malg 1.12,13; Lu'g 4.1-13)*

¹ Na tujiw Wejuli Nisgam ela'latl Se'susal paq-taqamigtug. Gjinn'tu pegising aq wet nu'gwalatl Se'susal. ² Se'sus eig na'te'l ne'wisgegiguna'q aq mo mijjigw. Na toqo gewising. ³ Na Gjinn'tu eliet Se'suseg aq telimatl, “Pa na gi'l na Gjinnisgam uggwisin, gisa'tu ula gun'tal ugjit pipnaqanin.”

⁴ Se'sus telimatl, “Moqwa', ma' tela'tegew muta Gjinnisgam ugtwi'gatignigtug ewi'gas'g, ‘Mimajuinu ma' iapjiw gisi ugji mimajigw mijipjeweigtug, gatu amujpa majulgwatg ta'n goqwei Gjinnisgam teluet.’ ”

⁵ Na tujiw Gjinn'tu ela'latl Se'susal Selusalemg. Na teluisig sape'wig gjigan. Na'te'l pemgopa'latl ta'n etl mawi esp'teg gjia'sutuo'guomg. ⁶ Telimatl, “Pa na gi'l na Gjinnisgam uggwisin, nisaqalsi, muta Gjinnisgam ugtwi'gatignigtug ewi'gas'g ‘Gjinnisgam tlimata ugtansale'witemg angweiulinew. Msnultaq aq unaqa'lultaq ugpitnuaq glaman ma' jile'nugul ggatl gun'tewigtug.’ ”

⁷ Se'sus telimatl, “Moqwa', mu tela'tegew muta mo teltenug. Gjinnisgam ugtwi'gatignigtug elg ewi'gas'g, ‘Mo teltenug ugtnu'gwalan

Gisiteget na Gjnisgam
ta'n emtoqwalg'tt.' ”

⁸ Na tujiw Gjmn'tu ela'latl Se'susal ta'n esp'plitl gm'tn aq musga'tuatl ms't elege'witewa'gi'l ugs'tqamug aq ta'n tel mujgajewe'l. ⁹ Telimatl, “Ula ms't na ignmultes pa na nutgul'pa'sin aq emtoqwalin.”

¹⁰ Se'sus telimatl, “Gjmn'tu se'g lia. ma' tela'tegew muta Gjnisgam ugtwi'gatignigtug ewi'gas'g,
‘Emtoqwalates Gisiteget na Gjnisgam aq pas'g lugow.’ ”

¹¹ Na tujiw Gjmn'tu naqalatl Se'susal, aq ansale'wijig peita'jig aq apoqonmua'titl Se'susal.

*Se'sus poqji gina'muet
(Malg 1.14,15; Lu'g 4.14,15)*

¹² Ta'n tujiw Se'sus nutg Sa'n pija'lut laplusang, naqt'g aq eliet Galaliewa'gig. ¹³ Mo eliwsigw Nasaletg, gatu eliet aq eliwsit na utan Gapelniam. Ula utan eteg tajigtug na qospem ta'n teluisig Galali. Gi's sa'q na mimajuinugi'g ta'n wetapegsul-tipnig Sepulano'q aq Naptalio'q gisi ignmut'pnig na maqamigew gigjiw ta'n Gapelniam eteg. ¹⁴ Ta'n Se'sus wesgowa'sit na'te'l na gisa'toq tlian ta'n go-qwei na niganigjitegewinuaq teluisipnaq Aiseia teluepnaq,

¹⁵ “Jigs'tuigw na gilew ta'n tleiawultioq Sepulane'gati aq Naptalie'gati,
gilew ta'n wigultioq gigjiw qospemg aq ta'n wigultioq gigjiw sipu ta'n teluisig Jol'tan

aq maw na mimajuinu'g
ta'n mu Lesui'peulti'gw Galaliewa'gig.

¹⁶ Gilew ta'n pegiji pata'taqatioq
na musga'tugsitoqs'p msnmnew
iapjiwewei mimajuaqan.

Gilew ta'nig mo gejiawoq Gjinisgam,
na na'gwegl wejgu'aqal ta'n gji'jiatoqs'p.”

¹⁷ Weja'tegemg na tujiw Se'sus poqji pestung
aq teluet, “Gawasgita'sultigw aq jiglita'gw
elue'utigtug muta Gjinisgam poqji ilgwenaji
mimajuinu' nige'.”

Se'sus wigumaji ne'wiliji usgewinu'
(Malg 1.12,13; Lu'g 4.1-13)

¹⁸ Se'sus pem tajiga'sij na qospem ta'n teluisig
Galali, nemiaji ta'pusiliji usgewinu'. Na Simon
ta'n tel wi'tut Pie'l aq ugjignaml Antle'. Etlis usgejig
aq e'wa'titl a'pi'l. ¹⁹ Se'sus telimaji, “Wije'wigw aq
gnu'tmultoqs'p aq gisa'lultoqs'p jugwo'lanew mi-
majuinu'g Nisgamewigtug.” ²⁰ Na smtug elege'tiji
ugta'pimua aq wije'wa'titl.

²¹ Na Se'sus siawa'sit aq nemiaji igtigi ta'pusiliji
wijig'tiliji. Na Sepeti uggwisg ta'n teluisiliji Ji'mej
aq Sa'n. Pengopijig ugtuluaq maw ujjual aq etl
gisgaja'la'tiji ugta'pimua. Se'sus wigumaji Ji'mejal
aq Sa'nal. ²² Smtug gepta'sijig ugtuluaq, naqala'titl
ujjual, aq wije'wa'titl Se'susal.

Se'sus gegina'muet Galaliewa'gi
(Lu'g 6.17-19)

²³ Se'sus eliet ms't tami Galaliewa'gi aq
etl gina'muet a'sutuo'guoml. Pestung na
gelu'lg agnutmaqan ta'n Gjinisgam getu'
ilgwenaji mimajuinu'g. Nepilaji mimajuinu' ta'n

geggunmilij gaqaisg milamu'gl gsnugowaqann.
²⁴ Na agnutmaqan ta'n Se'sus gis tela'tegep gnegg el se'sa's'g na ta'n telgi'g Siliae'gati. Etna ugjit mimajuinu'g pegisitua'tiji gsnugowinu' Se'suseg. Ta'sijig geggunmi'tij gaqaisg milamu'gl gsnugowaqann, ta'sijig welmajo'ltijig, ta'sijig etli ugjipulgutijig, ta'sijig mo gis maita'ti'gw aq ta'sijig na mn'tu' pitu'gwi'liji. Se'sus ms't nepilaji.
²⁵ Pugwelgig mimajuinu'g majulgwala'titl Se'susal. Alt tleiawultijig Galaliewa'gig aq na newtiswa'qal utann ta'n teluisigl “Newtiswa'qal utanji'jl.” Alt tleiawultijig Selusalemg aq Jutiaewa'gig. Alt tleiawultijig qame'g na sipu ta'n teluisig Jol'tan.

5

Se'sus egina'muaji mimajuinu'g gm'tnigtug

¹ Se'sus nemiaj pugwenniji mimajuinu' ta'n majulgwalgwi'titl, na so'qwiet gm'tnigtug aq pemgopa'sit. Na unaqapemg mawita'liji gigjiw ta'n Se'sus eig. ² Na tujiw Se'sus egina'muaji ms't ta'n eimu'tiliji na'te'l.

Wen welgwijing

(Lu'g 6.20-23)

³ Teluet, “Mimajuinu'g ta'nig elita'suala'titl Nisgaml ugjit ms't goqwei, welgwijultijig muta Gjinisgam ilgwenaji aq ignmuaji e'wmanew ta'n goqwei geggung. ⁴ Mimajuinu'g ta'nig welmajita'sultijig na welgwijultijig muta Gjinisgam ulgwijimata. ⁵ Mimajuinu'g ta'nig mu espitel'sulti'gw welgwijultijig muta msntaq ugs'tqamu aq ta'n goqwei Gjinisgam

teplumapni. ⁶ Mimajuinu'g ta'nig me' getu' tetapua'la'titl Nisgaml jel mu ta'n pas'g goqwei, welgwijultijig muta Gjinisgam tetapua'lata. ⁷ Mimajuinu'g ta'nig ewlite'lma'tiji igtigi, welgwijultijig muta Gjinisgam ewlite'lmata. ⁸ Mimajuinu'g ta'nig apjiw getu' tetapu tlgwitmi'tij uggamlamunual, welgwijultijig muta nmia'tital Gjinisgaml. ⁹ Mimajuinu'g ta'nig gisa'la'tiji igtigi punimtultinew aq ta'n apoqonmua'tiji witapewultinew, welgwijultijig muta tel wi'tujig Gjinisgam un'jang. ¹⁰ Mimajuinu'g ta'nig emegweiujig muta majulgwala'titl Nisgaml aq tetapua'taqatijig, welgwijultijig muta Gjinisgam ilgwenaji aq ignmuaji e'wmanew ta'n goqwei geggung. ¹¹ Welgwijultioq gilew ta'n tujiw mimajuinu'g penoqite'lmugsioq, emegweiugsioq aq egsuaqanimugsioq muta gilew na nnaqapemg. ¹² Gilew wije emegweiugsitoqs'p st'ge' mimajuinugi'g ta'n mimajultipnig gi's sa'q emegwei'wa'tipni niganigjitegewinugi'g. Pajiji ulgwijultigw muta Gjinisgam ignmugsitoqs'p pugwelgl ta'n goqwe'l geggungl wa'so'q.”

*Se'sus wesgutg salawei aq wasoqweg
(Malg 9.50; Lu'g 14.34,35)*

¹³ “Alt mijipjewe'l wigapu'gl ta'n tujiw salawa'tas'gl aq wius ma' sugul'gaqtug ta'n tujiw salawa'tug. Pa na salawei mo telimanug st'ge' salawei na tujiw mo gelu'lgtnug ugjit gilunaq. Na nugu tewegemg aq etug mimajuinu'g ewjipuguetataq. Ginu pa na wije aq salawei. Amujpa tetapu mimajultigw aq ms't goqwe'l tetapua'taqatigw ugjit gisa'tunew wantaqo'ti.

Na tujiw mimajuinu'g ulgwijultitaq ta'n tujiw eimu'tijig gileweg.

¹⁴ “E'wmu'g wasoqweg ta'n tujiw oqonitpa'q. Na wasoqweg wetatenmugsi'gw. Ginu na wijeï aq wasoqweg muta Gjinisgam pewatmugsi'gw musga'tuanew ms't mimajuinu'g na gelu'lg awti. Na gjigan ta'n eteg g'p'taq gm'tnigtug ma' gisigatm'g. ¹⁵ Mo wen wasoqwa'tug wasoqonmaqan ugjit pija'tun ligpenignigtug, gatu awna tepa'tutew patawutigtug glaman ms't wen ugtatenmatew. ¹⁶ Amujpa tla'taqatigw ta'n goqwei wel'te'tg Gjinisgam aq musga'tugg mimajuinu'g wijeï. Ta'n tujiw gis nmitu'tital ta'n goqwe'l gelu'lg gis tla'taqati'gw na tujiw miwatmua'tital aq emtoqwala'tital gujjinal ta'n eimlil wa'so'q.”

Se'sus wesgutg Mowisewei tplutaqan

¹⁷ “Etug tel'te'tmoq ta'n pegisinap ugs'tqamug ugjit puna'tun Mowisewel tplutaqann gisna ta'n goqwe'l niganigjitegewinugi'g gegina'mua'tipnig. Mo weji pginu ugjit puna'tun na tplutaqann, gatu weji pginu ugjit tla'tegen ta'n goqwei gis ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng. ¹⁸ Migwite'tmug ula. Ta'n mawi apje'ji'g Mowisewei tplutaqan ma' jigla'tug glapis wa'so'q aq ugs'tqamu gaqiatew. Ms't ta'n ewi'gas'g'p amujpa tliatew. ¹⁹ Na ta'n getu wen elist'g na mawi apje'ji'g Mowisewei tplutaqan aq ptigisei gegnu'tmuaji igtigi wijeï tla'taqatinew, na mo me'gite'lmam'g ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'. Gatu ta'n getu wen tela'teget ula tplutaqan, aq gegina'muaji igtigi wijeï

ta'la'qatinew, negm na me'gite'lmaten ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'. ²⁰ Amujpa me' gtlamia'tigw jel mu na mimajuinu'g ta'n nujigina'mua'tijig Mowisewei tplutaqan gisna Palasiaq. Na telimuloq, pa na mo tla'taqatiwoqos na Gjinisgam ma' gisi ilgwenugsiwoq.”

Se'sus wesgutg uggwaiuti

²¹ “Nutmaioqop na mimajuinugi'g telimut'pnig, 'Mut ne'pa'tegew. Ta'n wen ne'pa'teget ugsua'laten aq ilsumaten.’ ²² Gatu telimuloq, ta'n getu wen wegaiugtuatl igtigl ta'n wije getlams'tasilitl, na ilsumaten. Ta'n getu wen pepsite'lmatl igtigl ta'n wije getlams'tasilitl, na la'laten nigantug nutsutaqatijig. Ta'n getu wen pisuite'lmatl igtigl ta'n wije getlams'tasilitl, na lgimugsin ulmaje'n Mn'tua'gig ta'n pugtew ma' nqa'suenug. ²³ Getu' ignmuaj Gjinisgam nat goqwei a'sutuo'guomg gatu migwite'tmn igtig wegaiugtas'g. ²⁴ Ge's mu ignmuawj ignmatimgewei, smtug lia ta'n wen wegaiugtas'g aq tla'tega ta'n goqwei gisa'lugsioq apaji witapewinew. Na tujiw apsgwa'si a'sutuo'guomg aq ignmuates Gjinisgam nat goqwei getu' ignmuaj.

²⁵ “Pa na nat wen getu' elsutmasg's nat goqwei nigantug tplutaqanigtug, lia negmeg aq ul'te'ltigw ge's mu ela'lulug nutsutaqatijig. Pa na mu tla'tegews'p, na la'lultew nigantug nuji ilsuteget. Na nuji ilsuteget ilsumultew ugsua'lugsin nujiugsua'taqatijig aq negmow pija'lultaq laplusang. ²⁶ Laplusang siawqattes, glapis gaqi apangitmn ta'n telgi'g gisi ilsumul.”

Se'sus wesgumaji mimajuinu' ta'n sespo'taqatili

²⁷ “Nutmaioqop mimajuinugi'g telimut'pnig, ‘Mut sespo'tegew.’ ²⁸ Gatu telimuloq, ta'n getu wen angamatl e'pilitl aq pewalatl wipeman na gis sespe'watl angita'suaqanigtug aq gis pata'teget. ²⁹ Pa na jigla'sin Nisgamewigtug ta'n tujiw angaptnn nat goqwei gisna nat wen, na pun pata'tega gisna amuj mna'tutes gpugugul. Me' gelu'lg nepapigwa'n aq pun pata'tegen je mu elgimulten Mn'tua'gig ge's me' nemitegen. ³⁰ Pa na e'wmu's'p gpitnn pata'tegen, pun pata'tega gisna amuj temte'mnn gpitnn. Me' gelu'lg mo geggunmunn gpitnn aq pun pata'tegen je mu elgimulten Mn'tua'gig muta siaw e'wmnn gpitnn ugit gis pata'tegen.”

Se'sus wesgumaji mimajuinu' ta'n tujiw puna'tultiliji

(Matiw 19.9; Malg 10.11,12; Lu'g 16.18)

³¹ “Mimajuinu'g teluepnig, ‘Ta'n getu wen nigtua'latl ugte'piteml amuj ewig'g ula ta'n tel puna'laj.’ ³² Gatu telimuloq, pa na ji'nm puna'lass ugte'piteml, gatu ugte'piteml mo sespo'tegeligupnn, na gisa'latl e'pilitl sespo'tegelin ta'n tujiw ap malie'wijig igtigil ji'nmul. Na ji'nm ta'n malie'wi'titl ula e'pilitl elg sespo'teget.”

Se'sus wesgumatl mimajuinu'l ta'n elui'tmasilitl

³³ “Nutmaioqop na mimajuinugi'g telimut'pnig, ‘Ta'n tujiw teplumsin, mut suisga'tu ta'n tel wi'tmasi't'p. Amuj tla'tega ta'n goqwei teplumt'p Gisiteget.’ ³⁴ Gatu pipanimuloq

mu lui'tmasultinew ta'n pa tujiw. Mu gisi lui'tmatmuoq wa'so'q, muta Gjinisgam ugt'pun eteg wa'so'q aq assutg ms't goqwei na'te'l. ³⁵ Mu gisi lui'tmatmuoq ugs'tqamu, muta Gjinisgam assutg aq nemitoq ms't goqwe'l na'te'l. Mu gisi lui'tmatmuoq Selusalem, muta Gjinisgam na Gjielege'wit assutg na gjigan. ³⁶ Mu gisi lui'tmatmuoq gun'jiwal muta Gjinisgam ignmugsioq gtmimajuaqanmual aq ma' gisa'tuoq jel newte' sapun wapa's'gtn gisna mqatawa's'gtn. ³⁷ Ta'n tujiw teplumsin pas'g tlua, 'E'e, tla'tega's.' gis na, 'Moqwa', mo gis tela'tegew.' Mn'tu pewalul tl'te'tmn nat goqwei lui'tmatmn apoqonmuan gi'l tela'tegen ta'n goqwei teplumatmn.”

Se'sus wesgumaji mimajuinu' ta'n getu' asita'taqatiliji
(Lu'g 6.29,30)

³⁸ “Nutmaioqop mimajuinugi'g telimut'pnig, 'Pa na gi'l gisa'lin ngutaqigwan na ni'n gis gisa'lultes ngutaqigwates. Pa na gi'l gisi mn'te'muin nipit na ni'n gisi mn'te'multes gipit.' ³⁹ Gatu telimuloq, mut asita'law wen tlia wina'ls'g. Pa na wen paqtne'ite'sg inaqanei gijinuan, mut asita'law jel tlia paqtne'ite'sg elg patatujei gijinuan. ⁴⁰ Pa na wen la'ls'g tplutaqanigtug ugjit ugsua'tulin gtatla'iml, mut asita'law gatu ignmu ugsua'lulin maw ggotm. ⁴¹ Pa na sma'gnisg gisa'ls'g pma'latmuan utapsun na'tami se'g, na pma'latmuan ta'n tel puatg aq jel me'. ⁴² Pa na wen pipanimasg's ignmuan nat goqwei, ignmu ta'n goqwei nuta'mat. Pa na wen gtu' mqata'sg's nat goqwei, mqatu.”

Se'sus telimugsi'gw gsalug ta'n wen getanugsi'gw

(Lu'g 6.27,28,32-36)

⁴³ “Nutmaioqop mimajuinugi'g telimut'pnig, ‘Gsal gitapaq, gatu masgelm ta'nig getan'sgig.’

⁴⁴ Gatu telimuloq, Gsal ta'n getan'sgig, aq a'sutmessew ta'nig emegweiasgig. ⁴⁵ Ta'n

tujiw gesaloq mimajuinu'g aq a'sutmessewoq na telo'ltioq st'ge' gujuow ta'n eig wa'so'q aq tel wi'tugsitoqs'p un'jang. Gjinisgam

gisa'latl na'gu'selitl lasenin ta'n eimu'tijig gitg gelu'sultijig aq wininultijig. Ignmuetog gigpesan ta'n eimu'tijig gitg tetapua'taqatijig aq mo tetapua'taqati'gw. ⁴⁶ Geituoq Gjinisgam ma'

ignmugsiwoq gelu'lgI nat goqwe'l muta gesaloq ta'nig gesalugsioqig. Na ta'nig nujintutma'tijig suliewei gesala'tiji ta'ni gesalgwi'tiji. ⁴⁷ Pa na pas'g

geluloqos gitapuaq, mo piltu tla'taqatiwoq jel mu igtigig ta'n mu Lesui'peulti'gw muta gelula'tiji witapua. ⁴⁸ Amuj tetapua'taqatioq aq telo'ltijig

st'ge' Gujjuinu ta'n eig wa'so'q muta iapjiw tel tetapua'teget.”

6

Se'sus wesgutg ta'n goqwei gelu'lg

¹ “Tla'taqatigw ta'n goqwei wel'te'tg Gjinisgam aq mut me'gita'new. Pa na tla'taqatioqos ta'n goqwe'l gelu'lgI ugjit gtu' uli ewistutmu'tinew, na gujjuinu ta'n eig wa'so'q ma' ul'te'lmugsiwoq aq ma' ignmugsiwoq goqwei. ² Ta'n tujiw ignmuoq ewle'juinu'g nat goqwe'l, mut me'gita'new muta pewalugsioq ms't wen nmugsinew.

Mut tla'taqatinew st'ge' wesgjiangamgusit muta pipanimatl nat wenn pipugwen ta'n tujiw apoqonmuaj ewle'juinu'l a'sutuo'guomg gisna awtigtug. Na pewalaji mimajuinu'g me'gite'lman. Migwite'tmug ula. Etug mimajuinu'g gepmite'lma'tital gatu Gjinisgam ma' goqwei ignmuagul. ³ Ta'n tujiw nat goqwei ignmuoq ewle'juinu'g, tli apoqonmug jel we'gaw gitapuaq ma' gji'tu'ti'gw ta'n goqwei gis tela'taqatioqop. ⁴ Pa na tela'taqatioq st'ge' na, lpa mo wen geitug. Gatu gujjinu ta'n eig wa'so'q nemitoq ta'n goqwei tela'taqatioq aq nat goqwei gelu'lg ignmugsitoqs'p.”

A'sutmaqan ta'n Se'sus egina'muapni unaqapemg
(Lu'g 11.2-4)

⁵ “Ta'n a'sutma'tioq mut tla'taqatinew st'ge' wesgjiangamgusultijig. Wegla gesatmi'tij alpugultijig aq a'sutma'tijig a'sutuo'guomg gisna tajigawtigtug muta pewala'tiji igtigi nmianew ta'n tujiw a'sutma'tijig. Migwite'tmug ula. Etug mimajuinu'g gepmite'lma'tita gatu Gjinisgam mo goqwei ignmuagwi. ⁶ Ta'n tujiw getu' a'sutma'tioq, lta'gw giguowal, g'p'soqwa'tug ga'qann aq a'sutma'tigw ta'n mu wen gis nmu'luoq. Gujjinu eig wa'so'q gatu te'sioq nmu'ltew ta'n teli a'sutman aq ignmultew nat goqwei ta'n tel nuta'man.

⁷ “Ta'n tujiw a'sutma'tioq, mut e'wmu'tinew pugwelgl glusuaqann ta'n mo wen nestmugl, st'ge' na mimajuinu'g ta'n mo Lesui'peulti'gw. Na tel'ta'sultijig Nisgam ul nutuata ta'n tujiw pegiji a'sutma'ti'tij. ⁸ Mut a'sutma'tinew st'ge'

negmow. Gujjinu ta'n eig wa'so'q gi's geitoq ta'n goqwei nuta'ma'tioq gesgmnaq pipanimawoq. ⁹ Na tli a'sutma'titoqs'p, 'Nujjinen ta'n wa'so'q eimn, gepmite'tmuleg sape'wig gtwisunm. ¹⁰ Pipanimuleg ilgwenan mimajuinu'g glaman majulgwalultaq. Ta'n te's'g goqwei tel'te'tmn na tliaj ugs'tqamug st'ge' ta'n tel tliaq wa'so'q. ¹¹ Etamuleg ignmuinen gisgug ta'n goqwei nuta'maieg. ¹² Apigsigtuinen ntlue'utinal st'ge' ta'n teli apigsigtaqatjig ta'nig opla'lugsieg. ¹³ Mut ignmuin lta'nen winjigigtug, awna jigla'lin elue'utigtug. (Pewatmeg gtelege'wa'gim ms'ttami aq iapjiw mawignan. Apjiw getu' gepmite'luleg. Na tliaj.)'

¹⁴ "Pa na apigsigtuoqos igtigig ta'n opla'lugsioq, Gujjinu ta'n eig wa'so'q elg apigsigtugsitoqs'p. ¹⁵ Pa na ma' apigsigtuawoqos igtigig ta'n opla'lugsioq, Gujjinu ta'n eig wa'so'q ma' apigsigtugsiwoq ta'n pata'taqatioqop."

Se'sus wesgutg sune'wi

¹⁶ "Ta'n tujiw sune'wultioq, mut ali ewlapewultinew st'ge' wesgijiangamgusultijig. Al tlapewultijig st'ge' pestmo'ltijig muta pewala'titl ms'twen gji'tu'tinew sune'wultiliji. Migwite'tmug ula. Etug mimajuinu'g gepmite'lma'tita wegla mimajuinu' gatu Gjinisgam ma' ignmuagwi goqwei. ¹⁷ Ta'n sune'wultioq, gasigwa'sultigw aq nugwaltugo'sultigw. ¹⁸ Na mo wen nenugsioq sune'wultinew gatu Gujjinu wa'so'q geitoq ta'n tela'taqatoqop, aq nat goqwei gelu'lg ignmugsitew."

Milesuaqan ta'n eteg wa'so'q
(Lu'g 12.33,34)

19 “Mut mawo'tasultinew milesuaqan ugs'tqamug aq nat goqwe'l mego'tigl ugjit pas'g gilew. Etug juji'jg malqotmi'titl ta'n goqwe'l mego'tigl aq alt jijua'qiatew. Etug gmutnesg ugsua'tultaq gmilesuaqanmual. 20 Awna tetapu mimajultigw muta Gjinisgam getu' ignmugsitogs'p milesuaqann wa'so'q. Na'te'l juji'jg ma' malqotmi'ti'gw ta'n goqwe'l mego'tigl. Milesuaqan ma' jijua'qianug wa'so'q aq gmutnesg ma' gisi ugsua'tu'ti'gw gtmilesuaqanmual wa'so'q. 21 Tli angita'sultitogs'p ta'n etegl gtmilesuaqanmual.”

Gpugugul pa na wije'i aq wasoqweg ugjit gi'l
(Lu'g 11.34-36)

22 “Gis nmitaqatioqs'p muta ugpugugultioq. Ta'n gpugugual tajigo'ltigl na wel nmitaqatioq aq weli ns'tasultioq. 23 Gatu pa na gpugugual mo tajigo'ltinugl na mo welapultiwoq tla'taqatinew ta'n pas'g goqwei. Pa na npapigwo'ltioq na mo goqwei nmitutogs'p. Pa na elt mo ns'tasultiwoq na mawi mtue'g ugjit gilew.”

Se'sus wesgutg suliewei
(Lu'g 16.13; 12.22-31)

24 “Ma gis lugowawjig tapusijig assusijig newtsiniw. Na me' tetapua'lates newte'jit jel mu igtig. Na me' gsalates newte'jit jel mu igtig. Amujpa ignmat Gjinisgam assumulin aq mu ignmuawt milesuaqan assumulin.”

Se'sus wesgumaji ta'ni sespeto'ltiliji

25 “Na ula telimuloq, mut sespeta'sultinew ugjit mijipjeweï gisna aligew ta'n wetmite'tmoq muta gmimajuaqanmual me' gesite'lma'tas'gl jel mu ta'n pas'g goqwei pewatmoq. Gjinisgam me' piamite'tgl gtmimajuaqanmual jel mu mijipjeweï gisna aligal. 26 Ge' angamug sisipg. Mo iga'taqu'ti'gw, mo mena'taqu'ti'gw aq mo menuege'tigul laqlansigtug. Gujjinu ta'n eig wa'so'q esmaji. Me' piamite'lmugsi'gw je mu sisipg. 27 Ma' aji piami pgitawsultiwoq je tlia tel sespeta'sultioq.

28 “Amujpa mo sespete'tmuoq ugjit gugunmnew tepiaq aligew. Angite'tmug ta'n teligwegl wasuegl nipugtug. Mo elugutinugul aq mo elita'sultinugul aligal. 29 Telimuloq, na milesipnaq elege'witaq ta'n teluisitaq Salaman mo geggungupnn tetuji glu'gl aligal ta'n weliantgamgug'pnn st'ge' wegla wasuegl ta'n nigwegl nipugtug. 30 Gjinisgam na gisa'toqopnn msigu'l uligwenew, gatu sapo'nug etugjel nu'gwa'tuten ugjit epsmn nat goqwei. Pa na sespeta'sultioq na mo piami gtlams'tmu'tiwoq Gjinisgam ignmugsitoqs'p aligal ta'n menuegetuoqol.

31 “Mut sespete'tmnew je tlia na na'gweg iga'qt'tew ta'n ma' geggunmuoq mijipjeweï gisna nat goqwei samqwanew. Mut sespete'tmnew jel tlia na'gweg iga'qt'tew ta'n menuegeioqol aligal. 32 (Na mimajuinu'g ta'n mo Lesui'peulti'gw iapji sespete'tmi'tij ugjit mijipjeweï aq aligal. Na Gujjinu ta'n wa'so'q eig gejugsioq ta'n goqwe'l menuegetuoqol.) 33 Tmg ignmug Gjinisgam ilgwenugsinew glapis gisa'lugsioq tetapua'taqatinew st'ge' negm.

Na tujiw ignmugsitoqs'p ms't ta'n goqwe'l menuegetuoqol. ³⁴ Mut sespete'tmnew ugjit goqwei menuegetoqs'p sapo'nug. Sapo'nug ignmultoqs'p ta'n goqwe'l menuegetoqs'pnn na tujiw. Tepiaq tla'taqatigw ta'n goqwei getu' tla'taqatitoqs'p gisgug.”

7

Se'sus mu pewalugsigw ilsuman igtig (Lu'g 6.37,38,41,42)

¹ “Mut ilsumanew igtigig, glaman ma' Gjinisgam ilsumugsiwoq. ² Gjinisgam wije'i tli ilsumugsi-toqs'p gilew ta'n teli ilsumoq igtigig. Ignmugsi-toqs'p st'ge' ta'n goqwe'l tel ignmuoq igtigig. ³ Ta'n wen ilsumat'l igtig'l na negm pa na wije'i aq ji'nm getu' tualqa'laj siguaqs'te'gn'ji'j ta'n piteg witapal ugpugugw ge's gmuj' piteg ugpugugw. Wigue'g sespete'tg na siguaqs'te'gn'ji'j ta'n piteg witapal ugpugugw gatu mu wesgutmug na gmuj' ta'n piteg ugpugugw. ⁴ Ge's na gmuj' me' piteg ugpugugw, mu tetapu tlimat'l witapal, 'Nitap ge' apo-qnmultes na siguaqs'te'gn'ji'j ta'n piteg gpugug.' ⁵ Na mimajuinu ta'n ula tela'teget na wesgi-jiangamugsit. Tmg amujpa tualqa'toq na gmuj' ta'n piteg ugpugugw glaman ulapitew aq gis tualqa'tutew na siguaqs'te'gn'ji'j ta'n piteg witapal ugpugugw. ⁶ Mut ignmuaw 'nmu'jig ta'n goqwei gepme'g muta gawasgita'taq aq matnultaq. Mut ignmuaw tm'tmue'l waiopsgul gulgwi'sg muta al-pastesg'taq.”

*Se'sus telimugsi'gw pipaniman Gjinisgam
ugjit ta'n goqwe'l nuta'ma'ti'gul
(Lu'g 11.9-13)*

⁷ “Pipanigesultigw aq ignmugsitoqs'p, gwilmug aq we'jittoqs'p, mtete'gatigw aq Gjinisgam pana'tutew na ga'qan ugjit gilew. ⁸ Ta'n getu wen pipanigesit na msntew, Ta'n getu wen gwiluasit na we'jittew, aq na ga'qan pana'tuaten ugjit negm ta'n metete'get. ⁹ Gilew ta'n te'sioq geggunatl uggwisl ta'n tujiw pipanigesilij pipnaqan ma' ignmuawt gun'tew. ¹⁰ Ta'n tujiw pipanigesij nme'jl ma' ignmuawt mtesgmul. ¹¹ Na geituoq ta'n tli ula'latoqs'p gn'januaq aq ignmatoqs'p gelu'lgil goqwe'l je tlia tel lue'ultioq. Ta'n tujiw pipanigesultioq gujjinu ta'n eig wa'so'q me' ignmugsitoqs'p ta's'gl gelu'lgil je mu ta'n goqwei ignmuoq gn'januaq. ¹² Tla'taqatigw ugjit igtigig st'ge' ta'n tel puatmoq tla'taqatinew ugjit gilew. Ula Mowiso'q aq niganigjitegewinugi'g gegina'mua'tipnig.”

*Se'sus wesgutg apsisqe'g ga'qana'tas'g
aq maqisqe'g ga'qana'tas'g
(Lu'g 13.24)*

¹³ “Ugji pisgwita'gw apsisqe'g ga'qana'tas'g ta'n pisgwa'mg wa'so'q, muta na ga'qana'tas'g ta'n pisgwa'mg Mn'tua'gig no'q gesge'g aq na awti ta'n eliaq na'te'l naqamase'g. Pugwelgig mimajuinu'g pemita'jig na awti. ¹⁴ Ga'qana'tas'g apsisqe'g ta'n pisgwita'toqs'p ugjit msnmnew iapjiw mima-juaqan. Na metue'g lta'new awti ta'n pisgwa'mg wa'so'q. Tegle'ji'g mimajuinu ta'n we'jitoq na awti.”

*Se'sus wesgumaji egsu gina'mua'tiliji
(Lu'g 6.43,44)*

15 “Angweiasultigw muta alt ni-ganigjitegewinu'g na nujiugsugina'mua'tijig. Wesgijiangamgusultijig muta pewala'tiji igtigi teli angita'sultinew na wantaqamigsultijig st'ge' jijgluewjig gatu awna pisoqqowiegsultijig st'ge' paqtesmug. 16 Tl nenuatoqs'p ta'n telqamigsultijig. Aloqomann mo nigwenugl goqominaqsigtug. Mo megnawjig jijjawignejg na ginigwejiuaqsigtug. 17 Gelu'sit miti's na gelu'lg1 minijgl wel minigl gatu ewligwet miti's ewliminit aq minijgl mo gelu'lgtnug. 18 Gelu'sit miti's ma' gisi ewliminigw aq na miti's ta'n mo gelu'sigw ma' gisi ul minigw. 19 Ta'n tegen miti's mo wel minigw na temto't aq elegemg pugtewigtug. 20 Na glaman tl nenuatoqs'p na egsugina'mua'tijig ta'n tela'taqati'tij.”

*Se'sus wesgutg ta'n Gjinisgam ilsumata ms't
wenn
(Lu'g 13.25-27)*

21 “Mimajuinu'g tel wi'tijig, ‘Gjisaqamaw’ aq jigs'tuitaq gatu mu tla'taqati'gw ta'n goqwei nujj tel puatg. Telimuloq, ma' ignmuam'tijig pisgwita'new ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'. Ta'n getu wen tela'teget ta'n nujj tel puatg, na ignmut pisgwa'n wa'so'q. 22 Ta'n na na'gweg iga'qt'tew ugjit Gjinisgam ilsumata ms't mimajuinu', pugwelgig tlimitaq, ‘Gjisaqamaw, telimg'tt'pnig mimajuinu'g ta'n goqwei Gjinisgam teluet, ejigltesgaqatt'pnig pugwelgig mn'tu'g aq tela'taqatieg'pnn pugwelgl paqalaiuti'l muta

ignmuieg'p ml'gigno'ti tla'taqatinew wegla goqwe'l.' ²³ Na tujiw tlimultes, 'Mo ne'gaw nenu'luoq. Gilew mo tela'taqatiwoq ta'n nujj tel puatg, jiglita'gw ni'neg.' ”

Se'sus wesgumaji tapusiliji ta'n ewi'ga'tiliji
(Lu'g 6.47-49)

²⁴ “Ta'n wen jigs'tgl ntglusuaqanml aq mu elistmugl na tetapua'teget. Negm pa wije i aq na ji'nm ta'n epitoq wiguow gun'tewigtug. ²⁵ Ula ji'nm gis tetapua'teget muta ta'n teto'qolaq, sipu'l mespo'qwegl aq ugju'sn melgignewa's'g na wiguow ma' gis maja's'gtug muta epitas'g gun'tewigtug. ²⁶ Ta'n wen jigs'tgl ntglusuaqanml gatu elist'gl na mo tetapua'tegegw. Ula mimajuinu na elue'winu aq pa wije i aq ji'nm ta'n epitoq wiguow t'pgwanigtug. ²⁷ Ula ji'nm mo gis tetapua'tegegw muta ta'n teto'qolaq, sipu'l mespo'qegl aq ugju'sn melgignewa's'g na wiguow nisiat'ew. Ma'muni nisiat'ap.”

Mimajuinu'g paqalaiultijig ta'n tel gina'muelij
Se'susal

²⁸ Ta'n Se'sus gaqewistoq ula agnutmaqan na mimajuinu'g paqalaiultijig ta'n tel gina'muelij. ²⁹ Gaqi gji'toq ta'n goqwei Gisitegelitl tel puatmitl. Mu tel gina'muegw st'ge' nujjgina'muelitl tplutaqan muta geggung ml'gigno'ti ugjit tl gina'muen.

8

Se'sus nepilat'ji'nmul ta'n geggunmilitl lepsi
(Malg 1.40-45; Lu'g 5.12-16)

¹ Ta'n tujiw Se'sus metoqiet gm'tnigtug na pugwenni'ji mimajuinu' majul'gwal'gwi'tiji. ² Na ji'nm

ta'n geggung gsnugowaqan teluisig lepsi eliet Se'suseg. Nutgul'pa'sit aq etawaqtmuatl, "Gjisaqamaw, gisi npilites pa na tli ul'te'tmn."

³ Se'sus elisga'sit aq sama'latl. Telimatl, "Getu tla'tegei. Nige' gisi npilul." Na smtug gisi npiluj na ji'nm. ⁴ Na tujiw Se'sus telimatl, "Mut wen tlimaw, gatu nat nmiates patlia's aq angamulij. Ta'n tujiw geitoq gisi npisin, na ignmuates ta'n goqwei Mowiso'q teluepnaq nat wen ta'n gisi npisit amujpa ignmuatl patlia'sl. Na tujiw mimajuinu'g gjitutaq ta'n teli ila'sin."

Se'sus nepilatljij'nmul ta'n elugowtl na Lo'mewei sma'gnis
(Lu'g 7.1-10)

⁵ Se'sus pisgwa'j na gjigan ta'n teluisig Gapel-niam, na weltesguatl Lo'mewei sma'gnis. Na sma'gnis etawaqtmuatl, ⁶ "Saqamaw, ntlugowinum elising nignaq. Me' gatu gesnugwat, mo gis maja'sigw aq ma'muni ulmaje'g."

⁷ Se'sus telimatl, "Wije'ultes aq npila's."

⁸ Sma'gnis teluet, "Saqamaw, mu tetujiw glu'siw ugjit gi'l mittugwen nignaq. Gi'l na assusin. Pas'g tlua ugjit ntlugowinum npilan aq na tujiw gisi npilut. ⁹ Na ta'sijig sma'gnisg assumijig, aq ta'sijig sma'gnisg assumgig. Ta'n tujiw newte'jit telimg, 'Lia.' na lietew. Igtig telimg, 'Jugu'a.' na jugu'etew. Telimg lugowinu, 'Ula tla'tega.' na tla'tegetew."

¹⁰ Se'sus paqalaig ta'n ula nutg muta na sma'gnisl melgi gtlams'tasilitl. Telimaji ta'ni wije'waji, "Telimuloq, lpa Lesui'pe'gatig menaq wen mo gejiaq ta'n tel ml'gi gtlams'tasit st'ge' ula sma'gnis. ¹¹ Teplumuloq, pugwelgig

mimajuinu'g ta'n mu Lesui'peulti'gw weita'taq ugjipenug aq tg'snug aq mawi pmgopita'taq ugjit ulatalultinew wa'so'qewei pestie'umg. Mijjultitaq maw Aplamal, Isaqal aq Je'gopal ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' wa'so'q. ¹² Gatu pugwelgig ta'n Lesui'peultijig tualqa'laten gujmug wa'so'q ta'n etl oqonitpa'q. Na'te'l tltemultitaq aq seggapitasultitaq wipituaq muta ma'muni ulmajo'ltitaq.” ¹³ Na tujiw Se'sus telimatl sma'gnisl, “Nige' gisi nmiates giguaq muta ta'n goqwei getlams'tasin na gis tliaq.”

Ge's Se'sus gelulatl sma'gnisl na sma'gnis ugflu-gowinuml gisi npilutaq.

Se'sus nepilaji pugwenniji mimajuinu'
(Malg 1.29-34; Lu'g 4.38-41)

¹⁴ Se'sus eliet Pie'l wiguaq aq nemituatl Pie'l ugjugwiji'tl. Elisinnitl un'po'qoneg aq epsingeweia'silitl muta gesnugwalitl. ¹⁵ Se'sus wesua'tuatl ugpitn aq nepilat. Epsingewei gaq jigla's'geg. Smtug e'pit esmatl Se'susal.

¹⁶ Wijei wela'gw, mimajuinu'g Se'suseg pejo'la'tiji pugwenniji ta'n mn'tu'g wes-gweiagwi'tiji. Se'sus gelulaji mn'tu'g aq getaqqatesguaji. Na elg nepilaji pugwenniji gsnugowinu'. ¹⁷ Na ula Se'sus tela'tegej gisa'toq tlian ta'n niganigjitegewinuaq teluisitaq Aiseia teluepnaq,

“Ejigla'tugsieg gsnugowaqanminal aq gisi npilugsieg ta'n tel milipna'tieg.”

Tapusijig teluejig gtu' majulgwalanew Se'susal
(Lu'g 9.57-62)

¹⁸ Ge's Se'sus eig tajigtug qospemg nemiaji pug-wenniji mimajuinu' gigjiw gigo'qopugutugwi'titl. Na tujiw telimaji unaqapemg, “Asoqomita'nej qospemg.” ¹⁹ Na nujigina'muet Mowisewei tplutaqan eliet Se'suseg. Na telimatl, “Nujigina'muet, gisgaje'i wije'ulin ta'n getu tami elien.”

²⁰ Se'sus telimatl, “Wowgwisg geggunmi'titl elmalqe'l ta'n loqosma'sultitaq aq sisipji'jg geggunmi'titl ugtwisse'mual ta'n tli atlasmultitaq, gatu mo geggunmu ta'n tli atlasmites je tlia ni'n na mimajuinualsiap.”

²¹ Na igtig Se'sus unaqapeml tlimtl, “Saqamaw, Getu' naji utqutalg nujaq ta'n tujiw gisi np'g'pnaq. Na tujiw gisgaje'tes wije'ulin.”

²² Se'sus telimatl, “Majulgwali aq ignmu ta'n wen mu majulgwaliq utqutalan ta'n nepmlitl.”

*Se'sus mtugunotg naqa'toq
(Malg 4.35-41; Lu'g 8.22-25)*

²³ Se'sus tepa'sit ugtuluq aq unaqapemg wijeiaqwi'til. Na poqji taqamoqosugultijig qospemg. ²⁴ Na jiniw mesgi'g mtugunotg iga'q na qospemg aq ugtuluow suel getapaqtoqweg. Gatu Se'sus nepat. ²⁵ Na unaqapemg tugwa'lgwi'titl aq telimgwi'titl. “Gjisaqaugs'tawinen ge's mu samqwanigtug nepu'tiweg.”

²⁶ Se'sus telimaji, “Goqwei ta jipatmoq? Gesi apje'ji'j na getlams'tasultioq.” Na tujiw menja'sit aq ilsutg ugjit nqa's'g ugju'sn aq tgu'g. Smtug ms't goqwei wantaqa's'g.

²⁷ Unaqapemg paqalaiutiliji aq telueliji, “Gwastalei, wen ta ula ji'nm jel we'gaw ugju'sn aq tgu'g tela'taqatijig ta'n goqwei teluelitl.”

*Se'sus nepilaji tapusilij ji'nmu
ta'n pitu'gwi'tiji mn'tu'g
(Malg 5.1-20; Lu'g 8.26-39)*

²⁸ Se'sus aq unaqapemg peita'jig qame'g qospemg ta'n teluisig Gatalenewa'gi. Na'te'l weltesgua'tiji tapusiliji ji'nmu ta'n wesgowa'siliji utqutaqane'gatig. Wet tua'tijig elmalqe'g utqutaqane'gatig. Wegla ji'nmu pitu'gwi'tiji mn'tu'g. Na nsano'qonijig, lpa mo wen pemiegw na awti ta'n pemiaq gigjiw na utqutaqane'gatig muta jipala'tiji wegla ji'nmug. ²⁹ Smtug na poqji sesgwala'titl Se'susal, “Gi'l na Gjinisgam uggwisl, goqwei getu' tla'lieg nige'? Peji ugtapulieg ge's mu na na'gweg iga'qt'tew ta'n ugtap'titesnen?”

³⁰ Na mu gnegtnug pugwelgig gulgwi'sg etl jigniga'tijig. ³¹ Na mn'tu'g etama'titl Se'susal, “Pa na gtu' tuaqtesguieg, lgiminen pitu'gwinew na ala gulgwi'suigtug.”

³² Se'sus telimaji, “Lta'gw na'te'l.” Na glaman tewalqita'jig ji'nmug aq el'ta'jig gulgwi'suigtug. Na ms't gulgwi'sg jaqal nisitugwi'tij paqse'g aq paqasui naqia'tijig samqwanigtug aq etli npu'tijig na'te'l.

³³ Na ji'nmug ta'n angweiwa'tiji gulgwi'sgi'g wesmultijig aq el'ta'jig gjigan ta'n gigjiw na'te'l. Agnutmi'tij ta'n gis tliaq aq wesguma'tiji na ji'nmu pitu'gwipni mn'tu'g. ³⁴ Na glaman, ms't wen ta'n eimu'tijig na gjigan naji ultesgua'titl Se'susal. Ta'n tujiw nemia'tij etama'titl jigla'sin umutgiwal.

9

*Se'sus nepilatli ji'nmul ta'n mu maja'siligul
(Malg 2.1-12; Lu'g 5.17-26)*

¹ Se'sus aq unaqapemg tepita'jig ugtuluag aq asoqomita'jig qospemg. Peita'jig na gjigan ta'n Se'sus wigit. ² Ta'sijig ji'nmug ela'la'titl wita-pual Se'suseg ge's elsma'silitl pismuti'gtug muta mu maja'siligul. Getlams'tua'titl Se'susal npilan. Na Se'sus geitoq ta'n teli gtlams'tmlij aq telimatl ji'nmul, “Gwi's, ul'ta'si. Gtlue'uti'l apigsigtmulan.”

³ Ta'sijig nujigina'mua'tijig Mowisewei tplutaqan telimtultijig, “Ula ji'nm tel'te'tg negm na Gjinisgam muta pas'g Gjinisgam gisi apigsigtmuatal ji'nmul ugtlue'uti'l.”

⁴ Se'sus gejiayi ta'n teli angita'sultiliji aq telimaji, “Goqwei weji angite'tmoq na ta'n goqwei mo gelu'lgtnug? ⁵ Tegen me' nqamase'tew ni'n tla'tegen na apigsigtmaqal ula ji'nm ugtlue'uti'l gisna gisa'lg mn'ja'sin aq pmien? ⁶ Ni'n na mimajuinualsiap aq nige' musga'tultoqs'p geggunm ml'gigno'ti ugs'tqamug ugjit apigsigtman lue'uti'l.” Na tujiw telimatl na ji'nmul ta'n mu maja'siligul, “Mn'ja'si aq mgne'n pismuti. Nige' gisi nmiates.”

⁷ Na ji'nm wenaqa'sit aq enmiet. ⁸ Ta'n tujiw mimajuinu'g nemia'tij ta'n goqwei Se'sus gis tla'tegep, jipaqita'jig, gatu gepmite'lma'titl Gjinisgaml ta'n tel ignmuaj mimajuinu ula paqalawaqan.

*Se'sus pipanimatl Matiw al majulgwalan
(Malg 2.13-17; Lu'g 5.27-32)*

⁹ Se'sus ejigla'sit na'te'l aq ge's pemiej nemiatl nujintutmalitl suliewei teluisilitl Matiw. Ula ji'nm pemgopit ta'n etl lugwet. Se'sus telimatl, “Majulgwali.” Na gaqama'sit aq majulgwalatl Se'susal.

10 Ge's Se'sus etlatalg Matiwal wiguaq, pugwelgig nujintutma'tijig suliewei aq igtigig lue'winu'g peita'jig. Mawgopita'jig patawutigtug maw Se'susal aq unaqapemg aq mawatalultijig.

11 Ta'sijig Palasiaq nemia'tiji Se'susal aq unaqapemg. Pipanima'tiji Se'sus unaqapemg, “Goqwei ugjit na nujigina'muet etl mawatalultijig nujintutma'tijig aq lue'winu'g?”

12 Se'sus nutuaji ta'n goqwei Palasiaq gis telueliji aq telimaji, “Mimajuinu'g ta'n tajigo'ltijig mo menuege'tigul mal'pale'wilitl, gatu pas'g wegla ta'n gesnugu'tijig. 13 Tali ns'tmoq ta'n goqwei Gjinisgam teluet ugtwi'gatigng,

‘Me' pewalgig mimajuinu'g ulm'tu'tinew je mu ms't goqwei gtu' ignmuitaq.’

“Mu weji pgininu ugjit pipaniman mimajuinu'g ta'n getlamia'tijig majulgwalinew. Awna weji pginin ugjit pipaniman lue'winu'g majulgwalinew.”

*Wen sune'wit
(Malg 2.18-22; Lu'g 5.33-39)*

14 Sa'n Nutsign'tuet unaqapemg peita'jig Se'suseg aq pipanima'titl, “Ninen aq Palasiaq jijuaqa sune'wultieg gatu tal gis gnaqapemg lpa mo sune'wulti'gw?”

15 Se'sus telimaji, “Na mimajuinu'g wigumujig ta'n wesgowa's'g malie'wimg mu ewlita'sulti'gw ta'n tujiw qase'g wijitgweiwa'titl witapual ta'n getu' malie'wilitl. Ge's eimu'tijig maw witapual ma' sune'wulti'gw gatu ta'n tujiw jigla'lut na tujiw sune'wultitaq.

16 “Ta'n sa'qawei utapsun pasgine'g, mo wen e'wmug pilei atla'wegn ugjit pgwi'sign muta ta'n tujiw na utapsun gesistaqanut na pgwi'sign ap-siaq aq utapsun ap pasgina'sitew. 17 Mu wen guta'tug pilei moqopa'q na sa'qawei m'gegnei moqopa'qo'q muta ta'n tujiw moqopa'q pemignaq na pasgina'sitew m'gegnei moqopa'qo'q aq na moqopa'q tli alijuitew. Awna amujpa guta'tu pilei moqopa'q na pilei m'gegnei moqopa'qo'q muta na m'gegnei moqopa'qo'q siptaqa's'gt'tew ta'n tujiw na moqopa'q pemignaq.”

*Se'sus nepilatl e'pilitl aq minua'latl e'pite'sl
(Malg 5.21-43; Lu'g 8.40-56)*

18 Ge's Se'sus etlewo'gwej, na Lesui'pewei niganpuguit pegising aq nutgulpit nigantug Se'susal. Telimatl, “Ntusaq pas'g gisi np'gaq. Wije'wi nig-naq aq iga'tunn gpitnn un'jigtug glaman mima-jitew.”

19 Na Se'sus wenaqa'sit aq wije'watl. Un-aqapemg majulgwala'tiji.

20 Pemita'tij na e'pit ta'n gis mal'tewiet metlasipunqeg je ta'pu, ugtejg pemiet. Etepnatl Se'susal aq sama'tuatl wesg'plij ugpitu'gunml.

21 Telimsit, “Pas'g gis sama'taq utapsun, na ila'sites.”

22 Se'sus naqa'sit aq gigto'qopugua'sit. Nemiaj e'pilitl telimatl, “Tu's, mut jipaqa'siw muta teli gtlams'tasin na weji npisin.” Na tujiw na e'pit gisi npisitaq. 23 Na to'q Se'sus siawa'sit aq pisgwa't na Lesui'pewei niganpuguilitl wiguaq. Nemiaj nujintutiliji ta'n gis peita'liji ugjit na utqutamg aq

igtigi ta'n sespo'ltiliji, ²⁴ telimaji, “Gis tuita'toqs'p ta'n te'sioq. Ula e'pite'ji'j mo nepmug, pas'g nepat.”

Na mimajuinu'g ta'n eimu'tijig wesgewe'wa'titl Se'susal. ²⁵ Ta'n qase'g ms't mimajuinu'g gaq tuita'tij, Se'sus eliet ta'n e'pite'ji'tl elisinnitl aq wesua'tuatl ugpitn. Smtug na e'pite'ji'j menja'sit. ²⁶ Na mimajuinu'g ta'n esgma'tijig gujmug nutmi'tij ta'n goqwei gis tliaq na naqtmij na'te'l aq telima'tiji igtigi. Tel'gne'ge'l pugwelg mimajuinu'g gis geitu'tij ta'n goqwei gis tliaq.

Se'sus nepilaji tapusiliji ji'nmu ta'n nepapigwa'liji

²⁷ Se'sus maja'sit na'te'l. Ge's pemiej tapusiliji ji'nmu ta'n nepapigwa'liji majulgwalgwi'titl. Na sesgwala'titl Se'susal, “Geitueg gi'l na teplutasin ta'n wetapegsin Ta'piteg. Ewlite'lminen.”

²⁸ Se'sus pisgwa't na wen'ji'guom. Na tapusijig nepapigwa'jig pegisingig. Se'sus pipanimaji, “Getlamite'tmoqos ni'n geggunm ml'gigno'ti ugjit gisi npilulinew?” Telimgwi'titl, “E'e, saqamaw.”

²⁹ Na tujiw Se'sus sama'tuaji ugpugugual aq teluet, “Na to'q tliaj ta'n teli gtlams'tmoq.”

³⁰ Smtug gis nemitegejig. Se'sus melgimaji, “Mut tlimanew wen.”

³¹ Gatu na maja'tijig aq ms't tami na'te'l telima'tiji pugwenniji mimajuinu' ta'n wen gisa'lujig apaji ulapinew.

Se'sus nepilat'ji'nmul ta'n mu gis glusiligul

³² Ge's maita'tij, ta'sijig mimajuinu'g pegisitia'titl Se'suseg na ji'nmul ta'n mo gis glusiligul. Na mn'tu'l pitu'gwitl. ³³ Ta'n Se'sus gis ejigltesguatl mn'tu'l, smtug na ji'nm poqtewo'gwet. Ms't wen

ta'n eimu'tijig paqalaitijig. Teluejig, “Menaq nemitueg paqalaiwaqan st'ge' ula Lesui'pe'gatieg.”

³⁴ Gatu na Palasiaq teluejig, “Tel'te'lmegeg Gjimn'tu ignmuatl Se'susal ml'gigno'ti ugjit gtaqqatesguanew mn'tu'g.”

*Se'sus ewlite'lmaji mimajuinu' ms't tami
(Malg 2.1-12; Lu'g 5.17-26)*

³⁵ Se'sus al mittugwatgl gjigann aq utann. Etl gina'muet te's a'sutuo'guoml aq pestung na gelu'lg agnutmaqan. Telimaji mimajuinu', “Na Gjinisgam gis ilgwenaji mimajuinu'.” Nepilaji mimajuinu ta'n geggunmi'tij milamu'gl gsnugowaqann. ³⁶ Ta'n nemiaj pugwenniji mimajuinu', ewlite'lmaji, muta sespeta'sultijig aq mu tami mo wen apoqonmuagwi. Wegla mimajuinu'g pa wijej aq jijgluewjig ta'n mu gegguna'tigul ta'n wenn nuje'wa'gwi'tital. ³⁷ Na glaman Se'sus telimaji unaqapemg, “Pugwelgig mimajuinu'g ta'n getu' majulgwala'titl Nisgaml, gatu mu piam pugwelu'g mimajuinu'g ugjit tlimanew ta'n tel majulgwala'tital Nisgaml. ³⁸ A'sutma'tigw aq pipanimug Gisiteget lgimanew pugwenniji ugjit tlimanew igtigi na gelu'lg agnutmaqan glapis majulgwalanew Nisgaml.”

10

*Se'sus wigumaji apostale'wiliji
(Malg 3.13-19; Lu'g 6.12-16)*

¹ Se'sus wigumaji unaqapemg ta'n newtisgegsiliji jel ta'pu. Te'siliji ignmuaji ml'gigno'ti ugjit jigltesguaten mn'tu'g aq npitmuaten ta'n te'siliji

gesnugu'tiliji. ² Se'sus ugapostale'witemg na Simonal ta'n teluisilitl Pie'l aq Antle'al na Pie'l ugjig-naml. Igtigig na Sepeti uggwisg ta'n teluisiliji Ji'mej aq Sa'n. ³ Igtigig na Pilip, Paltolomiw, Tuma aq Matiw ta'n nujintutmat suliewei. Igtigig na Tatias aq Alpius uggwisl ta'n teluisilitl Ji'mej. ⁴ Esgwia'tijig na Simon na Genanewa'j, aq Suta Isgaliot ta'n ntuiscalatal Se'susal.

Ta'n goqwei Se'sus ugtapostale'witemg tela'taqatilita
(Malg 6.7-13; Lu'g 9.1-6)

⁵ Se'sus elgimaji newtisgegsiliji je ta'pu ugtapostale'witemg aq telimaji, "Mut emittug-walanew mimajuinu'g ta'n mu Lesui'peulti'gw aq mut lta'new Samaliae'gati. ⁶ Pas'g lta'gw na mimajuinu'g tleiwultijig Lesui'pewa'gi muta wegla mimajuinu'g menuega'tijig nat wen musga'tunew ta'n majulgwala'tital Nisgaml st'ge' jijgluewjig menuega'tijig nat wenn musga'tuanew ta'n eteg gelu'lg msigu. ⁷ Lta'gw aq pestunmu'tigw. Telimug, 'Nige' Gjinisgam getu' ilgwenaji mimajuinu'.' ⁸ Npilug mimajuinu'g ta'n gesnugu'tijig aq ta'n geggunmi'tij na gsnugowaqan teluisig leplsi. Minua'lug npuinu'g. Jigltesgmug mn'tu'g. Ignmuloq ml'gigno'ti ugjit tla'taqatinew mesgi'gl goqwe'l aq mo pipanimuloq apangituin. Nige' pewaluloq ignmuanew igtigig ta'n goqwei nuta'ma'tijig aq ma' pipanimuloq apangitugsinew. ⁹ Mut nespnmnew suliewei gisna wisaw suliewei. ¹⁰ Mut nespnmnew salitewimgewei mun'ti, igtig atla'i, igtigig mg'sng gisna aptun. Pas'g lta'gw ta'n

teloqsultioq. Ta'n tujiw ignmuatoqs'p igtigig ta'n goqwei nuta'ma'tijig na tujiw ignmugsitoqs'p ta'n goqwei menuega'tioq.”

¹¹ “Ta'n peita'ioq utan gisna utanji'j, pisgwita'gw aq gwilug ugjit ta'n wen ul'ta'sitew ultesgugsitoqs'p. Pipanimug ‘Gt'gunitesen wiguaq?’ Usgowita'toqs'p wiguaq glapis maita'ioq.

¹² Ta'n pisgwa'tioq na wiguaq, tlimug mimajuinu'g ta'n wigultijig na'te'l, ‘Etaweieg Gjinisgam gepmite'lmugsinew.’

¹³ Pa na mimajuinu'g ta'n wigultijig na'te'l wel'ta'sultisnig ultesgugsinew, tlimug, ‘Pipanimatesnen Gjinisgam ignmugsinew wantaqo'ti ggamlamunuaq.’ Pa na mimajuinu'g mu weltesgugsiwoq, mut pipanimaw Gjinisgam ignmugsinew wantaqo'ti uggamlamunuaq.

¹⁴ Pa na ta'sijig mimajuinu'g gisna ms't wen ta'n wigit na utanji'j mo pewalugsiwoq gisna mo jigs'tugsiwoq, na naqtmug na'te'l aq puaqtestug ggatual. Ta'n tujiw pewaqttestuoq ggatual na musga'tutoqs'p Gjinisgam mu wel'te'lmagwi.

¹⁵ Migwite'tmug ula. Na na'gweg iga'qt'tew ta'n Gjinisgam ilsumata ms't mimajuinu', na me' ewlite'lmata lue'winu' tleiawultiliji na gjigann ta'n teluisigl Satm aq Gamola je mu na mimajuinu'g ta'n mu weltesgugsiwoq wiguaq gisna utan.”

*Se'sus telimaji ugtapostale'witemg
ta'n ta'sijig mimajuinu'g getangwi'tiji
(Malg 13.9-13; Lu'g 21.12-17)*

¹⁶ “Jigs'tmug. Elgimuloq ta'n mimajuinu'g matnugsitoqs'p st'ge' paqtesmug matna'tiji

jijgluewji. Tli angweiasultigw st'ge' na mtesgm angweiasit muta ms't wen getangwi'titl. Mut matnaqqa'tinew, awna ms't goqwei sangewa'tug st'ge' plesg sangewo'ltijig. ¹⁷ Ango'tmug, muta mimajuinu'g ilsumugsitoqs'p aq wisqapaqto'ltaq ughta'sutuo'guomuaq. ¹⁸ Wegla mimajuinu'g la'lugsitoqs'p ugjit ilsumugsinew g'pnno'laq gisna elege'wiliji muta elugowioq ni'n. Na gelu'lg agnutmaqan tlimatoqs'p wegla mimajuinu'g ta'n ilsumugsioqig aq igtigig ta'n mu Lesui'peulti'gw. ¹⁹ Ta'n tujiw ela'lugsioq ilsumugsinew, mut sespete'tmnew ta'n goqwei tluetoqs'p gisna ta'n tlewistutoqs'p. Ta'n tujiw ula tliatew, Gjinisgam tlimugsitoqs'p ta'n goqwei tluetoqs'p. ²⁰ Na glusuaqann ta'n tluetoqs'p ma' gilewewe'l. Gujuow ta'n eig wa'so'q ignmugsitoqs'p na Wejuli Nisgam ugjit tlimugsinew na glusuaqann tluetoqs'p.

²¹ “Ta'sijig mimajuinu'g la'la'tital wijig'tultiliji tplutaqanigtug ugjit ne'po'qsinew. Ta'sijig mimajuinu'g wijeitla'la'tita un'janua. Ta'sijig mimajuinu'g gtana'tita ungi'gua aq gisa'la'tita ne'po'qsinew. ²² Pugwelgig mimajuinu'g masgelmugsitoqs'p muta gilew na nnaqapemg. Gatu na ta'n wen siawi gtlams'tmuitew ta'n teli pgitawsit, na ugs'tawiaten. ²³ Ta'n tujiw amasgipnugsioq newte' utan, ugsmultigw igtig. ma' gaqa'tuoq gtlugowaqanmuow aq ma' gisi emittugwatmoq ms't gjigan, utann aq utanji'jl Lesui'pe'gatig ge's mu apaja'sia's. Telimuloq, ni'n na mimajuinu'alsiap.

²⁴ “Ta'n wen gegina'masit ma' gepmite'lmamug je mu na nujigina'muet. Na lugowinu ma' gep-

mite'lmamug je mu na assusit. ²⁵ Tepiaq ta'n tujiw ta'n wen gegina'masit gji'tutew st'ge' na nu-jigina'muet ta'n egina'matl. Tepiaq ta'n tujiw lugowinu tel assutg st'ge' assusit. Pa na niganpuguit tl wi'tuj Gjimm'tu, na wi'gma me' aji mil wi'taten.”

*Ta'n wen me' amuj jipalugg
(Lu'g 12.2-7)*

²⁶ “Mut jipalanew mimajuinu'g ta'n getanugsioq. Ta'n getu goqwei mimajuinu'g gim tla'taqatijig na musga'sgt'tew. Ta'n getu goqwei mimajuinu'g mimugwa'tu'tip na neia'sgt'tew. ²⁷ Ta'n goqwei gina'muloqop oqonitpa'qigtug pewaluloq agnutmuanew ms't wen miaw na'gweg. Ta'n goqwei gim agnutmultoqs'p amuj gesigaw agnutmug ms't wen. ²⁸ Mut jipalanew mimajuinu'g ta'n getu' ne'po'qsioq. Etug ne'po'qsitoqs'p gatu gjijaqamijual me' siaw mimajultijig. Awna jipalug Gjinsgam muta gis gisa'lata mimajuinu'g lta'new Mn'tua'gig. ²⁹ Gisi ugja'lates tapusijig sisipji'g ugjit newte' maqtawe'g suliewei gatu Gujjinu ta'n eig wa'so'q gisi gji'tutew ta'n newte'jilitl nplij. ³⁰ Me' Gjinsgam gaqi gji'tutoqs'p. Geitoq ta'n te'sgl sapunn gun'jiwaq. ³¹ Glaman mut jipasultinew muta Gjinsgam me' me'gite'lmugsioq je mu pugwelgig sisipji'g.”

*Se'sus unaqapemg amujpa telimaji igtigi,
“Ninen na Se'sus unaqapemg”
(Lu'g 12.8,9)*

³² “Ta'n getu wen majulgwalit ni'n aq mu jipasigw tliman igtigi na getlams'tuit aq majulgwalit, na tlimates nujj ta'n eig wa'so'q, 'Ni'n na

nnaqapem.’ ³³ Gatu ta'n getu wen alua'lit aq telimaji igtigi ta'n negm mu na nnaqapemg, na tujiw tlimates nujj ta'n eig wa'so'q, ‘Ni'n na mu nnaqapemuigw.’ ”

Mimajuinu'g mu wel'te'lma'tigul ta'n wenn Se'susal

(Lu'g 12.51-53; 14.26,27)

³⁴ “Pa na tel'ta'sultioqs'p weji pginisn ugjit neia'tun wantaqo'ti ugs'tqamug. Mo gisa'laqig mimajuinu'g ul'te'lminew, gatu awna gisa'lates mimajuinu'g gi'gajita'new aq matntultinew muta mu wel'te'lmi'gw ta'n weni ni'n. ³⁵ Ta'n weji pginisn na gisa'lanew ji'nmug aq ugguwisua mo wel'te'tmi'ti'gw ta'n weni ni'n. Ta'n tela'tegep na gisa'lan ji'nm mu wel'te'lmagul ujjl, Ta'n weji pginisn na gisa'lan e'pit mu wel'te'lmagwi ugguwitl aq ugtlu'suesgmual. ³⁶ Na gigmaq me' masgelm'sgig je mu igtigig mimajuinu'g muta majulgwalioq.

³⁷ “Ta'n getu wen me' gesalatl ujjl gisna ugguwitl je mu ni'n, na mu gisgaje'ug majulgwalin. Ta'n getu wen me' gesalatl ugguwisl gisna ugtusl je mu ni'n, na mu gisgaje'ug majulgwalin. ³⁸ Ta'n getu wen mo majulgwaligw je tlia ulmaje'tew st'ge' ta'n tli ulmaje'tes na mu gisgaje'ug majulgwalin. ³⁹ Ta'n getu wen tela'teget pas'g ta'n tel puatg lpa ma' gugunmug iapijwewei mimajuaqan wa'so'q. Gatu ta'n getu wen tela'teget ta'n goqwei pewatm jel tlia ne'po't muta majulgwalit na guguntew iapijwewei mimajuaqan wa'so'q.”

Ta'n getu wen wel'ta'sit ugjit ultesguan igtigl (Malg 9.41)

40 “Ta'n getu wen wel'ta'sit ultesgugsinew, na wijeï ul'ta'sitew ultesguin ni'n. Ta'n getu wen wel'ta'sit, ultesguin na wijeï ul'ta'sitew ultesguan ta'n wen gis petgimip ugs'tqamug. 41 Na mima-juinu ta'n gepmite'lmatl niganigjitegewinu'l muta napewo'qwelitl ta'n goqwei Gjinisgam gis tlimtl, na msntew wijeï aq ta'n goqwei Gjinisgam ignmuatal niganigjitegewinu'l. Ta'n getu wen wel'ta'sit ultesgulan igtigl gelu'silitl muta eta gelu'silitl, na msntew wijeï aq ta'n goqwei Gjinisgam ignmuatal ta'n wenn gelu'silitl. 42 Migwite'tmug ula. Ta'n getu wen tegpa'q samqwan ignmuaj ta'n mawi ewle'jilitl nnaqapeml muta eta nnaqapem, na getlewei msntew ta'n goqwei Gjinisgam teplumatl mimajuinu'l ta'n wel'te'lmatl.”

11

Sa'n Nutsign'tuet unaqapemg (Lu'g 7.18-35)

1 Ta'n Se'sus gaqi gina'muaji unaqapemg ta'n tla'taqatilita, na ejigla'sit na'te'l aq siawa'sit igtigl utann tepaw na'te'l. Getu' gina'muaji mimajuinu' tleiauwtiliji wegla gjigann.

2 Sa'n Nutsign'tuet pisit laplusang. Ta'n tujiw nutg ta'n goqwei Nujiugs'tawi'welitl tel lugwelij, na elgimaji unaqapemg mittugwalan. 3 Telima'titl Se'susal, “Gi'l na negm ta'n Sa'n telimugsi'gup wejiep wa'so'q? Pa na gi'l mu na negm, na esg-malatesnen ap igtig.”

4 Se'sus telimaji, “Apajita'gw aq tlimug Sa'n ta'n te'sg goqwei nutmoq aq ta'n goqwei nemituoq.

5 Tlimug na nepapigwo'ltipnig gis nmitaqatijig,

na asgajo'ltipnig gis ul pmita'jig, wegla ta'n geggunmi'tip gsnugowaqan teluisig leplsi gisi npilujig, gepistaqana'tipnig wel nutmu'tijig, npuinu'g minua'lujig aq na ewle'juinu'g nutmi'tij na gelu'lg agnutmaqan. ⁶ Tetuji ulgwijintew ta'n wen mo megtuigw.”

⁷ Ge's Sa'n unaqapemg peminmita'lij, Se'sus wesgumatl Sa'nal. Telimaji na mimajuinu' ta'n eimu'tiliji na'te'l, “Ta'n tujiw el'ta'ioq Sa'neg paqtaqamigtug, goqwei getu' nmituoqos na'te'l? Mo getu' nmiwoqop menaqanat ji'nm st'ge' msigu'l asua's'g'pnn ugju'snigtug. ⁸ Mu el'ta'woq na'te'l ugjit nmianew na ji'nm gegnesit mego'tig aligew. Mimajuinu'g ta'n gegnesultijig mego'tigl aligal wigultijig elege'wituo'guoml. ⁹ Geji't ta'n wen nat nmianew paqtaqamigtug. Negm na niganigjitegewinu. Telimuloq, nemioqop negm ta'n me' espe'g jel mu niganigjitegewinu. ¹⁰ Gjinisgam wesgumapnn aq teluep,

‘Ge' jigs'tui. Ningangima's ntagnutmewinum ugjit gisgaja'tun ta'n gi'l lietes.’

Ula tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatignigtug. ¹¹ Telimuloq, Sa'n Nutsign'tuet me' gepme'g aq ms't mimajuinugi'g ta'n gis mimajultipnig. Gatu wen me' ewle'jit ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'g na me' gepme'g aq Sa'n gepmite'lmut ugs'tqamug. ¹² Weja'tegemgeg Sa'n poqji pestungeg glapis nige' mimajuinu'g ta'n getantaqatijig gisapsgnmi'tij pisgwa'new ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'. ¹³ Mowiso'q aq ms't niganigjitegewinugi'g ta'n mimajultipnig ge's mu Sa'n pegisingeg, wesgutmi'tip ula wijej

agnutmaqan. ¹⁴ Pa na getlams'tmoqs'p ta'n goqwei wegla mimajuinugi'g gis teluepnig, gejiq Sa'n na Ilaija. Negm na ji'nm ta'n niganigjitegewinugi'g teluepnig pgsintew. ¹⁵ Ango'tmug ta'n goqwei gis telimuloq.

¹⁶ “Na mimajuinu'g ta'n wigultijig gisgug mu tetapuite'tmi'ti'gw muta pa wije i aq mijua'ji'g ta'n gaqamultijig guj mug magasan. Mu wel'te'tmulti'gw aq newte'jit telimaji esgwia'tilij, ¹⁷ ‘Etl'te'muleg'pnn malie'wimgewe'l gtapegiaqann, gatu mo amalgaltiwogop. Etlintutieg'pnn utqutamgewe'l gtapegiaqann, gatu mo atgitemultiwoqop.’ ¹⁸ Ta'n tuiw Sa'n pegisingeg, na sune'wip aq mo newtmngwanegup moqopa'q. Ta'sijig mimajuinu'g mu wel'te'lma'tigul Sa'nal aq teluejig, ‘Mn'tu pitu'gwitl na ji'nmul.’ ¹⁹ Ni'n na mimajuinualsiap. Ta'n tuiw pegisineg, na mijjiap aq esamqwap. Na wije mimajuinu'g mu wel'te'lm'i'gw aq teluejig, ‘Ge' angamug ala ji'nm. Na pusgi ugsamatalg aq negm na gtigiewinu. Witapa na nujintutma'tiliji suliewei aq lue'winu.’ Gjinisgam ugtns'tuo'qonm musga'tas'g ta'n goqwei Gjinisgam gis tla'tegep na teliaqawei.”

*Se'sus gelulaji mimajuinu' ta'n mu
getlams'tmagwi'tigul
(Lu'g 10.13-15)*

²⁰ Se'sus mu wel'te'lmagwi mimajuinu' tleiauwtiliji na gjigann aq utann ta'n gis tla'tegepnn pugwelgl paqalaiuti'l. Nemitu'tipnn wegla paqalaiuti'l gatu mo gawasgita'sulti'gw aq mu ejiqlita'gw elue'utigtug. Majiaqa'laji, ²¹ “Na

pajiji mtue'tew ugjit gilew tleiawultioq na gjigann ta'n teluisigl Golasin aq Petse'ta. Gis nmituoq pugwelgl paqalaiuti'l ta'n gi's tela'tegeiap gatu me' siaw pata'taqatioq. Na mimajuinugi'g tleiawultipnig na gjigann ta'n teluisigl Tail aq Saiton lue'ultipnig. Pa na nemitu'tisnn wije'l paqalaiuti'l, na smtug sa'se'wita'sulti'tisoq aq pun pata'taqati'tisoq. Gi's nige' sa'q nasgmi'tisoq maqtawamu'gl aligal aq amalsulti'tisoq wisgipg ugjit musga'tunew mesgo'ltipnig ta'n teli pata'taqatipnig. ²² Migwite'tmug ula. Ta'n tujiw na na'gweg iga'qt'tew ta'n Gjinisgam ilsumata ms't mimajuinu', na me' ewlite'lmata mimajuinu' tleiawultiliji Tail aq Saiton je mu gilew tleiawultioq Golasin aq Petse'ta. ²³ Gilew tleiawultioq Gapelniam, pewatmi'tij me' espitel'sultijig st'ge' ansale'wiliji, gatu awna lta'toqs'p ta'n npuinu'g eimu'tijig. Pa na mimajuinugi'g tleiawultipnig na gjigan ta'n teluisig Satm nemitu'tisnn wije'l paqalaiuti'l ta'n etl tla'tas'g'pnn gm'tgiwow, na wegla mimajuinugi'g mesgo'ltipnig aq Gjinisgam mo gisi nu'gwa'toqop na gjiganeg. Me' i'ttesoq gisgug. ²⁴ Migwite'tmug ula, ta'n tujiw na na'gweg iga'qt'tew ta'n Gjinisgam ilsumata ms't mimajuinu', Gjinisgam me' ewlite'lmata na mimajuinu' tleiawultilipni Satm je mu gilew tleiawultioq Gapelniam.”

*Se'sus gelulatl ujjl ta'n eimlitl wa'so'q
(Lu'g 10.21,22)*

²⁵ Na tujiw Se'sus a'sutmat, “Gisiteget, gi'l na nujj aq assutmn wa'so'q aq ugs'tqamu. Miwa'lul

muta ula teliaqewei musga'tajig na mimajuinu'g ta'nig mo geggunmi'ti'gw gina'masuti. Gatu wijei mu musga'tuawjig mimajuinu'g ta'nig nestmi'tij pugwelgl goqwe'l. ²⁶ E'e, Nujj, welm'tun ta'n tujiw tela'tegen ta'n tel puatmn.”

²⁷ Na tujiw Se'sus telimaji mimajuinu', “Nujj ta'n eig wa'so'q gis ignmuj ms't goqwei. Ni'n na Gjinisgam uggwisl aq mo wen nenuigw st'ge' Nujj ta'n eig wa'so'q gis nenuit aq mo wen nenuagul Nujjl st'ge' ni'n ta'n tel nenaq. Na mimajuinu'g ta'nig musga'tuaqig na gis nenua'titl ta'n wenit Gjinisgam.

²⁸ “Jugwita'gw ta'n te'sioq gispna'tioq aq ta'n sespete'tmoq muta pugwelgl ta'n goqwe'l amsala's'gl aq ignmultoqs'p atlasmultinew. ²⁹ Gina'masultigw ta'n goqwei egina'muloq aq mut listuinew. Welm'tu aq mu emegweiuluoq. Majulgwali aq we'jittoqs'p atlasming. ³⁰ Ta'n goqwei gis gina'muloq mu metue'gt nug ns'tmnew aq ta'n goqwei pipanimuloq tla'taqatinew mu metue'gt nug gis tla'taqatinew.”

12

Ta'n goqwei gelu'lg ugjit tla'taqatinenu atlasmutigis'g

(Malg 2.23-28; Lu'g 6.1-5)

¹ Newte' atlasmutigis'g, Se'sus aq unaqapemg saputita'jig iga'taqann ta'n glumgl etl nigwegl. Unaqapemg gewisultiliji na glaman tematpo'tu'tilitl na glumgl aq malqotmi'tilitl. ² Na ta'sijig Palasiaq

migwama'tiji. Tel'te'tmi'tij opla'taqatnew tem-atpo'tuten glumgl atlasmutigisg'g. Smtug telima'titl Se'susal, “Gis nemitu's'p ta'n goqwei gnaqapemg tela'taqatij. Na suisga'tu'tij tplutaqan muta mo teltenug ugjit ta'n goqwei tla'taqatinew atlasmutigisg'g.”

³ Se'sus telimaji, “Geju'loq gis gitmoq ta'n goqwei Ta'pito'q tela'tegepnaq ta'n tujiw gewisinteg maw unaqapemg. ⁴ Pisgwa'pnaq a'sutuo'guomg aq patlia'saq ignmugwi'tipnn na pipnaqan ta'n gisi ignmut'p Gjinisgam. Na telgitas'g ginuweui tplutaqanigtug pas'g patlia'sg gisi malqotmi'tij ala pipnaqan gatu Ta'pito'q aq unaqapemg malqotmi'tip. ⁵ Geju'loq gis gitmuoq na patlia'sg we'gaw sewisga'tu'tij Mowisewei tplutaqan te's atlasmutigisg'g ta'n elugowa'titl Nisgaml gjia'sutuo'guomg gatu mo goqwei opla'tu'ti'gup. ⁶ Telimuloq na wesgutm ta'n me' gepmite'tas'g je mu na gjia'sutuo'guom. ⁷ Ta'n goqwei Gjinisgam teluet ewi'gas'g ugtwi'gatigng. Ula na Gjinisgam teluep,

‘Na me' pewalgig mimajuinu'g ule'wanew igtigi je mu ignmuigw wi'sisg ta'n gis ne'pa'la'tipni.’ Pa na ula gji'tuoqs'pnn na mu ilsumawoq mimajuinu'g ta'n mo goqwei opla'tu'ti'gw. ⁸ Ni'n na mimajuinualsiap aq gis tlima's mimajuinu'g ta'n gis tla'taqatitaq atlasmutigisg'g muta assutm.”

Se'sus nepilat na ji'nmul ta'n geggumlij malig ugpitn

(Malg 3.1-6; Lu'g 6.6-11)

⁹ Se'sus naqt'g na'te'l aq eliet a'sutuo'guomg.

¹⁰ Eig na'te'l na ji'nm ta'n geggung malig ugpitn.

Na Palasiaq getu' pilsuiw ilsutmua'titl Se'susal glaman pipanima'titl, "Mowisewei tplutaqan gis ignmugsi'guss npitegen atlastmutigisg'g?"

¹¹ Se'sus telimaji, "Pa na wen gilew te'sioq ta'n geggunasnn jijgluewjl aq piji elisinnitl es-pulqeg elmalqe'g atlastmutigisg'g. Na lietes aq gisi tualqa'lates. ¹² Telimuloq te's mimajuinu me' gepme'g aq na jijgluewj. Na glaman tplutaqan telimugsi'gw gisi apoqonmuan nat wen atlastmutigisg'g." ¹³ Na tujiw telimatl ji'nmul ta'n geggunmlitl malig ugpitn, "Ge' sipisga'tu gpitn."

Na ji'nm elasqa'tuaj ugpitn aq smtug etli ila's'geg, tel gelu'lg pa wije'i aq igtig. ¹⁴ Na Palasiaq ejiglita'jig aq poqji maw agnutma'tijig ta'n tl ne'pa'ten Se'susal.

Nisgaml gisi mgnatl Se'susal

¹⁵ Na ta'n tujiw Se'sus nutuateg ta'n goqwei Palasiaq pewatmi'tij na ejigla'sit na'te'l. Pugwel-gig mimajuinu'g wije'wa'titl aq Se'sus nepilaji ta'n te'siliji gsnugowinu'. ¹⁶ Telimaji mimajuinu', "Mut tlimanew igtigi ta'n goqwei gis tla'tegei." ¹⁷ Ta'n goqwei Se'sus gis tla'teget na gisa'toq tlian ta'n goqwei na niganigjitegewinuaq ta'n teluisipnaq Aiseia gis ewi'g'g'p,

¹⁸ Gjinisgam teluep,

"Ula na ntlugowinum

ta'n gisi mgng'p.

Mawi gsalg aq gesite'lm'g.

Ignmua's Wejuli Nisgam

aq tlimata ms't mimajuinu'g

ta'n goqwei ni'n teluei tetapua'sn

ugjit mimajuinu'g

ta'n mo Lesui'peulti'gw.

¹⁹ Gatu ma' gi'gaja'sigw
aq ma' al sesgwegw.

Ma' al pestunmug awtigtug.

²⁰ Ulm'tutew ta'n tujiw ultesguatal

ta'n wenn aq ewlite'lmatal.

Ma' emegwei'wagul

ta'n wenn menaqana'litl.

Siaw lugwetew glapis ms't tami

nenas'g ta'n goqwei Gjinisgam teluet
na tetapua's'g ugjit ms't mimajuinu'g.

²¹ Ta'n te'sit milapegsultijig

mimajuinu'g ta'n mu Lesui'peulti'gw
lita'sualatal.”

Se'sus aq Gjimm'tu

(Malg 3.20-30; Lu'g 11.14-23)

²² Nige' ta'sijig mimajuinu'g pegisitua'titl
Se'suseg na ji'nmul ta'n mn'tu pitu'gwitl. Na mn'tu
gisa'latl ji'nmul mo gis glusiligul aq npapigwa'lin.
Se'sus nepilatl ji'nmul. Lpa gisa'latl nmitegelin aq
gisewo'gweelin. ²³ Na mimajuinu'g ta'n eimu'tijig
na'te'l paqalaiultijig aq teluejig, “Tel'te'tmeg ula
ji'nm wetapegsit Ta'piteg.”

²⁴ Palasiaq nutma'tiji ta'n goqwei mimajuinu'
gis tlueliji aq teluejig, “Ula ji'nm eijltesguatl
mn'tu'l ta'n pitu'gwitl mimajuinu' muta na
Gjimm'tu ignmuatl ml'gigno'ti ugjit gis tla'tegelin.”

²⁵ Se'sus gejiaji ta'n goqwei Palasiaq teli
angita'sultiliji aq telimaji, “Ta'n tegegenig
mimajuinu'g tleiawultijig newte' umutgi
nasgwiejig aq matntultijig, na ma' gisi pgijo'lti'gw.
Ta'n tegegenig mimajuinu'g tleiawultijig

newte' gjigan nasgwiejig aq matntultijig, na ma' pgijo'lti'gw. Na wije'i tliatew ugjit newte' wi'gmaq ta'n tujiw nasgwiejig aq matntultijig, na ma' saputawsulti'gw. ²⁶ Pa na Gjimm'tu matnaji mn'tu'g, na gis nasgwiejig aq apugjig sioqwia'titaq. ²⁷ Telueioq ni'n ejiglgimgig mn'tu'g muta Gjimm'tu gisi ignmuj ml'gigno'ti ugjit jigltsguanew mn'tu'g. Tami weja'toq na ml'gigno'ti gnaqapemuaq e'wmi'tij ugjit jigltsguanew mn'tu'g. Ta'n goqwei gnaqapemuaq gis tla'taqatijig musga'sg oplite'lmioq. ²⁸ Telimuloq, na Wejuli Nisgam gis ignmuj ula ml'gigno'ti aq e'wm ugjit jigltsguanew mn'tu'g. Ula musga'tugsioq Gjinnisgam ilgwenugsioq.

²⁹ “Ma' gis gim pisgwa'wn ta'n wigit melgignat ji'nm aq ma' gisi jigla'tuawj ta'n goqwe'l negmewe'l glapis tmg goqqwa'l't aq gelpilt. Na tujiw gisi ugsua'tuates.

³⁰ “Ta'n wen mo wel'te'tmug ta'n goqwei tela'tegei na lpa giasgiwewei getanit. Ta'n wen mo apoqonmuigw ugjit lugwen na ejiglgimaji mimajuinu' Nisgameg. ³¹ Etna ugjit ula telimuloq na mimajuinu gisi apigsigtuatn ugjit ta'n gis pata'teget gisna ta'n tegen winjig teluet, gatu ma' apigsigtuam'g ta'n penoqite'lmatl Wejuli Nisgaml. ³² Ni'n na mimajuinu'alsiap aq ta'n wen mo gegnuimigw na gisi apigsigtuatn, gatu ta'n wen mo gegnuimagul Wejuli Nisgaml ma' apigsigtuam'g, mu nige' gisna iapjiw.”

*Se'sus gelulaji wesgjiangamgusultiliji
(Lu'g 6.43-45)*

³³ “Iga'taqug gelu'lg miti's aq guguntoqs'p gelu'lg minijgl muta ewle'jgl minijgl wejiaqal ewle'jit miti's. Ta'n tujiw angamoq na minijgl ta'n gisigwegl miti'sigtug na tujiw gis geituoq ta'n tege nit na miti's. ³⁴ Gilew pa na wije i aq mtesgmug. Pewatmoq mimajuinu'g tl'te'tmnew gelu'sultioq gatu lpa elue'wa'loq mimajuinu'g. Ta'n goqwei telueioq musga's'g ta'n goqwei giwnaqa angite'tmoq aq gesite'tmoq. ³⁵ Gelu'sit mimajuinu tel'te'tg nat goqwei gelu'lg, na teluet wije i. Gatu na winjig mimajuinu tel'te'tg nat goqwei winjig na glaman teluet wije i ta'n tel'te'tg.

³⁶ “Telimuloq, na na'gweg iga'qt'tew ta'n Gjinisgam ilsumata ms't wen. Na tujiw mimajuinu'g amujpa tlima'tital Nisgaml tal gis gis tluep te's'g glusuaqan ta'n mo gelu'lgtnug. ³⁷ Gglusuaqanmual na e'wmulten ilsumulg giasgiwowe i na getlamia'tijig mimajuinu'g gisna winita'jig mimajuinu'g.”

*Se'sus ilsumaji wesgijiangamusultiliji
(Malg 8.11,12; Lu'g 11.29-32)*

³⁸ Na tujiw ta'sijig Palasiaq aq nujigina'mua'tijig Mowisewe i tplutaqan telima'titl Se'susal, “Nujigina'muet, getu' nmu'leg lugwatmn paqalaiwaqan.”

³⁹ Telimaji, “Me' gatu na mimajuinu'g ta'n wigultijig gisgug winsultijig aq awan'ta'suala'titl Nisgaml gatu me' pewatmi'titl paqalaiwaqann. Pipanimioq ugjit tla'tegen paqalaiwaqan gatu mu tela'tegew. Awna Gjinisgam ignmugsitoqs'p na wije i paqalaiwaqan ta'n gisa'toqop ugjit Jonao'q. ⁴⁰ Na ta'n Jonao'q telqatg'p mesginntl

nme'jl ugtlaminug nesuguna'q, na wije'i ni'n ta'n mimajuinualsiap na igtigig utqutalitaq aq i'ttes na'te'l nesuguna'q. ⁴¹ Ta'n tujiw na na'gweg iga'qt'tew ta'n Gjinisgam ilsumata ms't wenn, na mimajuinugi'g tleiawultipnig na gjigan teluisig Ninapa qamultitaq aq ilsutmugsitoqs'p gilew ta'n wigultioq gisgug, muta gawasgita'sultipnig aq pun pata'taqatipnig ta'n nutua'titeg Jonaal pestunmliteg. Telimuloq, gis nutmoqop na agnutmaqan ta'n me' espe'g je mu na agnutmaqan ta'n Jonao'q pestung'p. ⁴² Na tujiw elege'wi'sgw tleiawit T'p'te'snug na qama'sitew aq ilsutmugsitoqs'p gilew ta'n wigultioq gisgug, muta wejiep me' gnegg ugjit jigs'tuan Salamano'q ta'n elege'witewip Isle'lewa'gig. Salamano'q ma'muni ntawe'g'p gatu telimuloq gis nutmoqop na gina'masuti ta'n me' espe'g je mu nat goqwei Salamanewei ns'tuo'qon.”

*Se'sus telimugsi'gw ta'nig gitnm'tijig gisgug
(Lu'g 11.24-26)*

⁴³ “Mn'tu tewatqa'sij mimajuinu'l ugtinneg, na saputa'sit glapis pegising ta'n mo goqwei nigwenug. Na'te'l al gwilg ta'n usgowa'sitew. Pa na mu we'jitug, ⁴⁴ na tlimsitew, ‘Etug apaja'si ta'n wejieiap’. Na apsgwa'sit ta'n wigip aq nemitog sigue'g na'te'l. Ms't waqame'g aq gaqi ilugwa'tas'g. ⁴⁵ Na tujiw maja'sit aq nemisguaji llaigneg te'siliji mn'tu'g ta'n me' winjultiliji aq negm. Ms't pisgwita'jig aq wigultijig na'te'l. Na mimajuinu ta'n pitu'gwiji wegla mn'tu'g me' gitnme'wit aq amgweseweieg ta'n tujiw pas'g newte'jilitl mn'tu'l

pitu'gwiteg. Na wijej tliatew ugjit na winjultijig mimajuinu'g ta'n wigultijig gisgug.”

*Ta'n wenn na Se'sus wi'gmatl
(Malg 3.31-35; Lu'g 8.19-21)*

⁴⁶ Se'sus me' etl glulaji mimajuinu' ta'n tujiw uggwitl aq ugjignama peita'liji. Gujmug pe' gaqa-multijig aq telima'titl nat wenn gtu' glulanew Se'susal. ⁴⁷ Ula mimajuinu eliet Se'suseg aq telimatl, “Ggij aq gjignamg gujmug eimu'tijig aq getu' glul'sgig.”

⁴⁸ Se'sus telimatl, “Teliaq nigmaq eimu'tijig gujmug. Gatu musga'tuloq ta'n wen pa na wijej aq nigmaq ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'g.” ⁴⁹ Na tujiw elu'gwalaji unaqapemg aq teluet, “Angamug nnaqapemg. Wegla na st'ge' ngij aq njignamg. ⁵⁰ Muta ta'n getu wen tla'tegej ta'n nujj eig wa'so'q tel puatg, na negm wijej aq njignam, ngwe'ji'j gisna ngij.”

13

*A'tugwaqanji'j ta'n iga'taqewinu eljio'toqol sginminn
(Malg 4.1-9; Lu'g 8.4-8)*

¹ Na wijej na'gweg Se'sus naqt'g na wen'ji'guom aq eliet qospemg. Na'tel pemgopa'sit ugjit gina'muen. ² Na pugwelgig mimajuinu'g peita'jig Se'suseg. Na Se'sus tepa'sit unaqapemg ugtuluaq gatu mimajuinu'g me' eimu'tijig sitmug. ³ Pugwelgl ta'n goqwe'l egina'muaji aq telimaji gina'masutiewei a'tugwaqan. Teluet,

“Newtejgeg na'gweg nuji iga'taqug naji se'sijio'toqol sginminn. ⁴ Ge's etl se'sijio'toqol

sginminn, ta's'gl eljo'tigl tajigawti'jigtug aq sisipg peita'jig aq malqotmi'titl. ⁵ Ta's'gl eljo'tigl maqamigew ta'n wesgijigweg mtasoqigtug. Mo temigtug maqamigew na'te'l aq sginminn jaqal poqjigwegl. ⁶ Jijuaqa na'gu'set neia'sit, lpa ma'muni p'teg gun'tewaqaamigtug aq nat goqwei nigwegl na'te'l nistaqaluas'gl aq toqo nepgl. ⁷ Ta's'gl sginminn eljo'tigl ta'n ginigwejjuaqsigtug. Na ginigwejjuaqsi'g wel nigwejig aq wissuignemgwi'tiji wegla glumgl. Na gisa'tu'titl glumgl ewligwegl. ⁸ Gatu ta's'gl sginminn eljo'tigl gelu'lg maqamigeg. Na sginminn weligwegl aq wel minigl. Alt ta'n wel lastegl na mesngl gasgiptnnaqan te's'gl pile'gl sginminn, alt asugom te'sisga'qal pile'gl sginminn wel lastegl aq alt nesisga'qal sginminn wel lastegl.”

⁹ Na glaman Se'sus telimaji, “Angite'tmug ta'n goqwei gis tlimuloq.”

*Se'sus telimaji unaqapemg
tal gi's e'w'gl gina'masutiewei a'tugwaqann
(Malg 4.10-12; Lu'g 8.9,10)*

¹⁰ Na tujiw unaqapemg pipanimji, “Goqwei ugjit e'wmnn gina'masutiewei a'tugwaqann ta'n tujiw pestunmaj mimajuinu'g?”

¹¹ Se'sus telimaji, “Gjinisgam gisi ignmugsioq ns'tmu'tinew ta'n goqwei mo nestmi'ti'gw ta'n teli ilgwenaji mimajuinu'. Mo ignmuagwi igtigi ns'tmu'tinew ula. ¹² Ta'n getu wen tetapua'toq ta'n goqwei gis gina'muei na ignmuaten ns'tmn me'. Gatu ta'n getu wen mu getu' ns'tmug ta'n goqwei egina'muei na ugsua'tuaten ta'n goqwei

nest'g nige'. ¹³ Etna ugjit na weji e'wmann gina'masutiewei a'tugwaqann ta'n tujiw mima-juinu'g pestunmaqig. Angamijig gatu mo getu' nmitu'ti'gw ta'n goqwei gis tla'tegeiap. Jigs'tuijig gatu mo getu' ns'tmu'ti'gw ta'n goqwei gis tlueiap. ¹⁴ Aiseiao'q wesgumapni wegla mimajuinu' aq ta'n goqwei teluepnaq teliaq ugjit negmow. Ula teluepnaq,

'Gjinisgam teluet,
Wegla mimajuinu'g jigs'tmu'titaq
aq ap jigs'tmu'titaq
gatu ma' ns'tmu'ti'gw.
Angaptmi'titaq aq ap angaptmi'titaq
gatu ma' nenmi'ti'gw.

¹⁵ Wegla mimajuinu'g
mo getu' angite'tmi'ti'gw ta'n telimuj.
Awna ta'n goqwei telimgig
mo getu' nutmi'ti'gw
aq ta'n goqwei tela'tegei
mo getu' nmitu'ti'gw.
Pa na nmitu'tiss aq jigs'tmi'tiss,
na ns'tmu'tita
aq etugjel lita'sulti'tiss ni'neg
aq ni'n npila's.'

¹⁶ "Na me' gatu Gjinisgam wela'lugsioq muta wel nenmu'tioq ta'n goqwei gis nemituoqop aq weli ns'tmu'tioq ta'n goqwei gi's telueiap.

¹⁷ Telimuloq, pugwelg'pnig niganigjitegewinugi'g aq pugwelg'pnig mimajuinugi'g ta'n tetapu mimajultipnig ma'muni gsatmi'tipnig gis nmitunew ta'n goqwei gis nemitu'tioq nige' gatu mo nemitu'tigupnig. Ma'muni gsatmi'tipnig gis

nutmnew ta'n goqwei gis nutmu'tioq nige' gatu mu nutmi'tigupnig.”

Se'sus telimaji unaqapemg ta'n telueg na a'tugwaqan

(Malg 4.13-20; Lu'g 8.11-15)

¹⁸ “Na nige' jigs'tmug aq tlimultoqs'p ta'n telueg a'tugwaqan na ji'nm ta'n iga'taqug.

¹⁹ Ta'sijig mimajuinu'g nutmi'tij na gelu'lg agnutmaqan ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' mo nestasulti'ti'gw. Wegla mimajuinu'g pa wije' aq sginminn ta'n eljio'tas'gl tajigawtigtug. Na Mn'tu pegising aq gisa'laji awan'ta'suanew na gelu'lg agnutmaqan st'ge' sisipg peita'tipnig aq malqotmi'tipnn sginminn ta'n etegl tajigawtigtug.

²⁰ Ta'sijig mimajuinu'g wel jigs'tua'ti'tij na gelu'lg agnutmaqan aq wel'ta'suatmi'tij ta'n gase'g nutmi'tij. Wegla mimajuinu'g pa na wije' aq na sginminn ta'n eljio'tas'gl gun'tewaqaamigtug.

²¹ Mo tetapu majulgwatmi'ti'gw ta'n goqwei gis nutmi'tip. Gatu ta'n gase'g goqwei amsala's'g gisna emegweiujig muta poqji majulgwatmi'tij ula agnutmaqan smtug ejigla'tu'tij na gelu'lg agnutmaqan. ²² Ta'sijig mimajuinu'g ta'n nutmi'tij na gelu'lg agnutmaqan, me' piamite'tmi'tij ula mimajuaqan aq suliewei. Na awan'ta'suatmi'tij na gelu'lg agnutmaqan aq mo tela'taqati'gw ta'n goqwei Gjinisgam tel puatg. Wegla mimajuinu'g pa na wije' aq na sginminn ta'n eljo'ltig'pnn ta'n ginigwejiuaqsi'g nigwejig. ²³ Ta'sijig mimajuinu'g wel nutmi'tij na gelu'lg agnutmaqan na nestmi'tij aq wel'te'tmi'tij. Wegla mimajuinu'g pa na wije' aq na sginminn ta'n ji'nm al se'so'toqol gelu'lg

maqamigeg. Na mimajuinu'g tela'taqatijig pugwelgl ta'n goqwe'l Gjinisgam wel'te'tgl. Alt tela'taqatijig gasgiptnnaqann nat goqwe'l Gjinisgam wel'te'tgl wije'i aq sginminn ta'n gisigwegl aq lastegl gasgiptnnaqann pile'gl sginminn. Alt mimajuinu'g tela'taqatijig asugom te'sisga'qal ta'n goqwe'l Gjinisgam wel'te'tgl aq alt mimajuinu'g tela'taqatijig nesisga'qal ta'n goqwe'l Gjinisgam wel'te'tgl.”

A'tugwaqan na nat wen al se'so'toqol sginminn ta'n mo gelu'lgtnugl

²⁴ Se'sus ap telimaji a'tugwaqan. Teluet, “Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'. Na tujiw pa wije'i aq ji'nm ta'n iga'taqug'p gelu'lg sginminn ugtiga'taqang. ²⁵ Newtejgeg wela'gweg ge's ms't wen nepaj, nat wen piluittelget eliet aq al se'so'toqol sginminn ta'n mo gelu'lgtnugl na wije'i iga'taqang. Na tujiw wesmugwat. ²⁶ Na glumgl nigwegl aq poqji lastegl, Na sginminn ta'n mo gelu'lgtnugl nigwegl aq poqji lastegl elt. ²⁷ Lugowinu'g pipanima'titl assusilitl, ‘Gelu'lg'pnn sginminn iga'tugupnn iga'taqang, tami ta u't jigajewe'l wejiaqal?’ ²⁸ Telimaji, ‘Na ta'n wen getanugsi'gw gis tla'teget.’ Lugowinu'g pipanima'titl, ‘Pewalieg mno'tunen jigajewe'l?’ ²⁹ Telimaji, ‘Moqwa', mu pe'l, tel'te'tm peji mno'tunew na glumgl ge's meno'tuoqol jigajewe'l. ³⁰ Pe' tli alte'j. Ignmatmug toqjigwegl glumgl aq jigajewe'l glapis gisigwegl. Tmg jigajewe'l mno'tutoqs'p, mawpilotqs'p aq nu'gwa'tutoqs'p. Toqo tujiw glumgl tms'tesnu aq la'tutoqs'pnn laqlansigtug.’ ”

*A'tugwaqan na ji'nm iga'taqug apje'jg sginmin
(Malg 4.30-32; Lu'g 13.18,19)*

³¹ Se'sus a'tugwaqan ap telimaji mimajuinu'. Telimaji, “Ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' na wijeï aq na ji'nm ta'n apje'jg sginmin ta'n teluisig mustate' iga'taqug ugtiga'taqang. ³² Apje'jg sginmin pa na wijeï aq wen'ju'sugapunei sginmin. Ta'n tujiw gisigweg na me' mesgi'g je esgwiaqal ta'n nigwegl iga'taqang. Siawigweg glapis miti'suig. Na sisipji'jg peita'jig aq ewi'ga'tijig ugtwisse'mual na miti'sigtug.”

*A'tugwaqan na e'pit e'w'g apita'taqan
(Lu'g 13.20,21)*

³³ Se'sus ap telimaji a'tugwaqan. Teluet, “Ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' na wijeï aq apita'taqan. Na e'pit wesua'toq ms't wapejgl ta'n etegl mun'tigtug aq mawa'toqol maw apita'taqan. Na tujiw mawlusng ms't. Toqo tujiw ms't gaqi apitaq.”

*Se'sus apjiw telimaji mimajuinu' a'tugwaqann
ta'n tujiw getu' gina'muej
(Malg 4.33,34)*

³⁴ Se'sus telimaji pugwenniji mimajuinu' a'tugwaqann ta'n tujiw nat goqwei getu' gina'muej. Apjiw telimaji mimajuinu' a'tugwaqann ta'n tujiw egina'muaji. ³⁵ Ula tela'teget ugjit gisa'tun tlian ta'n goqwei niganigjitegewinuaq teluepnaq, “Tlimultes a'tugwaqann ta'n tujiw gelululoq. Agnutmua's ta'n goqwei mo geitas'gtnugup weja'tegemg

ugs'tqamu gisita's'geg.”

Se'sus telimaji unaqapemg ta'n telueg a'tugwaqan na wen eljio'toqol jigajewei sginminn

³⁶ Na tujiw Se'sus naqalaji mimajuinu' aq pisgwa't wen'ji'guomg. Unaqapemg pisgwita'jig na'te'l aq pipanima'titl, “Tal gis telimjig igtigig a'tugwaqan na wen eljio'toqol jigajewei sginminn?”

³⁷ Se'sus telimaji, “Na ji'nm ta'n iga'toqopnn gelu'lg l sginminn pa na wije i aq ni'n na mimajuinu'alsiap. ³⁸ Iga'taqan pa na wije i aq ugs'tqamu. Na gelu'lg l sginminn pa na wije i aq mimajuinu'g ta'n Nisgaml ilgwenji. Jigajewei sginminn pa na wije i aq mimajuinu'g ta'n majulgwala'titl Gjimm'tu'l. ³⁹ Na piluitelget ta'n iga'toqopnn jigajewei sginminn na Gjimm'tu. Ta'n tujiw meniga'tas'gt'tal na tujiw ugs'tqamu gaqiaq, aq meniga'taqu'tijig na ansale'wijig. ⁴⁰ Ta'n tujiw ugs'tqamu gaqiaq na wije'tew tliatew ugjit mimajuinu'g ta'n majulgwala'titl Gjimm'tu'l st'ge' jigajewe'l meno'tmgl aq nu'gwa'tmgl. ⁴¹ Ni'n na mimajuinu'alsiap. Ta'n tujiw i'ma's wa'so'q lgi-mates ansale'wijig ugs'tqamug. Na mawa'la'tita ms't ta'n winsultiliji aq negla ta'n gisa'la'tipni igtigi pata'taqatinew. ⁴² Ansale'wijig pijjio'la'tita pugtewigtug ta'n tltemultitaq aq seggapitasulti-taq wipitual muta ulmajo'ltitaq na'te'l. ⁴³ Gatu getlamia'tijig mimajuinu'g i'mu'titaq wa'so'q ta'n ujjual eig. Neia'sultitaq st'ge' na'gu'selitl neia'silitl musigisg'tug. Pewaluloq angite'tmnew ta'n go-qwei gis telimuloq.”

A'tugwaqan na ji'nm we'jitoq nat goqwei mawi mgo'tig

⁴⁴ “Ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' na wije aq nat goqwei ta'n mawi mgo'tig etliga'tas'g iga'taqang. Na ji'nm ge's tel gesgmsing we'jitoq na milesuaqan, gatu apaji angune'g. Teli ul'ta'sit. Na enmiet aq netuisgetoq ms't goqwei ta'n assutg. Toqo apsgwa'sit aq pegwatelg na iga'taqan.”

A'tugwaqan na ji'nm ali pgwatelg mego'tigewei waiopsgw

⁴⁵ “Elg ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' wije aq na ji'nm ali pgwatelg tm'tmue'l waiopsgul. ⁴⁶ Ta'n tujiw we'jitoq mujgajewei waiopsgw, ms't goqwei netuisgetoq ugjit pgwatelmn mego'tigewei waiopsgw.”

A'tugwaqan na usgewinu'g

⁴⁷ “Ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' pa na wije aq ji'nmug ta'n a'pia'tijig aq mesna'tiji gaqaisg milamugsiliji nme'ji. ⁴⁸ Ta'n tujiw ugta'pimual waju'elij, na usgewinu'g wetna'titl aq nigtuo'la'tiji nme'ji. Ta'n gelu'sit menuegemg gatu ta'n mu gelu'sigw el jiglo'la'tiji. ⁴⁹ Na wije tliatew ta'n tujiw ugs'tqamu gaqiaq. Ansale'wijig peita'taq ugs'tqamug aq nigtuo'la'tita mimajuinu'. Tepgiso'lujig pata'tegewinu'g aq tepgiso'lujig gelu'sultijig mimajuinu'g. ⁵⁰ Ansale'wijig eljio'la'tita pata'tegewinu'g pugtewigtug. Tltemultitaq aq seggapitasultitaq wipitual muta welmajo'ltitaq na'te'l.”

*Ta'n goqwei pilei aq ta'n goqwei sa'qawei
(Malg 4.1-9; Lu'g 8.4-8)*

⁵¹ Se'sus pipanimaji unaqapemg, “Nestmoqol ula ta'n goqwe'l gis telimuloq?”

Telimgwi'titl, “E'e.”

⁵² Na glaman Se'sus telimaji, “Na nujig-ina'mua'tijig Mowisewei tplutaqan gegnu'tmujig tl gina'muanew igtigi ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'. Na negmow pa na wije'i aq assusit ta'n tewo'toqol pile'l aq sa'qawe'l ugtaligaml ta'n masgo'toqopnn.”

Mimajuinu'g tleiwultijig Nasaletg alua'la'titl Se'susal

(Malg 6.1-6; Lu'g 4.16-30)

⁵³ Ta'n tujiw Se'sus gaq agnutgl a'tugwaqann naqt'g na'te'l. ⁵⁴ Apaja'sit umutgig. Etl gina'muet a'sutuo'guom na'te'l. Ta'nig nutua'titl paqalaiultijig. Telimtultijig, “Tami weja'toq telgi'g gina'masuti? Tal gisa'toqol negla mesgi'gl paqalaiuti'l? ⁵⁵ Negm na aluse'wit uggwisl. Negm na Malial uggwisl, aq wijig'tultijig na Ji'mejal, So'sepal, Simonal aq Sutaal? ⁵⁶ Na ms't uggwe'ji'jg wigultiliji tet. Tami wej gina'masit ula ms't?” ⁵⁷ A' na glapis alua'la'titl.

Se'sus telimaji, “Lpa ms't wen gepmite'lmatl niganigjitegewinu'l gatu na wigma aq ta'ni tleiwultiliji ta'n negm wigit ma' gepmite'lm'gwi'tigul.”

⁵⁸ Mo tela'tegegw pugwelgnug paqalaiuti'l na'te'l muta mimajuinu'g mo getlams'tasulti'gw.

14

Sa'n Nutsign'tuet ne'po't

(Malg 6.14-29; Lu'g 9.7-9)

¹ Na tujiw Elot, ta'n niganpuguit Galaliewa'gi, nutmat ta'n goqwei Se'susal gi's tela'teglipnn.

² Telimaji uglugowinumg, “Ula na Sa'n Nutsign'tuepnaq aq apajipet. Etna na ugjit geggung ml'gigno'ti tla'tegepnn paqalaiwaqann.”

³ Elot migwite'tg ta'n gisa'toqop ne'po'qsin Sa'n Nutsign'tuepnaq. Na gisa'lapni ugsma'gnismg ugsua'lan Sa'no'q, laqpa'lan aq pija'lan laplusang muta Sa'nal telimtl gisi pata'tegen. Elot gis pata'tegep ta'n tujiw malie'wipnig na e'pilitl ta'n teluisilitl Elotias. Na Elotias gis malie'wip. Ugji'nmumt'p na Elot ugjignaml ta'n teluisilitl Pilip. ⁴ Sa'no'q munsal tlimapnn Elotal, “Mo na teltenug gi'l malie'winew ugjignaml ugte'piteml.”

⁵ Elot migwite'tg ta'n getu' ne'pa'pna Sa'nal gatu jipalapni Lesui'pa muta Lesui'paq tel'te'lma'tipnn Sa'nal na niganigjitegewinu.

⁶ Elot ajipuna'teg, maw witapa pestie'ultipnig. Na tujiw Elotias ugtusl amalgalipnn ugjit ta'n te'si'tij eimu'tipnig na'te'l. Na Elot teli ul'ta'sualapnn na e'pite'sl. ⁷ Teplumapnn e'pite'sl, “Elui'tmasi na ni'n ignmultes ta'n getu goqwei pewatmn.”

⁸ Na Elotias telimapnn ugtusl ta'n goqwei tluen. Glaman na e'pite'sl telimatl Elotal, “Ignmui Sa'n Nutsign'tuet un'ji tepteg eptaqanigtug.”

⁹ Elot mesge'g'p muta geitoqop ta'n goqwei Elotias ugtusl pewatmlipnn. Gatu gisi tplumapnn nigantug wegla witapua aq na amuj tla'tegep ta'n goqwei na e'pite's tel puatg'p. ¹⁰ Na glaman elgimapni sma'gnisg aq temgweta'tipnn Sa'nal.

¹¹ Na un'ji pegisitua'tipnn tepteg eptaqanigtug

aq ignmua'tipnn na e'pite'sl aq na e'pite's ignmuapnn uggwitl. ¹² Na Sa'no'q unaqapemg peita'lipni laplusang. Wesua'la'tipnn Sa'nal aq utqutala'tipnn. Na tujiw el'ta'pnig Se'suseg aq agnutmua'tipnn ta'n gis tliaq.

Se'sus esmaji pugwenniji mimajuinu'
(Malg 6.30-44; Lu'g 9.10-17; Sa'n 6.1-14)

¹³ Ta'n tujiw Se'sus nutmaj Sa'no'q nepg'pnaq na maw unaqapemg elisugultijig ta'n mu wen wigigw Galaliewa'gig. Na mimajuinu'g tel nutma'tij ta'n Se'susal lielita, naqmti'titl wiguowal aq el'ta'jig ta'n Se'sus eliet. ¹⁴ Ta'n tujiw Se'sus pem na'taqama'sij na nemiaji wegla mimajuinu' etli esgmalgwi'titl. Ewlite'lmaji, gepta'sit ugtulg aq nepilaji ta'n gesnugu'tiliji.

¹⁵ Ge's mu oqonitpaqiaq, unaqapemg telima'titl Se'susal, “Eimuti'gw paqtaqamigtug. Apugjig oqonitpaqiaq. Amase'ji'jg ta'n utann etegl. Lgimaq na mimajuinu'g utang ugjit nattelnew mi-jipjewe ge's mu oqonitpaqianug.”

¹⁶ Se'sus telimaji, “Mut wen tami lgimanew. Ignmug nat goqwei malqotmnew.”

¹⁷ Gatu telimgwi'titl, “Geggunmeg pas'g na'ngl pipnaqann aq tapusijig nme'ji'jg.”

¹⁸ Se'sus telimaji. “Ge' jugwa'tuigw.” ¹⁹ Na tujiw mimajuinu' telimaji, “Pewaluloq pmgopita'new ta'n etli msigug.”

Na wesua'toqol pipnaqann aq nme'ji'jg. Elapa'sit wa'so'q aq a'sutmat. Miwatmuatl Gjinisgaml ugjit na mijipjewe. Nigtua'toqol pipnaqann aq nme'ji'jg aq ignmuaji unaqapemg ugjit smanew mimajuinu'g. ²⁰ Ms't g'satalulti'tij,

Se'sus unaqapemg gis mawo'tu'tij ta'n goqwei piamiaq aq wajua'tu'titl newtiswa'qal je ta'pu ligpenignn. ²¹ Panaemg na'n pituipntnaqanijig ji'n mug gis smujig aq pugwelgig e'pijig aq mijua'ji'jg.

*Se'sus wesgit pmiet samqwanigtug
(Malg 6.45-52; Sa'n 6.15-21)*

²² Ta'n tujiw Se'sus gis smaj mimajuinu', na telimaji unaqapemg tepita'new ugtuluwaq aq asoqomgita'new qospemg. Esgwia'tilij mimajuinu' enmigimaji. ²³ Newtugwa'lugwej na gm'tnigtug so'qwiet, naji a'sutmat. Siawqatg na'te'l ta'n gi's oqonitpa'q. ²⁴ Ge's Se'sus eig gm'tnigtug, na unaqapemg siaw elisugutiliji qospemg. Gitnm'tijig muta asugwetnma'tijig aq maqatgwig.

²⁵ Na wejgwapniaq, na'tami ne'w ajiej, Se'sus eliet ta'n unaqapemg eimu'tijig. Wesgit pmiet samqwanigtug. ²⁶ Ta'n tujiw unaqapemg nemia'titl Se'susal wesgit pmielitl samqwanigtug, na tujiw jipaqita'jig aq poqji sesgu'tijig. Telimtultijig, "Emlsigtma'ti'gw."

²⁷ Se'sus smtug gelulaji, "Pun jipasultigw, ni'n na. Ml'gito'ltigw."

²⁸ Na Pie'l telimatl, "Gjisaqamaw, pa na gi'l na Se'susewin, ge' wigumi aq gisa'li usgit pmien samqwanigtug."

²⁹ Se'sus telimatl, "Na to'q jugu'a." Na Pie'l geptapugua'sit ugtuluow aq wesgit pmiet samqwanigtug. Natguatl Se'susal. ³⁰ Gatu ta'n tujiw mi'gusit ta'n teli ugu's'g aq ta'n teli maqatgwig smtug poqji gtapa't. Sesgwet, "Gjisaqamaw, ugs'tawi."

³¹ Smtug Se'sus elisga'sit aq goqqwa'latl. Te-limatl, "Me' ewligtlams'tasin. Goqwei weji megtuin?"

³² Ela'latl Pie'lal aq tepa'tijig ugtuluuq. Na tujiw ugju'sn jena'sg. ³³ Ge's eimu'tijig ugtuluuq na unaqapemg emtoqwalgwi'titl aq telimgwi'titl, "Getloqo gi'l na Gjinisgam uggwisl."

Se'sus nepilaji ta'n tleiwultiliji Genesaletewa'gig

(Malg 6.53-56)

³⁴ Na siawi asoqomita'jig na qospem aq oqwa'jig Genesaletewa'gig. ³⁵ Na'te'l mimajuinu'g nenua'titl Se'susal aq nat gima'tiji ta'n te'siliji gsnugowinu' umutgiwaq aq pegisitua'tiji Se'suseg. ³⁶ Etama'titl Se'susal je we'gaw gsnugowinu'g sama'tuanew ugpitu'gunml. Ta'n te'sijig sama'tua'titl Se'susal ugpitu'gunml na gisipilujig.

15

Tplutaqann ta'n mimajuinugi'g gegina'matmi'tipnn

(Malg 7.1-13)

¹ Ta'sijig Palasiaq aq nujigina'mua'tijig Mo-wisewei tplutaqan weita'jig Selusalemg. Peita'jig Se'suseg aq pipanima'titl, ² "Tal gi's gnaqapemg elistmi'tij tplutaqann ta'n wejiaqal wetapegsul-tieg. Mo tetapu gsispa'tu'tigul ugpitnual ge's mu mijjulti'gw?"

³ Se'sus pipanimaji, "Tal gi's elistmu'tioq ta'n goqwei Gjinisgam telimugsi'gw gatu awna

tela'taqatioq ta'n telueg gilewewei tplutaqann?

⁴ Gjinisgam teluet,

“ ‘Gepmite'lm gujj aq ggij.’

Elg teluet, ‘Ta'n wen penoqite'lmaji ungi'gu, amuj ne'po'qsin.’

⁵ “Mo tetapu gina'muawoq ta'n getu wen gegungl goqwe'l ta'n e'wmi'titaq apoqonmuanew ujl gisna uggwitl. Muta gegina'muoq tluen, ‘Nat goqwei e'wtes ugjit apoqonmulinew na gisi ignmuap Gjinisgam.’ Na tujiw ma' amuj apoqonmua ta ungi'gu. ⁶ Telueioq ula mimajuinu mo amuj gepmite'lmagwi ujl aq uggwitl. Etna ugjit gisa'loq mimajuinu elistmn Gjinisgam ugtwi'gatign muta pewaloq tla'tegen ta'n goqwei telueg gilewewei tplutaqan. ⁷ Me' gatu wesgijiangamgusultioq. Aiseiao'q ewi'g'g'p ta'n goqwei Gjinisgam wesgumugsioqop.

⁸ Na tujiw Gjinisgam teluep, ‘Wegla mimajuinu'g telimijig gtu' gepmite'lmin.

Gatu lpa mo nugu angite'tmi'ti'gw aq mo tela'taqati'gw ta'n goqwei gis telimg'pnig.

⁹ Ta'n tujiw emtoqwalijig na mu tepawtinug, muta telimaji igtigi me' tla'taqatinew mimajuinue'l tplutaqann jel mu ni'newe'l tplutaqann.’ ”

*Ta'n goqwei gisa'lujig mimajuinu'g
pata'taqatinew
(Malg 7.14-23)*

10 Se'sus wigumaji mimajuinu' aq telimaji, “Jigs'tmu'tigw aq ns'tmu'tigw ta'n goqwei tlimultoqs'p. 11 Na mijipjewe nat wen malqotg, na ma' gisa'lugug ula mimajuinu mo glu'sin. Gatu ta's'gl glusuaqann ta'n teluet gisa'lugutal mo glu'sin.”

12 Na unaqapemg peita'jig Se'suseg aq telimgwi'titl, “Geitu's'p na Palasiaq mo piami gsatmi'tigup ta'n gis tluen?”

13 Se'sus telimaji, “Nujj ta'n eig wa'so'q na mno'total ta'n te's'gl goqwe'l mo wel'te'tmug st'ge' na iga'taqewinu mniugtnas'gt'tal ta'n te's'gl goqwe'l mo iga'taqug'p. 14 Mut sespete'tmug na ta'n goqwe'l wegla mimajuinu'g egina'mua'tijig muta negmow pa na wije aq nepapigwo'ltiliji. Ta'n tujiw ji'nm ta'n nepapigwa't ilgwenatl igtigl nepapigwa'litl, gitg pitja'taq elmalqe'g”.

15 Pie'l telimatl, “Mo nestmulueg a'tugwaqan. Tlimigw ta'n goqwei gis telue't'p.”

16 Se'sus telimaji unaqapemg, “Mu piami ns'tmu'tiwoq st'ge' igtigig mo nestmu'ti'gw. 17 Geitu gilew ns'tmu'tinew ta'n getu goqwei mimajuinu malqotg na eliaq ugtlaminug aq togo wet siaw tuiaq. 18 Gatu mimajuinu telgwig uggamlamun aq teluet na goqwei tel'te'tg. Na ta's'gl glusuaqann ta'n teluet na gisa'lugutal mo glu'sin. 19 Ta's'gl goqwe'l ta'n mimajuinu tel'te'tgl gisa'lugutal mo gelu'silin. Alt ta'n goqwe'l telgwig uggamlamun etug gisa'lan ne'pa'tegen. Alt ta'n goqwei tel'te'tg etug gisa'lan sespe'wan igtigl aq sespo'tegelitl. Alt angita'suaqann etug gisa'lugutal gmutnen. Alt angita'suaqann etug

gisa'lugutal pisui agnutman igtigi gisna pisuiman.
²⁰ Ta's'gl goqwe'l mimajuinu tel'te'tgl gisa'lugutal mo gelu'sin. Gatu pa na mimajuinu malqotg'ss nat goqwei aq mu gis gesispa'tegegw na ma' gisa'lnug mo gelu'sin.”

*E'pit ta'n melgi gtlams'tg
 (Malg 7.24-30)*

²¹ Se'sus maja'sit na'te'l aq eliet tepaw gjigann teluisigl Tail aq Saiton. ²² Na e'pit ta'n tleiawit Genanewa'gig toqo nige' wigit gigjiw Tail aq Saiton eliet Se'suseg. Gesigaw tlimatl, “Gjisaqamaw, geitu gi'l na teplutasin ta'n wetapegsin Ta'piteg. Ewlite'lmi. Ntus ma'muni gitnmat muta mn'tu pitu'gwitl.”

²³ Gatu Se'sus mo nimjimuagul. Se'sus un-aqapemg telimji, “Jiglgim muta, wesam sespe'g aq alulgwalugsieg.”

²⁴ Se'sus telimaji, “Petgimimg ugjit pas'g na Lesui'paq muta mo gegguna'tigul nat wenn ugjit ilgwenagun st'ge' jii'gluewjig ta'n gesgo'ltijig.”

²⁵ Na jiniw e'pit nutgul'pa'sit Se'suseg aq etamatl, “Gjisaqamaw apoqonmui.”

²⁶ Se'sus telimatl, “Mo teltenug sman 'nmu'jig na mijua'ji'jg wiluowal.”

²⁷ Na e'pit telimatl Se'susal, “Gjisaqamaw, teliaq ta'n teluen, gatu we'gaw 'nmu'jig malqotmi'tij nat goqwe'l weji nisiaqal patawutigtug ta'n eteg asusit wiguaq.”

²⁸ Na glaman Se'sus telimatl, “Tu's melgi gtlams'tmn. Ta'n goqwei pewatmn msntes.” Na smtug ugtusl nepilmul.

Se'sus nepilaji pugwenniji mimajuinu'

29 Se'sus maja'sit na'te'l aq tajiga'sit qospem teluisig Galali. Na toqjua't wenaqqamigeg aq pengopa'sit. 30 Pugwelgig mimajuinu'g el'ta'jig Se'suseg. Pegisula'tiji mimajuinu' ta'n gesnugu'tiliji gigjiw Se'suseg. Alt asgajo'ltijig aq alt sawiptna'tijig. Alt nepapigwo'ltijig, alt mo gis glusulti'gw aq alt milipna'tijig. Se'sus nepilaji te'siliji. 31 Mimajuinu'g paqalaiultijig ta'n tujiw nutua'tij ta'ni mo gis glusultiligupni na gelusultiliji aq nemia'tij asgajo'ltiliji aq sawiptna'tiliji na jajigo'ltilij aq nepapigwo'ltipni nemitaqatiliji. Na miwatmua'titl Gjinisgaml ta'n Lesui'paq tel miwatmuala'titl.

*Se'sus esmaji ne'w pituipntnaqaniliji ji'nmug
(Malg 8.1-10)*

32 Se'sus wigumaji unaqapemg aq telimaji, “Ewlite'lm'gig wegla mimajuinu'g muta ne'gaw nesuguna'q wijitgweiwijig. Nige' mo piamianug goqwei malqottaq. Mo getu' pipanimaqig 'nmita'new muta jijuaqa nat wen oqonitpaqietew awtigtug. Getu' smgig ula tet.”

33 Unaqapemg pipanimji, “Tami tet ula paq-taqamigtug ugji we'jittesnen tepiaq mijipjeweijugit te'sit mimajuinu? Pugwelgig mimajuinu'g eimu'tijig tet.”

34 Se'sus pipanimaji, “Ta's'gl pipnaqann geggun-moqol?”

Telimgwi'titl, “Lluigneg te's'gl pipnaqann aq ta'sijig nme'ji'jg.”

35 Se'sus telimaji mimajuinu' pmgopita'new.

36 Na tujiw wesua'toqol na pipnaqann aq nme'ji'jg aq miwatmuatl Nisgaml. Nigtua'toqol aq

ignmuaji unaqapemg ugjit smanew mimajuinu'.
³⁷ Ta'n tujiw ms't wel g'satalulti'tij, Se'sus unaqapemg megnmi'tij piwiaqal mijipjewe'l aq wajua'tu'titl llaigneg ligpenignn. ³⁸ Ne'w pituipnnaqan te'sijig ji'n mug esmujig aq pugwelgig e'pijig aq mijua'ji'jg.

³⁹ Na Se'sus pipanimaji mimajuinu' ugjit 'nmita'new. Na tujiw poqjinmita'ti'tij Se'sus aq unaqapemg. Pisultijig ugtuluaq aq elaqtaqatijig ta'n teluisig Maqatan.

16

Palasiaq pipanima'titl Se'susal tla'tegelin paqalaiwaqan

(Malg 8.11-13; Lu'g 12.54-56)

¹ Ta'sijig Palasiaq aq Satusiaq el'ta'jig Se'suseg. Getu' gistesgua'titl, muta mo getlams'tua'tigul. Na glaman pipanima'titl tla'tegelin paqalaiwaqan ugjit neia'tuanew ugml'gigno'tim wejiaq wa'so'q.
² Gatu Se'sus telimaji, "Ta'n tujiw na'gu'set pem galqwasiej, gilew thuetqs'p, 'Sapo'nug ul gisgnma'titesnu muta musigisg'tug megwe'g.' ³ Gatu igtig na'gweg ta'n tujiw wejgu segewa't thuetqs'p, 'Gigpesatew muta ugipenug megwe'g aq poqji alugwiaq nige'.' Ta'n angapmoq musigisg'tug geituoqop pa na gigpesaq's gisna weligisg'g's. Gisnmituoq aq gis nutmoq ta'n goqwe'l ni'n gis tla'tegeiapnn gatu mo nestmu'tiwoq ta'n goqwei apugjig Gjinisgam tla'tegetew. ⁴ Me' gatu mimajuinu'g gisgug winjultijig aq mo piامي angite'lma'tigul Nisgaml. Gilew telo'ltioq st'ge' negmow muta pipanimioq ugjit tla'tegen paqalai-

waqan. Moqwa' mu tela'tegew paqalaiwaqan. Mu musga'tuluoq ta'n goqwei pewatmoq gatu Gjinisgam musga'tultoqs'p na wije paqalaiwaqan st'ge' ta'n apoqonmuapnn Jonaal. Ala na pas'g paqalaiwaqan nmitu'titoqs'p.”

Na glaman maja'sit aq eliet na'tami se'g.

*Mut jigs'tmuanew ta'n goqwe'l
Palasiaq aq Satusiaq gina'mua'ti'tij
(Malg 8.14-21)*

⁵ Ta'n Se'sus aq unaqapemg gis asoqomita'jig qospem, na unaqapemg awan'ta'sultiliji jugwa'tunew pipnaqann. ⁶ Se'sus telimaji, “Angweiasultigw aq mut e'wmu'tinew na apita'taqan ta'n Palasiaq aq Satusiaq e'wmi'tij.”

⁷ Unaqapemg wesgutmi'tilij ta'n goqwei Se'sus gi's teluet telimtultijig, “Na ula wet tluet muta mo pegisitugg pipnaqann.”

⁸ Se'sus gejaaji ta'n goqwei wesgutmi'tij aq telimaji, “Me' gatu mo piami gtlams'tmu'tioq ignmuinew ta'n goqwei nuta'ma'tioq. Goqwei weji usgutmoq ta'n mo pipnaqann geggunmuoqol? ⁹ Mnaq nestasultiwoq. Mo migwite'tmuoq na tujiw nasgwa'tuapnn na'ngl pipnaqann aq esmg'pnig na'n pituipntnaqanijig ji'nmug. Awan'ta'sultioq ta's'gl ligpenignn waju'pega'tuoqopnn. ¹⁰ Mo migwite'tmuoq na tujiw nasgwa'tuapnn llaigneg te's'gl pipnaqann aq esmg'pnig ne'w pituipntnaqanijig ji'nmug. Awan'ta'sultioq ta's'gl ligpenignn waju'pega'tuoqopnn na tujiw. ¹¹ Tal gi's mo nestmu'tiwoq mu na pipnaqan wesgutmuap ta'n tujiw telimuloqop ugjit angweiatultinew aq

mo e'wmu'tinew na apita'taqan ta'n Palasiaq aq Satusiaq e'wmi'tij.”

¹² Na tujiw unaqapemg nestmi'tij Se'sus mu telimagwi mo e'wmanew apita'taqan gatu lpa telimaji ugjit angweiasultinew aq mu jigs'tuanew ta'n tel gina'mua'ti'tij Palasiaq aq Satusiaq.

*Pie'l teluet Se'sus na Nujiugs'tawi'wet
(Malg 8.27-30; Lu'g 9.18-21)*

¹³ Se'sus aq unaqapemg peita'jig gigjiw na gjigan teluisig Sesalia Pilippai. Na pipanimaji unaqapemg, “Ni'n na mimajuinualsiap gatu tal'tasultijig mimajuinu'g weni ta ni'n?”

¹⁴ Unaqapemg telingwi'titl, “Alt tel wi't'sgig Sa'n Nutsign'tuet. Alt tel wi't'sgig na Ilaija, aq igtigig tel wi't'sgig Jelamaia gisna igtig niganigjitegewinu.”

¹⁵ Na Se'sus pipanimaji, “Gatu gilew, tal'ta'sultioq weni ta ni'n?”

¹⁶ Simon Pie'l telimatl, “Gi'l na Nujiugs'tawi'wet. Gi'l na Gjinisgam uggwisl.”

¹⁷ Se'sus telimatl, “Simon, gi'l na Jona uggwisl aq wel'te'lmulg. Mu wen ugs'tqamug telimulgupnig ta'n goqwei gis tl wi'tin gatu nujj ta'n eig wa'so'q gis tlim'sg'p. ¹⁸ Simon nige' tel wisunalul Pie'l. (Na wisun Pie'l telueg gun'tew ugtli'sutiow.) Mawa'l'gig ntmimajuinumg gi'leg aq maw nnaqapemg. Mawa'latesnu mimajuinu'g st'ge' aluse'wit mawa'toqol gun'tal ugjit el'tun a'sutuo'guom. Ta'n goqwei tla'tega's ma' nugu wissuignetmug aq npuaqan ma' nugu wissuignemagwi na mimajuinu'g ta'n mawa'latesnu. ¹⁹ Ignmultes na apt'sqi'ggn ta'n e'wmnn ugjit apt'sqa'mn gisna pansaqamn

ta'n Gjiniſgam ilgwenaji mimajuinu'. Ta'n goqwei wetqo'loqig mimajuinu'g tla'taqatinew ugs'tqamug na ugt'qoltas'gt'tew wa'so'q aq ta'n goqwei wel'te'Imuoqig mimajuinu'g tla'taqatinew ugs'tqamug ul'te'tas'gt'tew wa'so'q.”

²⁰ Na tujiw Se'sus telimaji unaqapemg mut wenn tlimanew negm na Nujiugs'tawi'wet.

*Se'sus wesgutg ta'n ulmaje'tew aq ta'n tli np'tew
(Malg 8.31—9.1; Lu'g 9.22-27)*

²¹ Na weja'tegemgeg tujiw Se'sus menaqa telimaji unaqapemg, “Amuj eliei Selusalemg aq na'te'l na Lesu'i'paq ta'n niganpugultijig, niganpugultijig patlia'sg aq nujigina'mua'tijig Mowisewei tplutaqan gisa'litaq ma'muniw ulmaje'n. Ne'pa'iten, aq gisi nesuguna'q minunsia's.”

²² Pie'l ela'latl ta'n esgwia'tiliji unaqapemg mu eimu'tiligwi. Wetqo'latl aq telimatl, “Gjisaqamaw, na Gjiniſgam ma' ignmatmug tlian. Ula amujpa ma' gis tlianug ugjit gi'l.”

²³ Se'sus gigto'qopugua'sit aq telimatl Pie'lal, “Gi'l tel glusin st'ge' Gjimm'tu. Jigla'si ni'neg. Gi'l etegjenin, muta tel'ta'sin st'ge' mimajuinu'g, mu st'ge' ta'n Gjiniſgam tel'ta'sit.”

²⁴ Na tujiw Se'sus telimaji unaqapemg, “Ta'n getu wen getu' wije'wij, amuj awan'ta'sualsit aq tla'tegetew ta'n Gjiniſgaml tel puatmlitl. Amuj wel'te'tg majulgwalin ni'n je tlia npuaqan ugjiaq. Na tujiw gisi majulgwalitew. ²⁵ Muta ta'n getu wen getu' ugs'tawi'sij na awna np'tew. Gatu na mimajuinu ta'n awan'ta'sualsit muta getu' majulgwalit ni'n je tlia ne'po'qsin na

negm msntew iapjiwewei mimajuaqan. ²⁶ Etug na mimajuinu gis assutg ugs'tqamu gatu mo geggunmug iapjiwewei mimajuaqan. Na giasgiw mo goqwei ganie'wigw. Mo eigtnug ta'n goqwei ganie'wit pegwatelmn ugjit iapjiwewei mimajuaqan wa'so'q. ²⁷ Ni'n na mimajuinualsiap. Na apaja'sia's maw ansale'wijing. Guguntes mesgi'g ml'gigno'ti. Nujj ta'n eig wa'so'q ma'muni gepmite'lmitew. Ignmuatal te's mimajuinu'l ms't goqwei ugjit ge's giasgiw ta'n gis tla'tegelipnn ugs'tqamug. ²⁸ Migwite'tmug ula. Eimu'tioq ta'sioq ula tet ta'n ma' npu'tiwoq glapis gisi nmia's wa'so'q aq apaja'sia's. Ni'n na mimajuinualsiap aq ta'n tujiw apaja'sia's na tujiw ni'n elege'witewites.”

17

Se'sus sa'se'wamugwa'sit (Malg 9.2-13; Lu'g 9.28-36)

¹ Ta'n tujiw gaqiaql asugom te'suguna'q Se'sus so'qwiet ta'n etli esp'teg gm'tnigtug. Na'te'l ela'laji pas'g Pie'lal aq Ji'mejal aq Ji'mej ugjignaml ta'n teluisilitl Sa'n. ² Na'te'l Se'sus sa'se'wamugwa'sit. Na ugsisgw pitiata's'g st'ge' na'gu'set, aq utapsunn tli gsi wape'gl st'ge' waseteg. ³ Na unaqapemg nemia'tiji Mowisal aq Ilaijaal pegisingig aq poqji glula'titl Se'susal. ⁴ Pie'l telimatl Se'susal, “Gjisaqamaw, na maw glu'lg tet eimu'tieg, pa na pewatmn ltua's nesisgl anapjetegewe'l, newte' ugjit gi'l, aq te's newte' ugjit Mowis aq Ilaija.” ⁵ Ge's Pie'l

etlewo'gwej, jiniw na gesateg alug naqa's'g tetpaqiw ta'n gaqamultijig. Nat wen ta'n eig alugwig-tug teluet, "Ula na ngwis ta'n mawi gsalg. Jigs'tug negm."

⁶ Ta'n tujiw unaqapemg nutmi'tij ula jipaqita'jig aq getgugjesmita'jig maqamigeg. ⁷ Se'sus eliet aq sama'tuaji un'jiwaq aq telimaji, "Qamultigw. Mut jipasultinew." ⁸ Ta'n tujiw toqjuapita'jig mo wenn nemia'tigul, pas'g Se'susal.

⁹ Ge's pem nisita'tij gm'tnigtug, Se'sus telimaji unaqapemg, "Ni'n na mimajuinualsiap. Mut wen tlimanew ta'n goqwei gis nmituoq glapis minun-sian."

¹⁰ Na unaqapemg pipanima'titl, "Tal gi's nujig-ina'mua'tijig Mowisewei tplutaqan teluejig Ilaija amujpa tmg pgisintew?"

¹¹ Se'sus telimaji, "Ilaija amuj nigani pging ugjit gisgaja'tun ms't goqwei. ¹² Gatu telimuloq, Ilaija gis pegising aq mimajuinu'g mo nenua'tigul. Ta'n pas'g goqwei getu' tla'la'tipnn na gi's tela'taqatipnig. Ni'n na mimajuinualsiap aq wije emegweiwitaq st'ge' ta'n pas'g getu' tle'wijig."

¹³ Na tujiw unaqapemg nestmi'tij Se'sus wesgumatl Sa'n Nutsign'tuelitl ta'n tujiw ewi'tapnn Ilaijaal.

*Se'sus nepilatl lpa'tujl ta'n mn'tu pitu'gwitl
(Malg 9.14-29; Lu'g 9.37-43a)*

¹⁴ Ta'n tujiw apaita'jig ta'n mimajuinu'g eimu'tijig na ji'nm eliet Se'suseg aq nutgul'pa'sit. ¹⁵ Telimatl, "Saqamaw, ewlite'lm ngwis. Wejipulgwet aq tel gitnmat gaqaisg nisiet

pugtewigtug gisna paqasiet samqwanigtug.
¹⁶ Ela'l'g'p gnaqapemg aq pipanimg'pnig npilan gatu mo gisi npila'tigupnn.”

¹⁷ Se'sus teluet, “Me' gatu gilew ta'n wigultijig gisgug mo getlams'tasultiwoq aq ewnasa'tuoqop ta'n goqwei gis gina'muloq. Me' gatu tali pgitgalultoqs'p? Tali pgiji gina'multoqs'p glapis getlams'tmu'tioq.” Na tujiw telimatl ji'nmul, “Jugwa'li na lpa'tuj.” ¹⁸ Se'sus telimatl mn'tu'l tualqa'sin lpa'tuj ugtinneg aq tewalqa'silitl. Smtug gisi npilut.

¹⁹ Se'sus unaqapemg peita'jig Se'suseg ta'n tujiw newtugwa'lugwelitl aq pipanima'titl, “Tal gi's mo gis tualqa'luaqatt na mn'tu?”

²⁰ Se'sus telimaji, “Mo gis tla'taqatiwoq muta mu piami gtlams'tmu'tiwoq. Migwite'tmug ula. Ta'n tujiw gtlams'tuaqanmuow na telgi'g st'ge' mustate' sginmin, na gis tlimatoqs'p gm'tn, “Tet ugji maja'si aq ala tet lia.’ aq lietew. Mo goqwei etenug ta'n mu gis tala'taqatiwoq. ²¹ Gis tualqatesguoqs'p mn'tu ta'n tujiw gis uli a'sutma'tioq aq ta'n tujiw gis sune'wultioq.”

*Se'sus wesgutg ta'n mimajuinu'g tel ne'po'taq
 (Malg 9.30-32; Lu'g 9.43b-45)*

²² Ta'n tujiw Se'sus unaqapemg gis mawita'tij Galaliewa'gi, Se'sus telimaji, “Ni'n na mimajuinu-alsiap gatu mimajuinu'g ugsua'litaq aq ignmuitaq igtigig assumin. ²³ Ne'pa'itaq gatu nesuguna'q iga'qt'tew na minunsia's.” Ta'n tujiw unaqapemg nutmi'tij ta'n goqwei Se'sus gi's teluet na me' gatu mo welgwijulti'gw.

Pie'l we'jitoq suliewei nme'j ugtung

24 Na Se'sus aq unaqapemg peita'jig na gjigan teluisig Gapelniamg. Ge's eimu'tijig na'te'l, mimajuinu'g ta'n nujintutmi'tij suliewei ugjit a'sutuo'guom, el'ta'jig Pie'leg aq pipanima'titl, “Na gilewewei nujigina'muet ignmuatg na suliewei ta'n Mowisewei tplutaqan telueg te's mimajuinu ela'toq a'sutuo'guomg te's newtipunqeg?”

25 Pie'l telimaji, “Tal ma.”

Pie'l pisgwa'j ta'n Se'sus wesgowa'sit. Se'sus pipanimatl, “Simon, tal'te'tmn? Na elege'wit elgimaji nujintutma'tiliji suliewei ugjit mawo'tu'tilita na suliewei. Wen apangitmuatl suliewei ta'n elege'wit pewatg, na elege'wit un'jang gisna igtigig?”

26 Pie'l telimatl, “Igtigig.”

Se'sus teluet, “Na teliaq, Mo teltenug ugjit elege'wit un'jang apangitmnew na suliewei ta'n elege'wit pewatg. ²⁷Gatu ginu mo getu' gisa'luggw nujintutma'tijig suliewei oplite'lmugsinew. Na glaman qospemg lia, naji usga. Amgwesewei nme'j pe'tult, na ugtung we'jituates tepiaq suliewei ugjit ni'n aq gi'l. Na ugsua'tu aq ignmuaten mimajuinu'g ta'n nujintutma'tij suliewei.”

18

*Wen me' gepme'g ta'n getu tami
Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'
(Malg 9.33-37; Lu'g 9.46-48)*

¹ Na tujiw unaqapemg el'ta'jig Se'suseg aq ppanimgwi'titl, “Ta'n getu tami Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' wen me' gepme'g na'te'l?”

2 Se'sus wigumatl mijua'ji'jl aq gaqama'latl nigantug unaqapemg. 3 Na telimaji, “Migwite'tmug ula. Amujpa sa'se'wita'sultioq aq getlams'tmu'tioq st'ge' mijua'ji'jg. Pa na mo tla'taqatiwoq ma' pisgwita'woq ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'. 4 Ta'n wen mu espite'lsigw aq elita'sualatl Nisgaml st'ge' ula mijua'ji'j elita'sualaji ungi'gu, na negm mawi gepme'g ta'n getu tami Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'. 5 Ta'n getu wen ulasua'latal mijua'ji'jl st'ge' ula mijua'ji'j muta tel puatm, na ulasua'litew ni'n.”

Mo gelu'lgtnug ta'n tujiw nat wen gisa'latl igtigl pata'tegelitl (Malg 9.42-48; Lu'g 17.1,2)

6 “Mo gelu'lgtnug ta'n tujiw nat wen gisa'latl pata'tegen newte'jilitl mijua'ji'jl ta'n getlams'tuilitl. Me' glu'lgtesoq na ugjitaqaneg gelpilaj mulinewei gi'taqane'l aq ejiglpega'lut gta'nug je mu gisa'latl mijua'ji'jl pata'tegen. 7 Ma'muni mtue'g muta na pugwelgl ta'n goqwe'l gisa'lugwi'tiji mimajuinu'g pata'taqatinew. Wegla amuj tliatal gatu me' pajiji mtue'tew ugjit na mimajuinu'g ta'n pegwatu'titl.

8 “Pa na e'wmnn gpitnn gisna ggatl ugjit pata'tegen amujpa pun tla'tegen je tlia temte'mn gpitn gisna ggat. Muta me' gelu'lg'tss siaw mimajin aq mu gisi pata'tegen ta'n mo geggunmun gpitn gisna ggat je mu elaqalul ten ta'n pugtew iapjiw eteg. 9 Pa na angaptmn nat goqwei aq ula gisa'lg pata'tegen, na me' gelu'lg ugjit mna'tutes gpugugul aq jiglegetes je mu siaw pata'tegen. Me' gelu'lg gis lien wa'so'q ta'n tujiw

nepapigwa'n je mu ta'n tujiw me' nemitegen na elgimimug pugtewigtug Mn'tua'gig ta'n pugtew iapjiw eteg.”

A'tugwaqan ta'n jijgluewj gesga'taq
(Lu'g 15.3-7)

¹⁰ “Ango'tmug mu gtanan na mimajuinu ta'n elita'sualin ni'n st'ge' ula mijua'ji'j elita'sualin. Telimuloq na ansale'wit ta'n angweiwatl na apjiw i'mlitl ta'n Nujj eig wa'so'q. ¹¹ Ni'n na mimajuinualsiap aq pegisinap ugjit ugs'tawian ta'n gesgo'ltijig.

¹² “Tal'ta'sultioq? Tala'teges na ji'nm geggunaji gasgiptnnaqaniliji jijgluewji toqo newte'jilitl gesga'litl? Na naqalaji pesgunateg te'sisgegsiliji je pesgunateg ta'n etl pesgwatalultiliji wenaqqamigeg aq naji gwiluatal ta'n gesga'litl.

¹³ Telimuloq ta'n tujiw we'jiaj, na me' wel'ta'sit ugjit ula newte'jilitl je mu esgwia'tiliji ta'n mo gesgo'ltligupni. ¹⁴ Na nujj ta'n eig wa'so'q wije mo pewalagwi gs'go'ltinew wegla mimajuinu' ta'n majulgwalin ni'n.”

Ta'n tujiw gitap opla'l'sg

¹⁵ “Pa na nat wen ta'n getlams'tuatl Nisgaml st'ge' gi'l, na opla'l'sg, lia negmeg aq tlim ta'n tela'tegen. Gatu pas'g tlim, mu wen piluei. Pa na wel'te'tg ta'n goqwei gis tlimt, na gilew apaji ul'te'ltulitoqs'p. ¹⁶ Pa na mu wel'te'lmulug, lia aq pipanim gitap gisna gitapaq wije'ulin. Na gji'tu'titaq ta'n te's'gl goqwe'l elsutmasgl aq ta'n goqwei tlimultew. ¹⁷ Pa na mu jigs'tmagwi gitapg, na tujiw tlim mimajuinu'g ta'nig getlams'tmi'titl Nisgaml. Pa na me' mu jigs'tmugsiwoq gilew

ta'n tego'tmoq, na tujiw geituoq negm pa wije
aq nat wen ta'n mu getlams'tmug gisna ta'nig
nujintutma'tijig suliewei.”

Ta'n goqwei eliamoq mimajuinu'g tla'taqatinew

¹⁸ “Telimuloq, ta'n goqwei wetqo'loq
mimajuinu tla'tegen ugs'tqamug na uqtoqolutew
wa'so'q. Ta'n goqwei wel'te'tmoq ugs'tqamug
ul'te'tas'gt'tew wa'so'q.

¹⁹ “Me' telimuloq nat goqwei. Ta'n getu tujiw
tapusioq wel'te'tmoq aq wije etamoq Gjinisgam,
na Nujj ta'n eig wa'so'q na tla'lugsitoqs'p. ²⁰ Muta
ta'n getu tamī mawita'tij tapusijig gisna je me'
ta'nig getlams'tmu'tijig, na ni'n eim miawe'g.”

Amujpa apigsigtaqatjig igtigig

²¹ Na tujiw Pie'l eliet Se'suseg aq telimatl,
“Gjisaqamaw, etug nitap tela'lit nat goqwei
wins'g. Na opla'lit aq llaignegl wije'l siaw tla'litew.
Ta'sisga'q siaw apigsigtaq, na llaigneg te's'gl?”

²² Se'sus telimatl, “Moqwa', mu na llaigneg
te's'gl, gatu amujpa apigsigtu me' pugwelgl glapis
apigsigtaq ne'w gasgiptnnaqan te'sisga'q jel pes-
gunateg te'sisga'q. ²³ Muta ta'n Gjinisgam ilgwe-
naji mimajuinu'g na negm pa na wije aq na
elege'wit ta'n getu' mawa'toq ta'n tel tettuj uglu-
gowinumg. ²⁴ Ge's angapt'g na wi'gatign, nemitoq
tel wi'gas'g ugjit te's lugowinu tettugwi'titl. Na tu-
jiw pisgwa'lut lugowinu ta'n tettuatl newtisga'qal
pitu' pituipntnnaqana'igl. ²⁵ Ula lugowinu mo geg-
gunmug tepiaq suliewei ugjit gisi apangituan na
elege'wilitl tettuo'qon. Na glaman tujiw assusit pi-
panimatl igtigi pgwatelgwi'tiji na lugowinu'l maw
ugte'piteml aq un'janua. Na elege'wit guguntew

alt suliewei ugjit na tettuo'qon. ²⁶ Na lugowinu nutgul'pa'sit aq etamatl elege'wilitl, 'Saqamaw, etamul mu uggwaiugtu'liw. Pe'l gijga esgmali glaman gisi apat apangitultes ta'n telgi'g tettul.'

²⁷ Na tujiw elege'wit ewlite'lmatl uglugowinuml. Apigsigtuatl aq telimatl, 'Mo goqwei tettuin.'

²⁸ "Na ula lugowinu maja'sit aq weltesguatl igtigl toqo lugwepnig ta'n tetta gasgiptnnaqana'igl. Goqqwa'latl aq poqji gestuna'latl. Telimatl, 'Apangitui smtug ta'n telgi'g tettuin.'

²⁹ Na igtig lugowinu nutgul'pa'sit aq etamatl, 'Pe'l esgmali aq apat apangitultes ta'n telgi'g tettul.'

³⁰ Gatu mo esgmalagul, awna gisa'latl pija'lugsilin laplusang glapis gisi apangitmlij. ³¹ Ta'n tujiw igtigig maw lugutijig nemitu'ti'tij ta'n gis tliaq, mo welgwijulti'gw aq naji tlima'titl assusilitl ta'n goqwei gis tliaq.

³² Na assusit natgimatl na lugowinu'l aq telimatl, 'Gi'l gis winsin, mo tali ugtapsuniwn. Apigsigtulap aq telimulap, mo goqwei tettuin muta pipanimi't'p ewlite'lulin. ³³ Amujpa ewlite'lmat na gitap st'ge' ni'n ta'n teli ewlite'lmulap.' ³⁴ Assusit ma'muni uggwaig aq lugowinu'l ilsumatl laplusang glapis gis apangitmlij ta'n te's'g tettuelij."

³⁵ Se'sus telimaji unaqapemg, "Pa na mu wel'te'lmuoq apigsigtuan igtigig ta'n tujiw opal'sg'pnig, nujj ta'n eig wa'so'q ma' apigsigtuluoq. Nujj tle'wultew st'ge' gilew tele'woq igtigig."

19

Se'sus egina'muet na Gjinisgam

*mu pewalagwi mimajuinu' puna'ltultinew
(Malg 10.1-12)*

¹ Ta'n tujiw Se'sus gaqewistoq ula agnutmaqan, na maja'sit Galaliewa'gig aq eliet qame'g sipu ta'n teluisig Jol'tan Jutiaewa'gig. ² Pugwelgig mimajuinu'g majulgwala'titl na'te'l. Se'sus nepilaji ms't wen ta'n gesnugu'tiliji.

³ Ta'sijig Palasiaq el'ta'jig Se'suseg. Wejo'tmi'tij gistesguanew. Na pipanima'titl, “Gt'tplutaqanminu telteg na ji'nm gis nigtua'latl ugte'piteml ugjit ta'n pas'g goqwei pewatg?”

⁴ Se'sus telimaji, “Geituoq ta'n goqwei gis ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatign. Geituoq ta'n goqwei Gisiteget tela'tegep ta'n tujiw gisitoqop ugs'tqamug. Gisiapni ji'nmul aq e'pilitl. ⁵ Gjinisgam telimapnn ji'nmul amuj nqalatal ujil aq uggwitl aq toqwa'jig ugte'piteml. Na tujiw na tapusijig toqwa'lujig st'ge' newte'jit mimajuinu. ⁶ Glaman mo nugu tapusi'gw, gatu st'ge' pas'g newte'jit mimajuinu. Ma' wen nigtua'lagwi wegla tapusiliji ta'n Gjinisgam gisi tgwa'laji.”

⁷ Palasiaq pipanima'titl, “Goqwei ugjit Mowiso'q e'w'g'p tplutaqan ta'n telueg na ji'nm ta'n getu' nigtua'latl ugte'piteml amujpa ewi'g'g ta'n goqwei getu' tla'teget aq ignmuatal ugte'piteml, na tujiw jigla'latal ugte'piteml?”

⁸ Se'sus telimaji, “Mowiso'q eliamugsioqop gis nigtua'latoqs'p gte'pitemuaq muta wesam ml'gatpa'tioq. Ta'n tujiw Gisiteget el'toqop ugs'tqamu mo ignmuagupni mimajuinu' punaltultinew. ⁹ Telimuloq, na ji'nm sespo'teget ta'n tujiw na puna'latl ugte'piteml ta'n mu sespo'tegeligul aq malie'wijig igtigl e'pilitl.”

10 Se'sus unaqapemg telimgwi'titl, "Pa na ula telteg ugjit e'pit aq ji'nm, me' glu'lgtesoq mu malie'wigusnn."

11 Se'sus telimaji, "Eimu'tijig mimajuinu'g mu wel'te'tmi'ti'gw ula gina'muaqan gatu Gjinisgam ignmuaji igtigi ul'te'tmu'tinew. 12 Teliag na eimu'tijig ji'nmug ta'n ma' gisi malie'ulti'gw. Alt ta'n tujiw ugs'tqamultigusnig na nat goqwei teliaqap aq ma' gisi malie'ulti'gw. Alt gis mensasultipnig aq nige' mu gisi malie'ulti'gw. Alt mu malie'ulti'gw muta tel'te'tmi'tij ta'n tujiw mnaq malie'wulti'gw na me' gelu'lg pisgwita'new ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' je mu igtigi ta'n gis malie'wiliji. Ta'n getu wen ul'te'tew ula gina'muaqan gis tla'tegetew st'ge' ta'n tel'te'g."

*Se'sus a'sutmessewaji mijua'ji'g
(Malg 10.13-16; Lu'g 18.15-17)*

13 Te'sijig mimajuinu'g pegisitua'tiji mijua'ji'g Se'suseg ugjit gegupa'tun ugpitnn un'jiwa aq a'sutmessewan. Gatu Se'sus unaqapemg majiaqa'la'tiji mimajuinu'. 14 Se'sus teluet, "Ignmug mijua'ji'g jugwita'new ni'neg. Mut wetqo'lanew, muta Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' ta'n getlams'tasultiliji st'ge' wegla mijua'ji'g."

15 Se'sus iga'toqol ugpitnn un'jiwaq aq a'sutmessewaji. Na tujiw naqt'g na'te'l aq siawa'sit.

*Na milesit ji'nm ta'n emittugwalatl Se'susal
(Malg 10.17-31; Lu'g 18.18-30)*

16 Newtejgeg na'gweg na milesit ji'nm eliet Se'suseg aq pipanimatl, "Nujigina'muet, goqwei

gelu'lg gis tla'tega's ugjit msnmn iapjiwewei mi-majuaqan?”

¹⁷ Se'sus telimatl, “Goqwei weji pipanimin ugjit ta'n goqwei gelu'lg? Pas'g Gjinisgam na mawi glu'sit. Majulgwate'n Nisgamewe'l tplutaqann aq guguntes iapjiwewei mimajuaqan.”

¹⁸ Milesit ji'nm pipanimatl, “Tegenn tplutaqann amujpa majulgwattes?”

Se'sus telimatl, “Mut ne'pa'tegew, mut sespo'tegew, mut gmutnew aq mut pisui agniman igtigig. ¹⁹ Gepmite'lm gujj aq ggij, aq tli gsal igtigig st'ge' ta'n teli gsalsin.”

²⁰ Ula ji'nm na me' maljewe'juit. Telimatl Se'susal, “Weja'tegemgeg maljewe'juianeg na majulgwatman ta'n te's'gl tplutaqann. Ap goqwei eteg ta'n tla'tega's?”

²¹ Se'sus telimatl, “Pa na ma'muni glu'sin, maja'sites aq ntuisgetutes ta'n te's'g goqwei geggunmn aq gsulieweim ignmuates ewle'jultijig. Na guguntes milesuaqan wa'so'q. Na tujiw jugu'etes aq majulgwalites.”

²² Ta'n tujiw ji'nm nutg ula, ejigla'sit. Ewlgwijing muta me' pugwelgl milesuaqann geggungl.

²³ Se'sus telimaji unaqapemg, “Telimuloq mtue'tew ugjit milesuinu pisgwa'n ta'n Gjinisgaml ilgwenji mimajuinu'g. ²⁴ Ap telimuloq, me' metue'g ugjit milesuinu pisgwa'n ta'n Gjinisgaml ilgwentl je mu ta'n melgawlejit tel saputa'siss apje'jg sapalqe'g saqati'gtug.”

²⁵ Ta'n tujiw unaqapemg ula nutmi'tij, sigti paqalauultijig aq pipanima'titl, “Gatu wen gisi ugs'tawiaten?”

²⁶ Se'sus angamaji aq telimaji, “Ula na ma' gis tla'taqati'gw mimajuinu'g, gatu Gjinisgam ms't goqwei gis tla'teget.”

²⁷ Na Pie'l telimatl, “Gjisaqamaw, ms't goqweieg gis naqtmeg'pneg aq nige' majulgwaluleg. Goqwei msntesnen?”

²⁸ Se'sus telimaji unaqapemg, “Teliaq na telimu-loq, ni'n na mimajuinu'alsiap. Ta'n tujiw pm-gopia's elege'witewei nt'pun na ni'neg gigto'qi pm-gopultitoqs'p newtisga'qal je ta'pu elege'witewel mutputi'l. Na'te'l assumtoqs'p newtisgegsijig je ta'pu piltu nemigsijig mimajuinu'g tleiawulti-jig Lesui'pe'gatig. ²⁹ Ta'n te'sit wen naqt'g'pnn wiguowal aq ugtiga'taqanmual ugjit majulgwalin ni'n guguntew me' pugwelgl jel mu ta'n goqwei naqt'g'p. Ta'n te'sit wen naqalapni wijig'tiliji, un'jang aq ungi'gu ugjit majulgwalin ni'n, na me' gugunata pugwelgig jel mu ta'n naqalapni. Ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' ignmuaten iapji-wewei mimajuaqan. ³⁰ Ugs'tqamug na pugwel-gig ta'n nige' niganpugultijig gatu ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' na ugtejgewa'jultitaq. Na pugwelgig ta'n nige' na ugtejgewa'jultijig gatu ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' na amgwe-sewa'ju'ltitaq.”

20

A'tugwaqan na lugowinu'g iga'taqanigtug

¹ “Ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' pa na wije aq na ji'nm assutg mesgi'g iga'taqan ta'n nigwejig aloqomanaqsi'g. Gisapniaq maja'sit aq naji agase'walaji ta'siliji ji'nmu ugjit lugowilita

iga'taqanigtug. ² Ta'n tujiw agase'walaji lugowinu' na wel'te'tg apangituan te'silitl lugowinu'l newta'ig ugjit te's newte' na'gweg. Na tujiw el-gimaji naji lugutineu ugtiga'taqang. ³ Ta'n tujiw pesgunateg ajiej assusit ap eliet utang aq nemiaji ta'siliji ji'nmu alpugutiliji gujmug magasan. Mo tal lugutili'gw. ⁴ Na telimaji, 'Getu lugutioq ntiga'taqang. Apangituloqs'p ta'n goqwei telteg.' Ta'sijig wel'te'tmi'tij aq nat lugutijig iga'taqanigtug. ⁵ Na assusit ap eliet utang ta'n tujiw mewlia'gwej aq agase'walaji igtigi lugowinu'. Ta'n tujiw si'st ajiej na wije'i tela'teget. ⁶ Suel na'n ajiej ap eliet utang aq ap nemiaji igtigi ji'nmu alpugutiliji. Pipanimaji, 'Mo goqwei tel lugutiwoq gisgug aq nige' geget na'gweg gaqiaq. Tal gi's mo elugutiwoq gisgug?' ⁷ Teluejig, 'Mo wen aqase'walugsiweg.' Na assusit telimaji, 'Na to'q wije'wigw aq lugowigw.' Ta'sijig wel'te'tmi'tij aq nat lugutijig iga'taqanigtug.

⁸ "Ta'n tujiw gis asugom ajiet aq je me', assusit telimatl na nigani lugowinu'l, 'Wigum lugowinu'g aq apangitu. Tmg apangitu ta'n ugtejg weji agase'wal'g'pnig aq ugtejg apangitu ta'n amgwe-sewei agase'wal'g'pnig.' ⁹ Te'sit ji'nm ta'n poqt lugwep na'n ajieteg apangitut newta'ig. ¹⁰ Na ji'n mug ta'nig gesi egsitpu'g poqji lugutipnig tel'ta'sultijig me' gaqi apangitujig je mu esgwieliji. Gatu te'sit elg apangitut newta'ig. ¹¹ Na suliewei wesua'tu'tij gatu pilsima'titl assusilitl. ¹² Na lugowinu telimatl assusilitl, 'Alt ji'n mug pas'g elugutipnig gijga'ji'jg gatu elugutieg'p newtigisg'g. Wesgowita'ieg me'si p'teg na'gu'setewigtug. Gi'l wije'i teli apangitajig

ta'nig ugtejgewei poqji lugutipnig st'ge' ninen.'

¹³ “Na assusit telimatl, ‘Nitap, mu opla'lulun muta wel'te'tmu't'p apangitulin newta'ig ugjit lugwen newtigisg'g. ¹⁴ Nige' ugsua'tu gsulieweim aq nmiates. Getu' apangitmaq na ji'nm ta'n ugtejg weji agase'wal'g'p wije' st'ge' gi'l. ¹⁵ Telteg tla'tun ntsulieweim ta'n tel puatm? Etug gi'l wisguen ta'n ni'n teli ulm'tu.’ ”

¹⁶ Se'sus telimaji ta'ni eimu'tiliji na'te'l, “Ta'n wen ugtejg eig na niganpuguitew, aq ta'n wen niganpuguit na ugtejg i'ttew.”

*Se'sus wesgutg ta'n tli np'tew
(Malg 10.32-34; Lu'g 18.31-34)*

¹⁷ Ge's Se'sus aq unaqapemg el'ta'jig Selusalemg, gmetug ela'laji pas'g unaqapemg aq gelulaji. ¹⁸ Telimaji, “Jigs'tuigw. Ni'n na mimajuinualsiap. Nige' el'ta'igw Selusalemg, Na'te'l niganpugultijig patlia'sg aq nujigina'mua'tijig Mowisewei tplutaqan la'litaq aq ilsumitaq npmn. ¹⁹ Na tujiw ignmuitaq ta'nig mu Lesui'peulti'gw ugsua'linew. Wegla mimajuinu'g malignitaq, nipispaqante'itaq aq gujjiewte'itaq. Utqotalitaq gatu na nesuguna'q iga'qt'tew minunsia's.”

*Na e'pit ta'n pewalaji uggwisg
gigjiw pmgopita'liji Se'suseg
(Malg 10.35-45)*

²⁰ Na e'pit ela'laji uggwisg Se'suseg. Ula e'pit na Sepeti ugte'piteml. Nutgul'pa'sit aq pipanimatl Se'susal ugjit ul'te'lman.

²¹ Se'sus pipanimatl, “Goqwei pewatmn?”

Telimtl, “Teplumi't'p na ngwis pmgopitew gti-naqanmg aq igtig pmgopitew gpatatujmg ta'n tujiw elege'witewin.”

²² Se'sus telimaji e'pit uggwisg, “Mo geituoq ta'n goqwei pipanigesioq. Getu' ulmajeioqos st'ge' ulmajeia's.”

Telima'titl Se'susal, “E'e gis tla'tegetesnen.”

²³ Se'sus telimaji, “E'e, na ulmaje'toqs'p gatu mo telgita'siw ta'n wen pmgopitew ntinaqanmg gisna ntpatatujmg. Na nujj ta'n eig wa'so'q gis gisgaja'toqopnn negla ugt'punual aq ignmuata ta'ni mgnmanew.”

²⁴ Ta'n tujiw newtisgegsiliji unaqapemg nutma'titeg, na wegaiugtua'tiji na tapusiliji ji'nmu. ²⁵ Na glaman Se'sus wigumaji ms't unaqapemg aq telimaji, “Geituoq na niganpugultijig ta'n mu Lesui'peulti'gw na assuma'tiji ugmimajuinu'. Na espo'ttijig niganpugultijig ilsuma'tiji aq telima'tiji esgwia'tiliji ta'n goqwei tla'taqatinew. ²⁶ Gatu ma' tla'taqatiwoq st'ge' wegla niganpugultijig. Pa na ta'n getu wen te'sioq gtu' gugung ml'gigno'ti, amujpa na elugowaji esgwia'tiliji. ²⁷ Pa na ta'n getu wen te'sioq gtu' niganpuguij, amujpa na gistejuit ms't ta'n te'siliji. ²⁸ Amujpa tla'tegetew pa na wijej aq tela'tegei. Ni'n na mimajuinualsiap gatu mu weji pginap ugjit lugowugsin, awna weji pginap lugowan igtigig aq ne'po'qsin ugjit ugs'tawian pugwelgig mimajuinu'g.”

*Se'sus nepilaji tapusiliji ta'n nepapigwa'liji
(Malg 10.46-52; Lu'g 18.35-43)*

29 Se'sus aq unaqapemg pemi nqatmi'tij Jeligo pugwelgig mimajuinu'g majulgwala'titl Se'susal. 30 Na tapusijig ji'nmug ta'n nepapigwa'jig pengopijig gmetug awtigtug. Telimujig Se'susal pemielitl aq na glaman poqji sesgwejig, "Saqamaw, geitueg na wetapegsin Ta'piteg. Ewlite'lminen."

31 Na mimajuinu'g telima'tiji puntoqsigw. Gatu na tapusijig me' aji sespe'gig, "Gjisaqamaw, geitueg wetapegsin Ta'piteg. Ewlite'lminen!"

32 Se'sus naqa'sit aq pipanimaji, "Goqwei pewalioq tla'tegen ugjit gilew?"

33 Teluejig, "Gjisaqamaw, gsatmugeg welapieg's."

34 Se'sus ewlite'lまい aq sama'tuaji ugpgugual. Smtug wel nmitegejig, aq majulgwala'titl Se'susal.

21

Se'sus pisgwi'pullet Selusalemg

(Malg 11.1-11; Lu'g 19.28-40; Sa'n 12.12-19)

1 Pemita'tij gigjiw Selusalemg, peita'jig na utanji'j teluisig Petpage', ta'n eteg na gm'tn teluisit Olipet. Se'sus wigumaji tapusiliji unaqapemg.

2 Telimaji, "La'tigw utanji'j nigantug aq smtug nmiatoqs'p te'sipow gelpisit na'te'l aq maw un'jann. Apgwa'lug aq jugwa'lug ni'neg. 3 Pa na nat wen pipanimugsioq nat goqwei, tlimatoqs'p, 'Gjisaqamaw pewalaji.' Na smtug iga'lata wegla te'sipowa."

4 Ta'n goqwei niganigjitegewinuaq teluepnaq na giasgiw tliatew. Na st'ge' gis ewi'gas'g,

5 "Naji tlimug mimajuinu'g

tleiawultijig Selusalemg,
 'Nige' gtelege'witemuow wejgu'et,
 Welm'toq aq wejgwi'puluwet.
 Pemi'puluwet te'sipowji'j un'jann.' ”

⁶ Na unaqapemg nigana'tijig aq tela'tegejig ta'n Se'susal gis telimji. ⁷ Jugwa'la'tiji na te'sipowl aq un'jann Se'suseg. Ugpitu'gunmua elegetua'tiji ugpaqamuaq aq Se'sus tepa'sit te'sipowji'j un'jann. ⁸ Na pugwelgig mimajuinu'g niganita'jig awtigtug aq siplamgo'la'tiji ugpitu'gunmua awtigtug. Igtigig temsmi'titl nipispaqann aq eloqotu'titl awtigtug. ⁹ Na te'sijig mimajuinu'g niganita'jig aq te'sijig majulgwala'titl ta'n Se'sus eli'puluwet. Poqji sesgu'tijig, “Emtoqwalanej Ta'pito'q uggwisl. Gemite'lmanej muta Gisiteget pajiji gepmite'lmatl. Pipanimg'tijig ms't wen wa'so'q emtoqwalan.”

¹⁰ Se'sus pisgwa'j Selusalemg, pugwelgig mimajuinu'g ta'n eimu'tijig ma'muni sespenma'tijig. Ta'sijig pipanigesultijig, “Wen ta net?”

¹¹ Alt mimajuinu'g ta'n majulgwala'titl Se'susal teluejig, “Ula na niganigjitegewinu Se'sus. Tleiawit na gjigan Nasaletg, ta'n eteg Galaliewa'gi.”

*Se'sus emittugwet gjia'sutuo'guomg
 (Malg 11.15-19; Lu'g 19.45-48; Sa'n 2.13-22)*

¹² Se'sus pisgwa't gjia'sutuo'guomg aq tewaqttesguaji ta'n te'siliji etli pgwateligatiliji aq etli ntu- isga'tiliji. Aputasgejio'toqol na patawuti'l ta'n mimajuinu'g sa'se'wa'taqatiliji suliewei aq na mutputi'l ta'n mimajuinu'g pemgopultijig aq netu- isgela'tiji plesg. ¹³ Telimaji wegla mimajuinu',

“Ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatignigtug ta'n goqwei Gjinisgam teluep,
 ‘Nignen tluisitew gjia'sutuo'guom,
 gatu e'wmuoq ugjit gmutnesg wiguow.’ ”

¹⁴ Na nepapigwo'ltijig aq asgajo'ltijig el'ta'jig Se'suseg ge's eimlitl gjia'sutuo'guom aq nepilujig ms't. ¹⁵ Na niganpugultijig patlia'sg aq nujigina'mua'tijig Mowisewei tplutaqan wegaiultijig ta'n tujiw nemitu'tij gelu'lgel paqalawaiqaann. Ap wegaiultijig ta'n tujiw nutma'tiji ta'n goqwei mijua'ji'jg al sesgu'tiliji gjia'sutuo'guomg muta mijua'ji'jg teluejig, “Emtoqwalanej Ta'pito'q ug-gwisl!” ¹⁶ Na glapis Se'susal telimgwi'titl, “Mo nutuawjig ta'n mijua'ji'jg teluejig?”

Se'sus telimaji, “E'e, nutaqig. Geitu gilew gis gitmuoqop Gjinisgam ugtwi'gatign ta'n ewi'gas'g, ‘Gis gina'muoqig mijua'ji'jg aq gopisung ugjit tetapu emtoqwalanew Nisgaml.’ ”

¹⁷ Na Se'sus naqalaji wegla mimajuinu' aq ejigla'sit na gjigan. Eliet Pettani aq getgunit na'te'l.

*Se'sus gisa'latl miti'sl gispasilin
 (Malg 11.12-14,20-24)*

¹⁸ Na gisi egsitpu'geg ge's Se'sus apaja'sij gjigang na gewising. ¹⁹ Nemiatl miti'sl ta'n teluisilitl pi'gmenaqsi. Eliet na miti'seg gatu mo goqwei lastenug, pas'g eta nipi'g. Na tujiw teluet, “Ma nugu nigwenug ula miti's.” Smtug na miti's gaqi gispasit.

²⁰ Se'sus unaqapemg nemitu'tij ma'muni paqalaiultijig. Pipanima'titl, “Tal gi's tel jaqal gispasit ula miti's?”

²¹ Se'sus telimaji, “Migwite'tmug ula. Pa na uli gtlams'tasultioq aq mu megtmuoq, gilew elg wije gis tla'latoqs'p. Pa na gtlams'tasultioq na gisa'latoqs'p st'ge' ni'n aq na gisa'latoqs'p gm'tn maja'sitew aq gtapa'sitew gta'nug. ²² Pa na gtlams'tasultioq, msntoqs'p ta'n getu goqwei pipanigesultioq ta'n tujiw a'sutma'tioq.”

*Tami weja'toq Se'sus ugml'gigno'tim
(Malg 11.27-33; Lu'g 20.1-8)*

²³ Se'sus apaja'sit Gjia'sutuo'guomg. Ge's etl gina'muet, niganpugultijig patlia'sg aq igtigig mawagnutmewinu'g peita'jig aq pipanima'titl, “Tal gis tla'tegen weget? Wen ignmasg assusuti ugjit tla'tegen wegla ta'n goqwe'l?”

²⁴ Se'sus telimaji, “Elg pipanimuloq nat goqwei, aq ta'n gisi tlimioq ta'n goqwei pipanimultes, na tujiw tlimultoqs'p ta'n weja'tas'g na ntassusutim. ²⁵ Wen ignmuapnn Sa'n Nutsign'tuet assusuti ugjit sign'tuan mimajuinu', Na Gjinsigam gisna mimajuinu'g?”

Na poqji sespagnutma'tijig. Nat wen teluet, “Taluetsnu? Pa na thueigw, ‘Gjinsigam petgimapnn,’ na tujiw pipanimugsitesnu, ‘Goqwei ugjit mo getlams'tuawoqop Sa'n?’ ” ²⁶ Gatu igtig teluet, “Pa na thueigw, ‘Mimajuinu'g ignmua'tipnn ml'gigno'ti,’ na jipasultitesnu ta'n mimajuinu'g tla'taqatitaq muta tel'te'lma'titl Sa'nal na niganigjitegewinu.” ²⁷ Awna Se'susal telima'titl, “Mo geitueg.”

Na Se'sus telimaji, “Elg ni'n ma' tlimuluoq ta'n weja'tu ntml'gigno'tim ugjit gis tla'tegen wegla ta'n goqwe'l.”

A'tugwaqan na tapusijig ji'nmji'jg

28 “Tal'te'tmoq? Na ji'nm geggunaji ta'pusiliji uggwisg. Telimatl uggwisl ta'n maw gisiguitl, ‘Gwi's, pewalul lien aq tl lugwen ntiga'taqang gis-gug.’ 29 Na ji'nmji'j telimatl ujjl, ‘Mo getu' lieu,’ gatu tel'gne'ge'l sa'se'wita'sit aq eliet naji lugwet iga'taqanigtug. 30 Na ji'nm eliet igtigl uggwisl aq wijej pipanimatl. Uggwisl telimtl, ‘E'e lia's,’ gatu mo eliegup. 31 Na tegen tela'tegess ta'n ujjl pipanimj?”

Na niganpugultijig patlia'sg teluejig, “Maw gisi-guit tela'teget ta'n ujjl telimj.”

Se'sus telimaji, “Telimuloq, ta'nig nujintutma'tijig suliewei aq e'pijig ta'n netuisgalsultijig ignmua'tital Gjinisgam ilgwenan gesgmnaq gilew ignmuawoq Gjinisgam ilgwenugsinew. 32 Sa'n Nutsign'tuet gis pegising'p ugjit musga'tugsinew na gelu'lg awti ta'n pmita'toqs'p. Mo getlams'tmuoq ta'n goqwei gis tlimugsioqop, gatu na nujintutma'tijig suliewei aq e'pijig ta'n netuisgalsultijig getlams'tua'tipnn. Ta'n gisi gji'tuoq ula mu gawasgita'sultiwoq, mu ejiglita'woq lue'utigtug aq mu getlams'tmuoq ta'n goqwei Sa'no'q telimugsioqop?”

Gina'masutiewei a'tugwaqan na ji'nmug ta'n ango'tmi'tij aloqomane'gati (Malg 12.1-12; Lu'g 20.9-19)

33 “Jigs'tuigw aq tlimultoqs'p igtig gina'masutiewei a'tugwaqan. Newtejgeg na'gweg na ji'nm assutg maqamigew. Na iga'taqaliji aloqomanaqsi'g. Llutaqana'toq na maqamigew aq mulqatg elmalqei ugjit ta'n tl

pepgijo'tutal aloqomann. Na el'toq na espapiteg wen'ji'guom ta'n tl al gigto'qwapitew. Na tujiw emqatuaji ta'siliji nuji iga'taqu'tiliji ugjit ugapangitueweim. Toqo tujiw eliet na'tami se'g.

³⁴ Ta'n tujiw aloqomann gaqigwegl, na ji'nmug ta'n e'wmi'titl aloqomanaqsi'l mawo'tu'titl. Toqo tujiw assusit elgimaji uglugowinumg na'te'l ugjit gugunmnew ugsulieweim. ³⁵ Ta'n tujiw assusit uglugowinumg peita'jig na'te'l, na ji'nmug ta'n e'wmi'titl aloqomanaqsi'l goqqwa'la'tiji. Newte'jilitl matta'titl, igtigl ne'pa'titl aq igtigl gun'tewta'titl. ³⁶ Na assusit ap elgimaji igtigi lugowinu', me' pugwenniji aq amgweseweieg. Na ji'nmug ta'n ango'tmi'titl aloqomanaqsi'l wije tele'wa'tiji negla lugowinu'. ³⁷ Na tujiw assusit elgimatl uggwisl na'te'l. Teluet, 'Negla ji'nmug ta'n e'wmi'tij aloqomane'gati gepmite'lma'tital ngwisl.' ³⁸ Gatu ta'n tujiw nemitua'titl uggwisl na teluejig, 'Ula na assusit uggwisl. Ge' ne'pa'nej aq na tujiw ula iga'taqan ginuwe'tew.' ³⁹ Na goqqwa'la'titl, tewege'titl gujmug iga'taqanigtug aq ne'pa'titl." ⁴⁰ Na tujiw Se'sus pipanimaji na mimajuinu' ta'n jigs'tugwi'titl, "Ta'n tujiw na assusit apaja'sit wiguaq, tala'lata negla ji'nmug ta'n e'wmi'tlij aloqomane'gati?" ⁴¹ Alt telima'titl, "Amujpa mu ewlite'lmagwi negla ne'pa'tegewinu'g aq ne'pa'ta. Na tujiw pipanimata igtigi e'wmi'tinew ugmaqamigem. Negla mimajuinu'g ul'te'tmi'titaq ignmuan assusilitl aloqomann gisna suliewei ta'n tujiw gaqigwegl aloqomann." ⁴² Se'sus telimaji, "Gis gitmoq Gisiteget ugtwi'gatign ta'n tel wi'gas'g,

‘Na gun'tew ta'n nujitaqatijig mo pewatmi'tip
na me' gepme'tas'g je mu esgwiaqal gun'tal
aq mawn'g ms't goqwei wen'ji'guomigtug.
Ula Gjinisgam gisite'tg aq tela'teget.
Me' gatu ula we'gwi ula's'g.’

⁴³ “Telimuloq, Gjinisgam ma' ignmugsiwoq
pisgwita'new ta'n ilgwenaji mimajuinu'. Na
ignmuata igtigi mimajuinu'. Wegla mimajuinu'g
teta'pua'taqatijig ms't goqwei ugjit Gjinisgam.

⁴⁴ Ta'n getu wen nisietew ula gun'tewigtug,
paqsipge'tesintew aq ta'n tujiw na ula gun'tew
gegujaq nat wen, na paqsipge'toqwetew.”

⁴⁵ Na niganpugultijig patlia'sg aq Palasiaq
nutua'tij a'tugwaqan ta'n Se'susal gi's teluelitl,
mo welgwijulti'gw muta geitu'tij Se'susal
wesgumgwi'titl. ⁴⁶ Na getu' ugsua'la'titl, gatu
mu tela'taqati'gw muta jipala'tiji mimajuinu' ta'n
majulgwala'titl. Wegla mimajuinu'g tel'te'lma'titl
Se'susal na niganigjitegewinu.

22

*A'tugwaqan ta'n Gjinisgam wigumaji mima-
juinu'*

ugjit mesgi'g pestie'waqan wa'so'q

(Lu'g 14.15-24)

¹ Se'sus ap telimaji mimajuinu' a'tugwaqan
ugjit gina'muanew nat goqwei. ² Teluet, “Ta'n
Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' na pa wije'i aq
elegewit ta'n gisgaja'toq mesgi'g pestie'waqan
ta'n tujiw uggwisl getu' malie'wilitteg. ³ Elgimaji
uglugowinumg ugjit jugwita'new pestie'waqan
negla mimajuinu' ta'n pewalaji eimu'tinew na

pestie'waqan. Gatu mo wen getu' liegw. ⁴ Na tujiw elgimaji igtigi lugowinu' aq telimaji lta'new aq tlimanew wegla mimajuinu'g ta'n gis wigumgig, 'Jugwita'gw, ms't goqwei gisgatteg. Gi's ne'po'jig wen'jitia'mug aq mawi glu'sijig wen'jitia'm'ji'g. Ms't goqwei gisgatteg. Jugwita'gw muta ngwis getu' malie'wit.' ⁵ Gatu na ta'n wigumujig mo jigs'tmi'ti'gw. Pas'g siaw tel lugutijig. Newte'jit ugtiga'taqan eliet aq igtig magasan naji pana'toq. ⁶ Me' igtigig goqqwa'la'tij na elege'wit uglugowinumg. Emegwei'wa'tiji aq ne'pa'tiji. ⁷ Na elege'wit wegaig, aq elgimaji ugsma'gnismg ugjit ne'pa'new negla ne'pa'tegewinu' aq elg nu'gwa'tu'tij gjigan ta'n ne'pa'tegewinu'g wigultijig. ⁸ Na tujiw elege'wit wigumaji igtigi uglugowinumg aq telimaji, 'Malie'wimgewei pestie'waqan gisgatteg. Gatu wegla mimajuinu'g ta'nig wigumg'pnig mo tepawulti'gw ugjit jugwita'new pestie'waqan. ⁹ Nige' lta'gw utane'l awti'l aq wigumug ta'n te'sit wen nemioq!' ¹⁰ Na glaman lugowinu'g el'ta'jig utane'l awti'l aq wiguma'tiji pugwenniji mimajuinu. Ela'la'tiji pestie'waqan gitg gelu'sultiliji aq ta'ni mu gelu'sultligwi. Na wejgwa'la'tiji pugwenniji ta'n wesgowa'sg pestie'waqan.

¹¹ "Na elege'wit pisgwa't aq alapit. Nemiatl ji'nmul ta'n mo tetapu gnesiligul. Ula ji'nm mo nasguagul na aligal ta'n te'sit wen ignmut ugjit na malie'waqan pestie'umg. ¹² Elege'wit pipanimatl, 'Nitap, tal gi's mo nasgmun na aligal ta'n pewalul nasgmn?' Na ji'nm mo goqwei teluegw. ¹³ Na tujiw elege'wit telimaji uglugowinumg, 'Ugsua'lug

ula ji'nm aq gl'pilu uggwat aq ugpitn. Tua'l guj-mug ta'n oqonitpa'q. Na'te'l atgitemitew aq wipitl seggapitasitew muta ulmaje'tew.'

¹⁴ “Gjinisgam wigumaji pugwenniji mimajuinu' gatu megnaji tegle'ji'jg ugjit pisgwita'new mesgi'g pestie'waqan wa'so'q.”

*Wen apangitg suliewei g'pnno'lewa'jg
(Malg 12.13-17; Lu'g 20.20-26)*

¹⁵ Na tujiw Palasiaq naqala'titl Se'susal aq mawita'jig na'tami se'g. Agnutma'tijig ta'n tl gistesguanew Se'susal. ¹⁶ Na glaman elgimaji unaqapemua aq Elot unaqapemg Se'suseg. Wegla ji'nmug telima'titl Se'susal, “Nujigina'muet, geju'leg apjiw teluen ta'n goqwei teliaqewei. Tetapu gina'muen ta'n Gjinisgam tel pualaji gji'tunew mimajuinu'. Mo sespete'tmun ta'n goqwei mimajuinu'g tluetaq. Gepmite'lm't ta'n wen ewle'jit st'ge' gepmite'lm't ta'n wen milesit. ¹⁷ Gatu tal'te'tmn, tliminen, tetapua'taqatieg apangitmnen Lo'mewei elege'wit na suliewei ta'n pipanimatl apangituan te's mimajuinu'l tleiwilitl Lo'mewa'gig gisna moqwa'?”

¹⁸ Gatu Se'sus gejjaji ugjigistesguanew aq telimaji, “Wesgijiangamusultioq, pas'g getuaps-gnioq. ¹⁹ Ge' musga'tuigw na suliewei ta'n mimajuinu'g apangitmuanew Lo'mewei elege'wilitl.”

Smtug na newte' pegisitua'titl. ²⁰ Pipanimaji, “Wen ugsisgw aq ugwisunm ewi'gas'gl na sulieweigtug?”

²¹ Telima'titl, “Na Lo'mewei elege'wit.”

Na glaman Se'sus telimaji, “Na to'q, apangitug na g'pnno'lewa'jg ta'n goqwei g'pnno'lewa'jg ignmugsioq e'wmnew aq ignmug Gjinisgam ta'n goqwei ignmugsioq e'wmnew.”

²² Ta'n tujiw nutmi'tij ta'n goqwei Se'sus gi's teluet, paqalaitijig aq naqala'titl.

Mimajuinugi'g siawi emittugwala'titl Nisgaml wa'so'q

(Malg 12.18-27; Lu'g 20.27-40)

²³ Na wije na'gweg ta'sijig Satusiaq peita'jig Se'suseg. Getlams'tmi'tij na ma' nugu minunsulti'gw mimajuinugi'g ta'n npu'ti'tij. Telima'titl,

²⁴ “Nujigina'muet, Mowiso'q teluep,

‘Pa na ji'nm nepg's ta'n tujiw mo un'janigw, ugjignaml amujpa malie'witaq sigu'sgwal glaman gisi gugunata mijua'ji'jg ugjit na nepg'pnaq ji'nmaq.’

²⁵ “Jijuaqato'q na lluigneg te'sijig wijig'tultijig ji'nmug. Mujga gisiguitaq malie'wipnaq gatu nepg'pnaq aq mo geggunagupni mijua'ji'jg. Na glaman ta'puewa'j malie'wi'tipna sigu'sgwa. ²⁶ Na wije ap teliaq ugjit na ta'puewa'j, aq nepg'pnaq. Si'stewa'j wije tla'tegepnaq glapis ms't lluigneg te'si'tipni wije gis tla'taqatipnig. ²⁷ Na togo ugtejgeweieg na e'pitaq nepg'pnaq. ²⁸ Nige' tlimigw, ta'n tujiw Gjinisgam minua'laj npuinu', wen ugte'pitemital na e'pilitl? Na lluigneg te'sipnaq gis malie'ulti'tipnn na wije'l e'pilipna.”

²⁹ Se'sus telimaji, “Me' gatu oplite'tmoq. Mo geituoq Gjinisgam ugtwi'gatign aq mo geituoq ta'n Gjinisgam telignaj. ³⁰ Ta'n tujiw na npuinu'g minunsultitaq, ma' nugu malie'ulti'gw. Na tlo'ltitaq

st'ge' ansale'wiliji wa'so'q. ³¹ Awan'ta'sultioq ta'n goqwei Gjinisgam teluet ta'n tujiw wesgutg'p na minunsing. Ula ewi'gas'g,

³² 'Ni'n na Gjinisgam ta'n Aplam me' emtoqwalit. Elg Isaq me' emtoqwalit aq elg Je'gop me' emtoqwalit.'

“Mimajuinu'g ta'n me' mimajultijig emtoqwala'titl Gjinisgaml, mu na npuinu'g.”

³³ Ta'n tujiw mimajuinu'g nutmi'tij, paqalaiulti-jig ta'n Se'sus tel gina'muelij.

*Na mawi gepme'g tplutaqan
(Malg 12.28-34; Lu'g 10.25-28)*

³⁴ Ta'n tujiw Palasiaq nutma'tij ta'n Se'sus gis magnimapni na Satusiaq, na Palasiaq mawita'jig Se'suseg. ³⁵ Newte'jit na nutagnutmewinu aq getu' weje'watl Se'susal. Wejo'tg gistesguan. ³⁶ Pipanimatl, “Nujigina'muet, tegen mawi gepme'g tplutaqan?”

³⁷ Se'sus telimatl, “Amujpa pajiji gsal Gisiteget na Gjinisgam ta'n emtoqwalt. Amujpa me' gesalt Gjinisgam je mu ta'n teli gsalj mimajuinu'g. Ta'n tujiw tela'tegen ta'n pas'g goqwei amujpa e'we'n ms't gml'gigno'tim musga'tun me' gesalt je mu mimajuinu'g. Ta'n tujiw angite'tmn ta'n pas'g goqwei amujpa me' gepmite'lm't je mu gepmite'lmawjig mimajuinu'g. ³⁸ Ula na mawi espe'g aq mawi gepme'g tplutaqan. ³⁹ Na ta'puewei ta'n mawi gepme'g na, amuj igtigig mimajuinu'g teli gsalt st'ge' ta'n gi'l teli gsalsin. ⁴⁰ Ms't tplutaqann ta'n Mowiso'q aq niganigjitegewinugi'g gis ewi'gmi'tipnn telueg wije' st'ge' wegla tapu'gl tplutaqann.”

*Wen ta Nujiugs'tawi'wet
(Malg 12.35-37; Lu'g 20.41-44)*

⁴¹ Ge's na Palasiaq me' eimu'tijig Se'suseg na pipanimaji, ⁴² “Tal'ta'sioq ugjit na negm ta'n tel wi'tut Nujiugs'tawi'wet? Tami wetapegsit negm?”

Telimgwi'titl, “Ta'piteg wetapegsit.”

⁴³ Se'sus pipanimaji, “Tal gis na Wejuli Nisgam gisa'lapnn Ta'pital tel wi'tapnn Wa'so'qewei Gjisaqamaw muta Ta'pito'q teluep,

⁴⁴ ‘Gisiteget telimatl

na Wa'so'qewe'l Gjisaqamawl ta'n emtogwalgl,

“Pa'si tet ntinaqanmg glapis

wissuignemaqig ta'nig getan'sgig

aq gisa'l'gig gepmite'lmulinew?” ’

⁴⁵ Pa na Ta'pito'q tl wi'taj ‘Wa'so'qewei Gjisaqamaw,’ tal gis Gjisaqamaw ugtapegsitew Ta'piteg?”

⁴⁶ Lpa mo wen gisi talimagul Se'susal ta'n goqwei gis pipanigesilitl. Na weja'tegemgeg tujiw mo wen nugu tewjita'qw pipaniman ugjit nat goqwei. Ms't wen jipaqa'sit ugjit pipaniman Se'susal agnutgl nat goqwe'l.

23

*Se'sus telimaji mimajuinu' mu tla'taqatinew
st'ge' Palasiaq gi's tela'taqatipnig
(Malg 12.38,39; Lu'g 11.43,46; 20.45,46)*

¹ Na tujiw Se'sus gelulaji mimajuinu' aq unaqapemg. ² Teluet, “Na nujigina'mua'tijig Mowisewei tplutaqan aq Palasiaq nes-

sutmalsewugsi'gw ta'n telueg Mowisewe'l tplutaqann. ³ Na amuj mu elistmuoq ta'n

telimugsioq gatu mut tla'taqatigw st'ge' ta'n

tela'taqati'tij muta ta'n goqwei pestunmi'tij na mo majulgwatmi'ti'gw. ⁴ Pipanima'tiji igtig mimajuinu' tla'taqatinew ta'n goqwe'l metue'gl gatu mo nugu apoqonma'tigwi. Negmow pa na wijeï aq na ji'nm ta'n tepo'toqol gesguggl goqwe'l igtigl ugpaqamg gatu ma' nugu apoqonmagul pma'latmn. ⁵ Ms't goqwei tela'taqati'tij na pewala'tiji mimajuinu' angamanew aq gesite'lmanew. Ewi'gmi'tij Nisgamewei tplutaqan m'gegnigtug aq nasgmi'tij na m'gegne'l ugtugwejanual aq ugpitnual. Nat goqwe'l milamu'gl aq weli angamgugl nisaqiaqal uggotmua. ⁶ Gesatmi'tij pemgopulti'tij ta'n mimajuinu' gepmite'lmugwi'tiji pestie'umg. A'sutuo'guomg gesatmi'tij pemgopulti'tij nigantug muta pewatmi'tij ms't wen nmianew. ⁷ Gesatmi'tij gepmite'lmuj magasang aq awtigtug. Pewatmi'tij tl wi'tugsinew, 'Nujigina'muet.' ⁸ Gilew pa na wijeï aq mimajuinu'g ta'n wijig'tultijig. Mut ignmanew igtigig tl wi'tugsinew nujigina'mua'tijig muta pas'g newte'jit ta'n petgimut gina'mugsinew ms't goqwei. ⁹ Mut tl wi'tanew niganpuguit, 'Nujjinen' muta pas'g newte'jit ta'n gujjinu wa'so'q. ¹⁰ Mut ignmanew igtigig tl wi'tugsinew assusultijig muta ni'n na Nujjugs'tawi'wet petgimimg ugjit niganpuguin. ¹¹ Ta'n getu wen mawi espe'g te'sioq na amujpa elugowaji ms't igtigi. ¹² Ta'n getu wen getu' espite'lsit na Gjinisgam mu gepmite'lmagul. Ta'n getu wen mu espite'lsigw na Gjinisgam gepmite'lmatal."

Se'sus gelulaji mimajuinu'g ta'n wesgijiangam-

*gusultiliji**(Malg 12.40; Lu'g 11.39-42,44,52; 20.47)*

¹³ “Tetuji mtue'tew ugjit gilew ta'n gegina'mua'tioq Mowisewei tplutaqan aq gilew ta'n teluisultioq Palasiaq muta wesgjiangamgusultioq. Mu getlams'tmuoq na agnutmaqan ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' aq mu ignmuoq igtigi gtlams'tmnew aq majulgwalanew Gjinisgaml. ¹⁴Tetuji mtue'tew ugjit gilew ta'n gegina'mua'tioq Mowisewei tplutaqan aq gilew ta'n teluisultioq Palasiaq muta wesgjiangamgusultioq. Sigu'sgwaq weli gluloqig gatu gemutmoq ugtaligamual. Gesatmu'tioq ugjit mimajuinu'g ul'te'lmugsinew ta'n tujiw pegiji a'sutma'tioq. Me' Gjinisgam ma'muniw ugtapulugsitogs'p je mu igtigig mimajuinu'g.

¹⁵ “Tetuji mtue'tew ugjit gilew ta'n gegina'mua'tioq Mowisewei tplutaqan aq gilew ta'n teluisultioq Palasiaq muta wesgjiangamgusultioq. Gaqi peggwita'ioq gta'nug aq pugwelgl maqamigal ugjit gisa'loq newte'jit mimajuinu majulgwalinew. Ta'n tujiw majulgwaluqisioq, gisa'loq pilui awti lien. Me' wele'g'p ge's mu weltesgugsiwoq. Gisa'loq ma'muniw ugtapulan Mn'tua'gig je mu gilew ta'n tli gtapu'titoqs'p.

¹⁶ “Tetuji mtue'tew ugjit gilew ta'n getu' nigani ilgwenog igtigig muta pa na wije'i aq nepa-pigwo'ltijig. Ula tel gina'mua'tioq, 'Pa na ta'n getu wen elui'tmasit gjia'sutuo'guom ta'n tujiw teplutgl tla'tegen nat goqwei ugjit Nisgam, na mu amujpa tela'tegegw. Gatu ta'n getu wen elui'tmasit suliewei ta'n eteg na gjia'sutuo'guom ta'n tujiw

teplumatl Nisgaml tla'tegen nat goqwei na amujpa tela'teget ta'n goqwei teplutg.' ¹⁷ Telimuloq, gilew pa na wijeï aq nepapigwo'tijig mimajuinu'g aq mo nestmu'tioq ta'n goqwei Gjinisgam tel puatg. Gjia'sutuo'guom me' gepme'g je mu na suliewei ta'n eteg na a'sutuo'guomg. Na suliewei gepme'g muta gis ignmatas'g'p gjia'sutuo'guomg. ¹⁸ Elg gegina'mua'tioq, 'Ta'n getu wen elui'tmasit patgulmesigaqan ta'n tujiw teplutg nat goqwei, mu na amujpa tela'tegegw ta'n goqwei teplutg. Gatu ta'n getu wen elui'tmasit nat goqwei ignmuatl Nisgaml na amujpa tela'teget ta'n goqwei teplumatl Nisgaml.' ¹⁹ Me' gatu gilew pa na wijeï aq nepapigwo'tijig. Mo nestmutiwoq ta'n goqwei Gjinisgam tel puatg. Na patgulmesigaqan me' gepme'g je mu na ignmatimgewei ta'n eteg na'te'l. Na ignmatimgewei gepme'g muta gis eteg na patgulmesigaqanigtug. ²⁰ Na glaman, ta'n getu wen elui'tmasit na patgulmesigaqan, na elui'tmasit patgulmesigaqan maw ta'n goqwei tepteg na'te'l. ²¹ Ta'n getu wen tel wi't'g a'sutuo'guom ta'n tujiw teplumatl Nisgaml nat goqwei na elui'tmasit na gjia'sutuo'guom aq maw Gjinisgam ta'n eig na'te'l. ²² Ta'n getu wen elui'tmasit Gjinisgam umutgi wa'so'q ta'n tujiw teplumatl Gjinisgaml nat goqwei, na elui'tmasit Gjinisgam ugt'pun aq maw elg Gjinisgam ta'n pemgopit na'te'l.

²³ "Tetuji mtue'tew ugjit gilew ta'n gegina'mua'tioq tplutaqan aq gilew ta'n teluisultioq Palasiaq muta wesgijiangamgusultioq. Gis ignmuoq Gjinisgam weljema'gewe'l ta'n tel wi'tmi'tij, mint, til aq gamn. Te's newtiswa'qal weljema'gewe'l ganie'ultioq na newte' ignmuoq

Gjinisgam gatu mo tela'taqatiwoq ta'n goqwei gepme'gl tplutaqann teluegl. Mo tetapu tla'taqatiwoq, mo ewlite'lmawoq igtigig aq mo getlams'tmuawoq Gjinisgam. Amujpa tela'taqatioq wegla aq maw ta'n goqwei gis tela'taqatioq. ²⁴ Gilew pa na wije i aq nigani ilgwenteget ta'n nepapigwa't. Ta'n tujiw menaqa ignmuoq Gjinisgam weljema'gewe'l na gilew pa na wije i aq ta'n wen mo gesatmug esamqwan p'tewei ta'n tujiw u'j pitjapij. Gatu ta'n tujiw mu majulgwatmoqol gepme'gl tplutaqann na gilew pa na wije i aq na ji'nm ta'n mesa'latl melgwlejilitl aq mo geitug na gis tla'teget.

²⁵ “Tetuji mtue'tew ugjit gilew ta'n gegina'mua'tioq tplutaqan aq gilew ta'n teluisultioq Palasiaq muta wesgijiangamgusultioq. Menaqa waqama'loq gulaqanmuaq aq ggapji'jmuaq aq pijo'tuoq mijipjewe i ta'n gi'gaji gisa'loqig igtigig ignmugsinew muta niganite'lsultioq. ²⁶ Gilew ta'n tel wi'tugsioq Palasiaq na pa na wije i aq ta'n wen nepapigwa't. Mo nestmutiwoq ta'n goqwei Gjinisgam tel puatg. Tmg tetapuita'sultigw aq tetapua'lug igtigig aq na tujiw tetapugamigsultitoqs'p.

²⁷ “Tetuji mtue'tew ugjit gilew ta'n gegina'mua'tioq tplutaqan aq gilew ta'n teluisultioq Palasiaq muta wesgijiangamgusultioq. Gilew pa wije i aq npuinue'l gun'tal. Waqame'g aq gesi wape'g gatu ta'n npuinu elising lame'g maqamigew na pas'g waqan'tal aq ta'n goqwei sugul'gaq. ²⁸ Mimajuinu'g tel'te'lm'i'tij apjiw tela'taqatioq ta'n goqwei Gjinisgam tel puatg,

gatu ggamlamunuaq wajua'tioq egsuo'qonn aq pata'taqann.”

Mimajuinu'g ta'n wesgjiangamgusultijig na msnmi'titaq ta'n goqwei te'pmi'tij (Lu'g 11.47-51)

²⁹ “Tetuji mtue'tew ugjit gilew ta'n gegina'mua'tioq tplutaqan aq gilew ta'n teluisultioq Palasiaq muta wesgjiangamgusultioq. Gelu'lgil aq weli angamgugl gun'tal gaqama'toqol ta'n na niganigjitegewinugi'g elisultijig aq wel'gna'tuoqol gun'tal ta'n gelu'sultipnig mimajuinu'g gisi utqutalut'pnig. ³⁰ Telueioq, 'Pa na mimajultiieg'sp na tujiw sa'q, mu wije'i tela'taqatigegpnn st'ge' nngi'gunaqi'g ta'n ne'pa'titeg negla niganigjitegewinugi'g.’ ³¹ Gatu telimuloq ilsumsultioq ta'n tujiw neia'tuoq wetapegsultioq na mimajuinugi'g ta'n ne'pa'tipni na niganigjitegewinugi'. ³² Na glaman nige' siawa'tuoq ta'n goqwei gn'gi'gunaqi'g tela'taqatipnig. ³³ Gilew pa na wije'i aq mtesgmug aq mtesgmug un'janua. Tal gi's tel'ta'sultioq mo te'pmuoq pijo'lugsinew Mn'tua'gig? ³⁴ Na glaman telimuloq, Petgitmultoqs'p niganigjitegewinu'g, ne'tata'sultijig mimajuinu'g aq nujigina'mua'tijig tplutaqan. Alt ne'pa'toqs'p aq alt gujjiewta'toqs'p. Igtigig nipispaqaneiaten a'sutuo'guoml aq igtigig tuaqtesguaten na ms't utann. ³⁵ Gjinisgam ilsumugsitoqs'p gilew aq gn'gi'gugi'g. Msntoqs'p ta'n goqwei te'pmpoq muta na gelu'sultipnig mimajuinugi'g ne'po'qopnig. E'pelo'q na amgwesewa'juipnaq ta'n ne'po't'pnaq

aq Saglaiao'q na Palatjiaoq uggwisal ugtejgewa'juipnaq ta'n ne'po't'pnaq. Saglaiao'q etl ne'po't'pnaq nigantug a'sutuo'guomg aq ugtejg na patgulmesigaqan ta'n nu'gwa'tas'g wius. ³⁶ Telimuloq, teliaq na Gjinisgam ilsumugsitoqs'p ms't te'sioq ta'n mimajultioq gisgug aq msntoqs'p ta'n goqwei te'pmoq.”

Se'sus ewlite'lmaji mimajuinu' tleiwultilij Selusalemg

(Lu'g 13.34,35)

³⁷ “Gilew ta'n tleiwultioq Selusalemg, me' gatu ewlite'lmuloq muta niganigjitegewinugi'g ne'po'qopnig aq wegla ta'n Gjinisgam petgimapni ula gjigang gun'tewtoqopnig. Gaqaisg getu' mawa'luloq ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' pa wijej aq goqoli'gwej teli mawo'laj un'jang gatu gilew mo ne'gaw pewaliwoq tla'tegen. ³⁸ Na glaman Gjinisgam naqt'tew gta'sutuo'guomuow aq maja'sitew. ³⁹ Telimuloq, ma' nugu ap nmiwoq glapis tluetos'p, ‘Gepmite'lmanej na newte'jit ta'n gis petgimut ugjit tla'tegen ta'n goqwei Gisteget tel puat.’ ”

24

Se'sus teluet na gjia'sutuo'guom seioqta's'gt'tew (Malg 13.1,2; Lu'g 21.5,6)

¹ Se'sus naqt'g na gjia'sutuo'guomg aq unaqapemg gigto'qopugutugwi'titl. Na gelu'lgwi'titl ta'n tel ml'gita's'g na gjia'sutuo'guom. ² Se'sus telimaji, “Ge' angaptmug na gun'tal ta'n nasegnas'gl na gjia'sutuo'guom. Telimuloq wejgu'aqal na na'gwegl ta'n ula gjia'sutuo'guom

seioqta'sgt'tew. Te's gun'tew ta'n nasegnas'g na'te'l maja'tas'gt'tew. Ms't nitjioqta'sgt'tal.”

*Se'sus wesgutg ta'n goqwei tliatew
ge's mu ugs'tqamu gespaqami'g
(Malg 13.3-13; Lu'g 21.7-19)*

³ Ge's Se'sus pemgopit gm'tn ta'n teluisit Olipet, unaqapemg peita'liji negmeg. Pas'g negmow eimu'tijig na'te'l glaman unaqapemg pipanimgwi'titl, “Ge' tliminen ta'n tujiw giasgiw ula ms't tliatew. Tliminen ta'n goqwei tliatew ugjit musga'tun gi'l apaja'sin aq ugs'tqamu gespaqami'gt'tew.”

⁴ Se'sus telimaji, “Angweiasultigw aq mut ignmuanew wen lue'wa'lugsinew. ⁵ Pugwelgig mimajuinu'g peita'taq aq tluetaq, ‘Ni'n na Nujiugs'tawi'wet.’ Lue'wa'lata pugwenniji mimajuinu'. ⁶ Nutmatoqs'p matnting tepaw aq nutmatoqs'p igtigl matntingl na'tami se'g, gatu mut we'gwata'sultinew. Ula amuj tliatew, gatu mo teltenug giaspiaq ugs'tqamu. ⁷ Mimajuinu'g tleiwultijig pilue'l umutgiwal matntultitaq. Ms't tami gaqaisg milapegsultijig mimajuinu'g ma' gtunenatulti'gw aq me' matntiten. Pestmo'qon i't'tew aq maqamigew maja'sgt'tew ms't tami. ⁸ Ta'n tujiw wegla gis tliatal na tujiw gji'jutoqs'p nat goqwei me' metue'g jugu'atew.

⁹ “Na tujiw laplusang ta'sioq pijo'lugsitoqs'p aq ta'sioq amasgipnugsitoqs'p aq je we'gaw ta'sioq ne'po'qsiteqs'p. Gaqaisg mimajuinu'g tleiwultijig pilue'l umutgiwal masgelmugsitoqs'p muta majulgwalioq ni'n. ¹⁰ Pugwelgig ma' ul'te'lmi'gw aq puni gtlams'tasulti'gw. Wegla mimajuinu'g

ilsutmuatultitaq aq masgeltultitaq. ¹¹ Toqo tujiw pugwelgig nujiagsua'tijig niganigjitegewinu'g ne'ita'taq aq pugwelgig elue'wa'laten. ¹² Na tl pugwelgt'tal lue'uti'l ugs'tqamug. Lpa me' pugwelgig mimajuinu'g puni gsalata igtigi. ¹³ Gatu na mimajuinu ta'n siawi gtlams'tuitew ta'n teli pgitawsij na ugs'tawiaten. ¹⁴ Na gelu'lg agnutmaqan ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' amujpa pestunmas'gt'tew ta'n telgi'g ugs'tqamu, Ta'n tujiw gaqaisg mimajuinu'g tleiwultijig pilue'l umutgiwal gisi gji'tu'tij ula gelu'lg agnutmaqan na tujiw giaspiatew ms't goqwei.”

Se'sus wesgutg nat goqwei ta'n ma'muniw wina'tas'g

(Malg 13.14-23; Lu'g 21.20-24)

¹⁵ “Na niganigjitegewinuaq ta'n teluisipnaq Taniel wesgutg'pnaq nat goqwei ta'n metu angamgug. Na winjig nmitutoqs'p gaqamig gjia'sutuo'guomg.” (Pewaluloq ns'tmu'tinew ula.) ¹⁶ “Ta'n tujiw ula tliatew na mimajuinu'g ta'n eimu'tijig Jutiaewa'gig amujpa lsumultitaq gm'tnigtug. ¹⁷ Na tujiw na mimajuinu eig's gujmug wiguaq na mut pisgwa'wij wiguaq nmisgmn nat goqwei. ¹⁸ Na mimajuinu ta'n eig's iga'taqanigtug ma' apaja'sigw wiguaq ugjit ugpitu'gunml. ¹⁹ Ta'n tujiw ula tliatew ma'muniw mtue'tew ugjit e'pijig ta'n getu' un'janultijig aq e'pijig ta'nig apje'ji'jultiliji mijua'ji'jg gegguna'tiji. ²⁰ Pipanimug Gjinisgam ma' ugsmultigw miawipug gisna atlasmutigisg'g. ²¹ Na ta'n tliatew me' tetuji mtue'tew je weja'tegemg ugs'tqamu gisita's'geg glapis gisgug. Ap ma' nugu tlianug.

22 Gatu Gjinisgam welm'toq aq pas'g ta's'gl na'gwegl iga'tutal ugjit nat goqwei ma'muniw mtue'g muta teli gsalaji na mimajuinu' ta'n gisi mgnapni. Pa na Gjinisgam iga'toqol pugwelgl na'gwegl ugjit nat goqwei ma'muniw mtue'g, ma' wen ugs'tawugsi'gw.

23 “Pa na wen telim'sg, ‘Ge' lapa'si, ula na tet na Nujiugs'tawi'wet,’ gisna nat wen telim'sg, ‘Gis neia'sit na'te'l,’ mut gtlams'tuaw. 24 Pugwelitaq nujiugsua'tijig niganigjitegewinu'g ne'ita'taq aq te'sijig tluetaq, ‘Ni'n na Nujiugs'tawi'wet.’ Tla'taqatitaq gaqaisg milamu'gl paqalawaiqaqann muta ne'gaw getu' lue'wa'la'tita na mimajuinu' ta'n Gjinisgam gisi mgnapni. 25 Jigs'tuigw muta ula gis nigani tlimuloq ge's mu tliatew.

26 “Pa na alt mimajuinu'g tlimultaq, ‘Ge' lapa'si, negm ta'n ilgwenaji mimajuinu' eig paqtaqamigtug,’ mut liew na'te'l. Pa na tlimultaq, ‘Jugu'a, ula tet, negm eig wen'ji'guomigtug,’ mut gtlams'tuaw. 27 Ni'n na mimajuinualsiap. Ta'n tujiw pgisintes na neia'sites st'ge' na wasoqotesg neia's'g ugjipenug aq pitiata's'g musigisg weja'tegemg ugjipenug glapis tg'snug. Na ms't wen nmi'tew.

28 “Gji'tutoqs'p ta'n nepg wi'sis epij na ga'qaqujg mawita'taq na'te'l.”

*Ta'n goqwei tliatew ta'n tujiw Se'sus pegising
(Malg 13.24-27; Lu'g 21.25-28)*

29 “Tel'gne'nug ta'n tujiw tetuji mtue'tew na na'gu'set mqatawamugsitew aq tepgun'set ma' nmiaqwi. Gloqowejg ugji nisita'titaq musigisg'tug aq elg ta'n te's'g goqwei musigisg'tug ewnasiatew.

³⁰ Na tujiw nat goqwei neia's'gt'tew musigisg'tug ugjit musga'tugsinew na ni'n ta'n mimajuinualsiap na jugu'a's. Na tujiw gaqaisg mimajuinu'g ugs'tqamug atgitemultitaq ta'n tujiw nmi'taq ni'n ta'n mimajuinualsiap wa'so'q wejgwi nisa'sia's alugwig tug. Na tujiw mawigna's aq Gjinisgam ma'muni gepmite'lmitew. ³¹ Mesgi'g pipugwaqan mtetaqt'tew. Pqotgima's ntansale'witemg ta'n telgi'g ugs'tqamu. Mawo'lata ms't Gjinisgam ug-mimajuinumg ta'n gisi mgnapni. Wegla mimajuinu'g eimu'tijig ms't tami ugs'tqamug aq wa'so'q.”

Se'sus wesgumatl minijgewei miti'sl
(Malg 13.28-31; Lu'g 21.29-33)

³² “Wesgung na miti's ta'n teluisit pi'gmenaqsi muta getu' gina'muloq nat goqwei. Ta'n tujiw na miti's poqji nipijua'ti'tij, na tujiw geituoq gigjiw nipg iga'q. ³³ Na wije'i ta'n tujiw nmituoqol ms't goqwe'l ma'muniw mtue'gl ta'n gis tlimuloq ne'ita'tal, na tujiw gji'tutoqs'p apugjig apaja'sia's. ³⁴ Migwite'tmug ula. Ta'n goqwe'l gis tlimuloq tliatal ge's mu alt mimajuinu'g ta'n gisgug mimajulti-jig npu'titaq. ³⁵ Ta'n goqwe'l etegl musigisg'tug na gaqiatal aq ugs'tqamu gaqiatew, gatu ta'n goqwei gis tluaiap na amujpa tliatew.”

Mo wen geitug ta'n ugs'tqamu gaqiatew
(Malg 13.32-37; Lu'g 17.26-30,34-36)

³⁶ “Mo wen geitog giasgiw ta'n tliatew ms't goqwei ta'n gis tlimuloq. Na wa'so'q ansale'wijig mu geitu'ti'gw aq ni'n na Gjinisgam uggwisl mu

geitu, pas'g nujj geitoq. ³⁷ Ni'n na mimajuinu-alsiap aq ta'n tujiw apaji pgisintes na ms't wi-jei tliatew st'ge' ta'n goqwei teliaqap ta'n tujiw mimajiteg Noao'q. ³⁸ Assma na na'gwegl ge's mu mespo'qegup ugs'tqamu, mimajuinugi'g siaw tlo'ltipnig st'ge' nige' mimajuinu'g tela'taqatijig. Mijjultipnig, malie'ultipnig aq je me', glapis na wi-jei na'gweg ta'n tujiw Noao'q tepa'siteg ugtuluaq. ³⁹ Wegla mimajuinugi'g mo geitu'tigupnig ta'n go-qwei iga'qt'tew glapis ugs'tqamu mespo'qeg. Na tujiw wegla nepmu'tipnig samqwanigtug. Na wije'tew ta'n ni'n na mimajuinu'alsiap apaja'sia's. Mimajuinu'g ma' gji'tu'ti'gw ta'n tujiw pgisintes glapis ni'n i'ttes ugs'tqamug. ⁴⁰ Na tujiw tapusi-jig ji'nmug tl lugwetaq iga'taqanigtug. Newte'jit ugsua'laten aq igtig nqalaten. ⁴¹ Tapusijig e'pijig muling etl nugwa'gittutaq glumgl. Newte'jit ugsua'laten aq igtig nqalaten.

⁴² “Na to'q, ango'tmug muta mo geituoq na na'gweg ta'n ni'n na Gjisaqamaw pgisintes. ⁴³ Geitoq na assusit gejasnn ta'n tujiw gmutnesl wejgu'elitr tepgig, na ma' ignmuagul gmutnesl pisgwa'lin wiguaq. ⁴⁴ Na iapji gisgajo'ltigw muta ni'n na mimajuinu'alsiap aq etugjel pgisintes ta'n tujiw mo etlite'lmiwoq.”

*Lugowinu ta'n wel lugwet
(Lu'g 12.41-48)*

⁴⁵ “Na lugowinu ta'n gis lita'sualut aq natawe'g tetapua'latl assusilitl. Na iga'lut'p niganpuguin esgwieliji lugowinu' aq smata ta'n tujiw gewisul-tilij. ⁴⁶ Ula lugowinu no'q ul'ta'sitew ta'n tujiw as-susilitl pgisinnij muta geitoq ugtlugowaqan teta-

pua'toqop. ⁴⁷ Na miamuj telimuloq, na assusit ignmuatal ugtlugowinuml niganpugutmlin ta'n telgi'g assutg. ⁴⁸ Gatu na igtig lugowinu ta'n mo gelu'sigw na tluetew, 'Pgije'tew na assusit ta'n tujiw pegising.' ⁴⁹ Na nqana'matew, gise'tew aq je we'gaw emegwei'wata igtigi lugowinu'. ⁵⁰ Na assusit apaja'sitew ta'n tujiw ula lugowinu'l mu etlite'lmagugul aq mu esgmalagugul. ⁵¹ Na ulmaji ilsumatal aq tla'latal ta'n tla'luj na wesgjiangam-gusultijig. Tli atgitemitew aq seggapitasitew muta ma'muniw welmaje'g na tujiw.”

25

A'tugwaqan na newtisgegsijig e'pite'sg

¹ “Ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu', na wije aq newtisgegsijig e'pite'sg ta'n nespnm'i'titl wasoqwegl aq a'sugua'titl ji'nmul. Ula ji'nm eliet ta'n etl malie'witew. ² Na'nijig e'pite'sg piluasultijig, gatu esgwia'tijig geitmo'ltijig. ³ Na piluasultijig nespnm'i'titl wasoqwegl gatu mo mimei nespnm'i'tigul. ⁴ Na geitmo'ltijig nespnm'i'titl wasoqwegl aq mimeio'qig ta'n waju'pega'tijig mimei. ⁵ Na ji'nm pegije'g pegising. Na e'pite'sg siawi esgmala'titl glapis getugsultijig. Toqo nep'tijig.

⁶ “Na gisgattpa'q we'gaw nat wen telimaji e'pite'sg, 'Na ji'nm pegising. Jugwita'gw aq ultesgug.' ⁷ Na newtisgegsijig e'pite'sg menjita'jig aq gisgaja'tu'titl wasoqwegl. ⁸ Na piluasultijig e'pite'sg pipanima'tiji geitmo'ltiliji, 'Ge' ta'sg mimei mqatuieg. Geget naqa'suegl.' ⁹ Na geitmo'ltijig e'pite'sg telima'tiji, 'Moqwa', mo tepianug ugjit ta'n te'si'gw. Magasang lta'gw

aq nattelmuq ta'sg ugjit gilewewe'l.' ¹⁰ Na glaman wegla piluasultijig e'pite'sg maita'jig nattelmi'tij mimei. Ta'n tujiw gisi maita'jig na ji'nm aq ugte'piteml pisgwa'tijig ta'n mijjuagan wesgowa'sg. Na geitmo'ltijig gisgajo'ltijig. Wije'wa'tiji na wen'ji'guomigtug aq nat wen gepsoqwa'toq ga'qan.

¹¹ “Tel'gne'geg na igtigig e'pite'sg apaita'jig wen'ji'guomg aq teluejig, ‘Saqamaw pana'tuinen na ga'qan.’ ¹² Telimgwi'titl, ‘Moqwa'. Telimuloq, mu nenu'luoq.’ ”

¹³ Na tujiw Se'sus telimaji mimajuinu', “Ango'tmug, muta mo geituoq ta'n tegen na'gweg apaja'sia's ugs'tqamug.”

*A'tugwaqan nesisijig lugowinu'g
(Lu'g 19.11-27)*

¹⁴ “Ta'n getu tami Gjinisgam ilgwenaji mima-juinu' na tliatew pa wije i aq ta'n goqwei teliaq ula a'tugwaqan. Na ji'nm ilajit muta getu' liet na'tami se'g. Na wigumaji uglugowinumg aq niganpugua'laji ango'tmnew ta'n goqwei assutg. ¹⁵ Te's newte'jilitl telgi'g suliewei ignmuaj ta'n tli gji ango'ttew ugsulieweiml. Ignmuatl newte'jilitl na'n pituiptnnaqana'igl. Ignmuatl igtigl ta'pu pituiptnnaqana'igl aq ignmuatl ap igtigl pas'g pituiptnnaqana'igl. Na tujiw maja'sipnaq. ¹⁶ Na ji'nm ta'n ignmut'p na'n pituiptnnaqana'igl, poqji lugwet aq e'w'g na suliewei ugjit me' ganie'win suliewei. Wel lugwet lpa ganie'wit ap igtig na'n pituiptnnaqana'igl. ¹⁷ Na ji'nm ta'n ignmut'p ta'pu pituiptnnaqana'igl na wije tela'teget. Ganie'wit igtig ta'pu pituiptnnaqana'igl. ¹⁸ Gatu

na ji'nm ta'n ignmut'pnn pituipntnaqana'igl awna mulqatg maqamigeg aq na suliewei ta'n wejiaq ugtassusiteml iga'toq elmalqei'gtug.

¹⁹ “Gis pmiaq na assusit apaja'sit aq pipanimaji ugtlugowinumg, ‘Tali e'wmoqs'p na suliewei.’ ²⁰ Na ji'nm ta'n ganie'wipnn na'n pituipntnaqana'igl ignmuatl assusilitl ms't suliewei aq teluet, ‘Saqamaw, ignmui't'p na'n pituipntnaqana'igl aq e'wmap ugjit ganie'win ap igtig na'n pituipntnaqana'igl.’ ²¹ Assusit telimatl, ‘Me'gite'lmul. Wel lugwen aq gelu'sin lugowinu. Na tetapua'tege't'p ta'n tel puatm. Teli ntawo'tmn apje'jg suliewei na nige' iga'lul me' aji ms'gi'g ango'tmn. Pisgwa'tinej aq mawatalultinej.’

²² “Na ji'nm ta'n ganie'wipnn ta'pu pituipntnaqana'igl pegising aq elg ignmuatl assusilitl ms't suliewei. Teluet, ‘Saqamaw, ignmui't'p ta'pu pituipntnaqana'igl aq e'wmap ugjit ganie'win ap igtig ta'pu pituipntnaqana'igl.’ ²³ Na assusit telimatl, ‘Me'gite'lmul. Wel lugwen aq gelu'sin lugowinu. Na tetapua'tege't'p ta'n tel puatm. Teli ntawo'tmn apje'jg suliewei na nige' iga'lul me' aji ango'tmn. Pisgwa'tinej aq mawatalultinej.’

²⁴ “Na ji'nm ta'n ignmut'pnn pituipntnaqana'igl pegising aq telimatl assusilitl, ‘Saqamaw na metue'g ta'n tel lugowul. Getu' ganie'win je we'gaw ta'n mo iga'taqu't'p. Pewatmn apangituaqan ta'n mu te'pmun. ²⁵ Jipalul aq na glaman mimugwa'tuap gsulieweim maqamigeg. Ula nige' pegisitul.’

²⁶ “Na assusit telimatl, ‘Malein aq mo tali ug-tapsuniwn. Geitu'n na ganie'wi je we'gaw ta'n

mo iga'taquap aq pewatm apangituaqan ta'n mu te'pmu. ²⁷ Gatu goqwei ugjit ntsulieweim e'wmu's'p ugjit me' ganie'win ta's'g suliewei? Nige' gi'l ignmuigg ntsulieweim aq je me'.²⁸ Na tujiw assusit telimaji igtigi lugowinu', 'Ugsua'tug pituipntnaqana'igl aq ignmug na ji'nm ta'n metlas pituipntnaqana'igl geggungl. ²⁹ Ta'n wen geggungl ta's'gl, me' pugwelg ignmuaten glapis pa na ul tepiej. Gatu na negm ta'n apje'jg geggung, me' ms't ugsua'tuaten. ³⁰ Ula lugowinu ta'n mo we-tapsunigw tua'lug aq ltesgug ta'n etl oqonitpa'q. Na'te'l tltemitew aq seggapitasitew wipitl muta ulmaje'tew.' ”

Se'sus wesgutg ta'n Gjinisgam ilsumata mimajuinu'

³¹ “Ni'n na mimajuinualsiap aq apaja'sia's ugs'tqamug ugjit mimajuinu'g gepmite'lminew. Ms't ansale'wijig wije'witaq. Pmgopa'sia's nt'pung ta'n wije'i aq elege'wit ugt'pun. ³² Gaqaisg mimajuinu'g tleiawultijig pilue'l umutgiwal ugs'tqamu tl mawita'taq na'te'l. Na tujiw niguo'la's ta'pu nemigsijig, pa wije'i aq ji'nm ta'n angwewaji ugtue'mg tel niguo'laji jijgluewji aq te'plji. ³³ Na mimajuinu'g pa na wije'i aq jijgluewjig na igo'la's ntinaqanmg aq na mimajuinu'g pa na wije'i aq te'pljig na igo'la's ntpatatujmg. ³⁴ Ni'n ta'n elege'witewi tlima's mimajuinu ntinaqanmg, 'Gjinisgam na nujj. Gilew ta'n nujj getu' gepmite'lmugsioq jugwita'gw ni'neg. Ignmugsitoqs'p ms't goqwe'l na negmewe'l ta'n gisitoqop ugjit gilew weja'tegemgeg ugs'tqamu gisita's'geg.

³⁵ Gewisinap aq esmioqop, getu' samqwaiap aq esamqwo'tlioqop. Emmittugwe'winuiap aq wigumioqop giguowal. ³⁶ Waqqaj gegnesiap aq gegno'tlioqop. Gesnugwaiap aq angweiwioqop. Laplusang eimap aq emittugwalioqop.'

³⁷ "Na tujiw mimajuinu'g ta'n gis tla'taqatijig ta'n goqwei Gjinisgam pewatg pipanimitaq, 'Gjisaqamaw, ta'n tet etl guisinu't'p aq esmuleg'p, gisna getu' samqwa't'p aq esamqwo'ttieg'p?' ³⁸ Ta'n tet etl nmu'leg'p emittugwe'winui't'p aq wigumuleg'p nigraq, gisna waqqaj gegnesi't'p aq gegno'tuleg'p?' ³⁹ Ta'n tet etli gsnugwa't'p gisna laplusang pisi't'p toqo ap mittugwaluleg'p?' ⁴⁰ Na tujiw ni'n na elege'wit tlima's, 'Na ni'n gisi apoqonmuioq te's tujiw apoqonmuoq ntmimajuinumg je tlia ewle'jultijig.'

⁴¹ "Na tujiw mimajuinu'g ta'n eimu'tijig ntpatatujmg tlima's, 'Jiglita'gw ni'neg, Gjinisgam ilsumugsitoqs'p ta'n goqwei te'pmaq. El'toqop pugtew ta'n iapjiw naqa'sueg. Pija'lata Gjimm'tu'l aq unaqapemg na'te'l. Nige' pewaluloq lta'new na'te'l. ⁴² Gewisinap gatu mo esmiwoqop, getu' samqwaiap gatu mo samqwan ignmuiwoqop. ⁴³ Emmittugwe'winuiap gatu mo pewaliwoqop pisgwa'n giguowal. Waqqaj gegnesi gatu mo goqwei ignmuiwoqop. Gesnugwaiap aq laplusang eimap gatu mo apoqonmuiwoqop.'

⁴⁴ "Na wegla mimajuinu'g pipanimitaq, 'Gjisaqamaw, ta'n tet mo apoqonmulueg'p ta'n tujiw gewisineg, gisna getu' samqwaneg, gisna emittugwe'winuineg, gisna ewlmgmneg, gisna gesnugwaneg gisna laplusang pisineg?'

45 Na tlima's, 'Telimuloq, na te's tujiw mo gisi apoqonmuawoqop ntmimajuinung je tlia ewle'jultijig, na geitu mo getu' apoqonmuiwoqop.'
 46 Na wegla mimajuinu'g lgimaten ta'n iapjiw ulmajo'ltitaq gatu mimajuinu'g ta'n eimu'titaq ntinaqaneg lta'taq wa'so'q ugjit msnmnew iapjiwewei mimajuaqan."

26

Niganpugultijig wesgutmi'tij ta'n tl gimi ugsua'la'tital
Se'susal ugjit ne'pa'new

(Malg 14.1,2; Lu'g 22.1,2; Sa'n 11.45-53)

¹ Ta'n tujiw Se'sus gaq gina'muet wegla ta'n goqwe'l, na telimaji unaqapemg, ² "Ni'n na mimajuinualsiap. Na Siawa'timgewei Pestie'umg pmietew tapuguna'qt'tew. Na tujiw nat wen ignmuitew ta'nig masgelmijig aq gujjiewte'itaq."

³ Na tujiw niganpugultijig patlia'sg aq igtigig mawagnutmewinu'g weltesgatultijig Gaiapasal wiguaq. Negm na espe'g patlia's. ⁴ Wesgutmi'tij maw Gaiapas ta'n tl gimi ugsua'la'tital Se'susal ugjit ne'pa'new. ⁵ Teluejig, "Ma gis tla'taqatiw gw pestie'umg ta'n tujiw pugwelgig mimajuinu'g eimu'tijig tet. Jijuaqa ms'gi'gt'tew goqwei pegwatu'tij."

Se'sus emittugwet Pettani

(Malg 14.3-9; Sa'n 12.1-8)

⁶ Se'sus emittugwet Pettani. Na'te'l pisgwa't Simonal wiguaq. Simon na ji'nm ta'n geggung'p na gsnugowaqan ta'n teluisig leplsi. ⁷ Na e'pit pegising. Ela'latl pu'taiji'tl. Ula na gun'tewe'get

ta'n teluisig alapastl. Waju'pelitl mego'tigewei amjaqto'suti. Na e'pit guta'tuatl Se'susal un'jig ula amjaqto'suti, ge's Se'susal etlatannitl. ⁸ Na Se'sus unaqapemg nemitu'tij, na wegaiultijig. Teluejig, "Me' gatu pisuo'tg na amjaqto'suti. ⁹ Na ntuisgetmg gisi guguntesnu mesgi'g suliewei aq gisi ignmuanes ewle'juinu'g."

¹⁰ Se'sus gejjaji telueliji aq telimaji, "Mut lugowaqana'law na e'pit. Gisi ula'teget ugjit ni'n. ¹¹ Iapji pugwelgig ewle'juinu'g wijitgweiugsitoqs'p gatu ma' iapjiw gis wijitgweiuluoq. ¹² Ta'n tujiw guta'tuij amjaqto'suti nun'jieg, na pas'g gisgaja'lit ugjit utqotalimg. ¹³ Telimuloq, ta'n ula e'pit gis tla'tegej na ugji migwite'lmaten, ta'n getu tami na gelu'lg agnutmaqan pestunten ta'n telgi'g ugs'tqamu."

*Se'sus unaqapeml netuisgaltl ugjit ne'pa'ten
(Malg 14.10,11; Lu'g 22.3-6)*

¹⁴ Na tujiw Se'sus unaqapeml ta'n teluisilitl Suta Isgaliot, elielitl ta'n niganpugultijig patlia'sg eimu'tijig. ¹⁵ Pipanimaji, "Goqwei ignmuitoqs'p apoqonmulinew ta'n tl gisapsgnatesnu Se'sus?"

Na glaman wel'te'tmi'tij aq nesisga'qal suliewe'l ignmua'titl Sutaal. ¹⁶ Na weja'tegemgeg tujiw Suta gwilg ta'n tl ntuisgalatal Se'susal ugjit ug-sua'lugsin.

*Se'sus aq unaqapemg mawatalultijig
Siawa'timgewei Pestie'umg
(Malg 14.12-21; Lu'g 22.7-13,21-23; Sa'n 13.21-30)*

¹⁷ Na tujiw iga'q na amgwesewei na'gweg mima-juinu'g e'wmi'tij pipnaqan ta'n mo apita'tas'gtnug,

Se'sus unaqapemg pipanimgwi'titl, “Tami tet pewalieg gisgaja'tunen wela'gewei ugjit Siawa'timgewei Pestie'umg?”

¹⁸ Se'sus telimaji, “Lta'gw na ji'nm ta'n ul-tesguanew na gjigang aq tlimug, Nujigina'muet teluet, ‘Ta'n goqwei weji pginap, getu' tliaq ula na'gweg. Ula na wela'gewei ugjit Siawa'timgewei Pestie'umg, ni'n aq nnaqapemg getu' tlatalultieg giguaq.’ ” ¹⁹ Na Se'sus unaqapemg maita'liji aq gisgaja'tu'tilij Siawa'timgewei wela'gewei. ²⁰ Na wije wela'gw, Se'sus aq unaqapemg pemgopita'jig ugjit wela'gewei. ²¹ Ge's etlatalulti'tij, Se'sus telimaji, “Na telimuloq, nat wen te'sioq ntuisgalitew.”

²² Na unaqapemg we'gwi ms'go'ltijig aq ingute'jit pipanimatl, “Gjisaqamaw, mu ta gatu wesgumiwn ni'n?”

²³ Se'sus telimaji, “Gtapegwija'tutew pipnaqan wije eptaqanigtug maw ni'n, na negm ntuisgalitew. ²⁴ Ni'n na mimajuinalsiap. Amujpa np'tes st'ge' ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng. Gatu mawi mtue'tew ugjit na ji'nm ta'n ntuisgalitew. Etug me' glu'lgtesoq ugjit na ji'nm mu ugs'tqamuigusnn.”

²⁵ Na tujiw Suta, ta'n getu' ntuisgalatal Se'susal, teluet, “Nujigina'muet mu ta gatu wesgumiwn ni'n?”

Se'sus telimatl, “Gi'l na teluen.”

Ugtejgewei ta'n Se'sus aq unaqapemg mawatalultijig

(Malg 14.22-26; Lu'g 22.14-20; 1 Golintewaq 11.23-25)

²⁶ Na ge's Se'sus aq unaqapemg etlatalulti'tij, Se'sus wesua'toq pipnaqan aq miwatmuatl Nisgaml. Na tujiw nasgwa'toq pipnaqan aq ignmuaji unaqapemg. Na telimaji, “Ula na na'qi, ms't ta'n te'sioq ugsua'tug aq malqotmug.”

²⁷ Na tujiw wesua'latl nqanipsmun aq miwatmuatl Nisgaml. Ignmuaji unaqapemg aq telimaji, “Ugsua'tug ta'n te'sioq aq wet samqwoltigw. ²⁸ Ula na nmal'tem. Gjinisgam teplumasit apigsigtmuanew pugwelgig mimajuinu'g ugtlue'utiwal ta'n tujiw lita'sualitaq ni'neg. Teplumaji tla'tegen, muta nmal'tem guta'sgt'tew ta'n np'tes gujjieweigtug. ²⁹ Ula telimuloq, ma' nugu samqwaw moqopa'q glapis na na'gweg tli ultesgatultitesnu nujj ugtelege'wa'gimng wa'so'q. Na'te'l ap samqwoltitesnu.”

³⁰ Na gis tlimateg, a'sutmaqanewintu'tijig aq tewita'jig. El'ta'jig na gm'tnigtug teluisit Olipet.

Se'sus gejiaji Pie'lal aq igtigi unaqapemg naqalguta

(Malg 14.27-31; Lu'g 22.31-34; Sa'n 13.36-38)

³¹ Se'sus telimaji unaqapemg, “Ula wije'i ulo'nug, ta'n te'sioq naqalitoqs'p aq ugsmultitoqs'p. Gjinisgam ugtwi'gatign tel wi'gas'g,

Gjinisgam teluet,

‘Ne'pa's nujiangweiwaji ugtue'mg

aq jijgluewjig se'so'togu'titaq.’

³² Gatu gis minunsian, na lia's Galaliewa'gi ge's mu peita'woq na'te'l.”

³³ Pie'l telimatl, “Etug ms't mimajuinu naqalul-taq, gatu lpa ma' naqalulnu.”

³⁴ Se'sus telimatl Pie'lal. “Telimul ula. Ge's mu napew getu'g egsitpu'nug, si'st tluetes mo nenuiwn.”

³⁵ Pie'l telimatl, “Lpa ma' tluew mo nenu'lu, je tlia npman maw gi'l.”

Ms't Se'sus unaqapemg teluejig wijej st'ge' Pie'l.

Se'sus naji a'sutmat ta'n teluisig Getsemani
(*Malg 14.32-42; Lu'g 22.39-46*)

³⁶ Ta'n tujiw Se'sus aq unaqapemg peita'titeg na gm'tng, el'ta'jig ta'n eteg iga'taqan teluisig Getsemani. Na telimaji, “Pe'l tet pita'qw, ala tet eliei, naji a'sutmai.” ³⁷ Na nespnaji Pie'lal aq tapusil-iji Sepeti uggwisg. Se'sus ma'muniw ewlgwijing aq ma'muni ulmajita'sit. ³⁸ Telimaji unaqapemg, “Ma'muni ewlgwijin. Sigtu ulmajita'si. Siaw i'mu'tigw tet. Mut nep'tinew aq a'sutmessewigw.”

³⁹ Na me' naqajijge'le'l eliet. Nutgul'paqjetesing maqamigeg muta tetuji gitnmat. A'sutmat, “Gjin-ismam gi'l na nujj, etawaqtmul jigla'tui ula ulmajo'qon ta'n wejgu'aq. Gatu na tliaj st'ge' ta'n gi'l tel puatmn, mu na ta'n ni'n tel puatm.”

⁴⁰ Na tel'gne'geg na apsgwa'sit ta'n nesisil-iji unaqapemg eimu'tiliji aq nemiaji nep'tiliji. Tugwa'latl Pie'lal aq telimatl, “Tal gis gilew mo gis alapultiwoq ge's etli a'sutmai?” ⁴¹ Angaptmu'tigw aq a'sutma'tigw glaman ma' mn'tu gisa'lugsiwoq tla'taqatinew lue'uti'l. Getu' tla'taqatioq pas'g mo gis tla'taqatiwoq muta wesami gtugsultioq.”

⁴² Ap na ta'puewei Se'sus naji a'sutmat, “Gjin-ismam gi'l na nujj, pa na ula ulmajo'qon ma' gisi

jigla's'gt nug aq amujpa ulmaje'tes, na tliaj st'ge' ta'n gi'l tel puatmn.” ⁴³ Na ap apsgwa'sit aq ap nemiaji unaqapemg nep'tiliji. Me' gatu tetuji gtugsultijig.

⁴⁴ Na ap Se'sus naqalaji aq ap si'stewei wije'i teli a'sutmat. ⁴⁵ Na tujiw eliet ta'n unaqapemg eimu'tiliji aq telimaji, “Me' nep'tioq aq etli at-lasmultioq. Ni'n na mimajuinualsiap aq nige' gi's iga'q ugjit iga'limg na lue'winu'g ugpitnuaq. ⁴⁶ Mn'jita'qw, maita'nej. Ge' lapita'gw, na ji'nm ta'n gisi ntuisgalit pegising.”

Mimajuinu'g goqqwa'la'titl Se'susal
(Malg 14.1,2; Lu'g 22.1,2; Sa'n 11.45-53)

⁴⁷ Me' Se'sus etlewistoaq na tujiw Suta, newte'jilitl unaqapeml pegisinnitl. Pugwelgig mimajuinu'g pema'tu'titl espo'qwas'gl aq petgute'gne'l peji wije'wa'titl Sutaal. Niganpugultijig patlia'sg aq natawo'ltijig ji'nmug elgima'tiji wegla mimajuinu' na'te'l. ⁴⁸ Na Suta gis telimaji na mimajuinu', “Ta'n tegan ji'nm wesgaqalm'g na negm ta'n pewaloq. Ugsua'lug.”

⁴⁹ Eliet Se'suseg aq teluet, “Nujigina'muet, me' taliasgig?” Na tujiw wesgaqalmatl.

⁵⁰ Se'sus telimatl, “Smtug lugwaten gtlugowaqan!”

Na igtigig goqqwa'la'titl Se'susal aq melgigna'titl. ⁵¹ Se'sus unaqapeml wesua'toaq espo'qwas'g aq taqamatl espe'g patlia'sl ugtlugowinuml. Lpa mente'muatl ugs'tuaqan.

⁵² Gatu Se'sus telimatl, “Masgwa'l na tlawo'q, muta ta'n wen e'watl tlawo'qol na ugji np'tew.

⁵³ Geituoq apoqonmating puatma's, pas'g glula's

nujj aq smtug petgimata lluigneg te'sisgegsiliji je ta'pu pituipnnaqaniliji ansale'wiliji ugjit apoqonmuin? ⁵⁴ Gatu ta'n goqwei tliatew amujpa teliaq st'ge' ta'n goqwei gis ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng.”

⁵⁵ Na tujiw Se'sus telimaji na mimajuinu', “Pegisuloqiq espo'qwasijig aq petgute'gne'l muta getu' goqqwa'liaoq. Tel'te'lmioq na pa wije'i aq nat wen gmutnesg. Te'sigisg'g etl gina'muap gjia'sutuo'guomg gatu mo tala'liwoqop na'te'l. ⁵⁶ Gatu ula gis tliaq ugjit gisa'tun tlian ta'n goqwei ta'n niganigjitegewinugi'g ewi'gmi'tip.”

Na tujiw ms't unaqapemg naqalgwi'titl aq wes-multiliji.

Nuji ilsutaqatijig ilsuma'titl Se'susal ne'po'qsilin (Malg 14.53-65; Lu'g 22.54,55,63-71; Sa'n 18.13,14,19-24)

⁵⁷ Na wegla ta'n gisi goqqwa'la'titl Se'susal ela'la'titl Gaiapas wiguaq aq pisgwa'la'titl. Na nujigina'mua'tijig tplutaqan aq igtigig ta'n niganpugultijig etl mawita'tij maw Gaiapasal na espe'litl patlia'sl. ⁵⁸ Na gnegg ugtejge'l Pie'l majulgwala'ji aq pisgwa't iga'taqanigtug ta'n espe'litl patlia'sl wen'ji'guoml gigto'qwagwegl. Na epa'sit maw ta'nig ango'tmi'tij gjia'sutuo'guom. Na'te'l etli esgmatg ta'n tliatew. ⁵⁹ Na lamguomg Gaiapas wiguaq, niganpugultijig patlia'sg aq nuji ilsutaqatijig maw agnutma'tijig nat goqwei ta'n pisui ilsutmuan Se'susal ugjit ne'po'qsilin. ⁶⁰ Gatu lpa mo na we'jitua'ti'gw goqwei, we'gaw pugwelgig pisui agnima'titl aq egsuaqanima'titl Se'susal. Na tujiw tapusijig ji'nmug gaqamijig ⁶¹ aq teluejig,

“Ula ji'nm nutaqatt'p teluep, ‘Ni'n gis suisgo'tutes na gjia'sutuo'guom aq nesuguna'q gisi ilitutes.’ ”

⁶² Na espe'g patlia's gaqama'sit aq pipanimatl Se'susal, “Getu asitemjig wegla ji'nmug? Goqwei getu' tluen?” ⁶³ Gatu Se'sus mo gelusigw. Ap Gaiapas gelulatl, “Lui'tmasi Nisgameg aq tliminen pa na gi'l na Nujiugs'tawi'wet. Tliminen pa na gi'l na Gjinisgam uggwisl.”

⁶⁴ Na tujiw Se'sus telimatl, “Gi'l na teluen. Ni'n na mimajuinualsiap, gatu nige' telimuloq, nmioqs'p pmgopia's Gjinisgam ta'n mawignat ugtinaqanmg aq wejgwi nisa'sites alugwigug.”

⁶⁵ Ta'n tujiw espe'g patlia's ula nutuateg, na we'gwi uggwaig aq ugpitu'gunml sewisgina'latl. Teluet, “Ula ji'nm anmimatl Nisgaml. Mu amujpa nujo'teget telimugsi'gw ula ji'nm gesapuguet muta gis nutmugg ta'n tujiw anmimatl Gisitegelitl.

⁶⁶ Tal'te'tmoq nige' muta gis nutuoq ta'n tujiw gesapuguet?”

Mimajuinu'g na'te'l telima'titl, “Teliaq, ula ji'nm ma'muni pata'teget aq amujpa ne'po't.”

⁶⁷ Na tujiw elusguma'titl aq taqama'titl. Alt paqtne'ita'titl ⁶⁸ aq telima'titl, “Pa na gi'l na Nujiugs'tawi'wet, tliminen na ta'nig gisi tqam'sgig!”

Pie'l teluet mo nenuagul Se'susal

(Malg 14.66-72; Lu'g 22.56-62; Sa'n 18.15-18,25-27)

⁶⁹ Pie'l me' pemgopit gujmug. Na e'pite's ta'n elugowatl gjipatia'sl eliet Pie'leg aq telimatl, “Gi'l na elg wijitgweia't'p na Se'sus ta'n tleiawit Galaliewa'gi.”

⁷⁰ Gatu Pie'l petgwasit aq telimatl, “Lpa mo geju'lu ta'n goqwei wesgutmn.”

Na mimajuinu'g ta'n eimu'tijig na'te'l nutua'titl ta'n goqwei Pie'lal teluelitl. ⁷¹ Pie'l gaqama'sit aq eliet ta'n eteg na ga'qana'tas'g. Na tujiw igtig e'pit nemiatl aq telimaji mimajuinu ta'n alpugultiliji na'te'l, “Ula ji'nm al wije'wapnn na Se'susal ta'n Nasalet tleiawilitl.”

⁷² Ap Pie'l petgwasit aq teluet, “Elui'tmasi, mo nenuaq na ji'nm ta'n wesgumt.”

⁷³ Na tel gnegg ta'sijig ji'nmug ta'n alpugultijig tlima'titl Pie'lal, “Talma gi'l wijitgweia't'p muta ta'n teli'sin geju'leg ta'n wejien.”

⁷⁴ Na tujiw Pie'l elui'tmasit aq teluet, “Gjinisgam gisi ugtapulitew pa na tli egsueian. Mo nenuaq na ji'nm.”

Giasgiw na tujiw napew getu'g. ⁷⁵ Pie'l mi'gusit ta'n Se'susal gisi tlimtl, “Ge's mu napew getu'g na si'st tluetes mo nenuiwn.”

Na tujiw Pie'l maja'sit aq sigt'temit.

27

Lesui'paq ela'la'titl Se'susal Piloteg

(Malg 15.1; Lu'g 23.1,2; Sa'n 18.28-32)

¹ Ta'n tujiw gisapniaq, ms't niganpugultijig patlia'sg aq igtigig niganpugultijig mawita'jig aq agnutmi'tij ta'n tl ne'pa'ten Se'susal. ² Alt gelpila'titl Se'susal aq ela'la'titl Piloteg. Pilot na niganpuguit g'pnno'lewigug.

Sutao'q ne'pa'sipnaq

(Paqalaiwaqann 1.18,19)

³ Na Suta ta'n netuisgela'pnn Se'susal gejiatl ne'po'qsital. Na mesge'g. Wesua'toq na nesisga'qal suliewe'l aq apaji ignmuaji na niganpugultiliji patlia'sg aq natawo'ltijig. ⁴ Telimaji, "Gisi pata'tegei muta pisui opla'laq. Na ji'nm ta'n mo goqwei opla'tegegup aq nige' elg pisui ne'pa'ten."

Na telima'titl Sutaal, "Mu sespetalsultiweg. Gi'l na gta'laqan, mu ninen."

⁵ Suta paqiatgweitestoqol na suliewe'l epsaqtaqtug gia'sutuo'guomg. Maja'sit aq gestunepilsit.

⁶ Na niganpugultijig patlia'sg megnmi'tij na suliewei aq teluejig, "Ula suliewei na gis apangita'tas'g'p ugjit ne'po'qsin na ji'nm. Gt'tplutaqanminu telueg mo teltenug ugjit ginu e'wmnew ula suliewei a'sutuo'guomg."

⁷ Na wel'te'tmi'tij e'wmnew suliewei ugjit pegwatelmnew iga'taqan. Na ji'nm ta'n etl gisiaj wowg na netuisgmaji gjipatia'sg ugtiga'taqanm. Na gjipatia'sg e'wmi'tij iga'taqan ugjit utqutaqane'gati. Mimajuinu'g ta'n mu Lesui'peulti'gw utqutalujig na'te'l. ⁸ Nige' gisgug na iga'taqan me' tel wi'tas'g na mal'tewig maqamigew. ⁹ Na niganigjitegewinuaq ta'n teluisipnaq Jelamaia teluepnaq ula na gis teliaqap. Na teluep,

"Ta'sijig Lesui'paq wel'te'tmi'tij e'wmanew nesisga'qal suliewe'l ugjit apangitman newte'jit ji'nm. Ula suliewei ugsua'tu'titl,

¹⁰ aq apangitua'titl na ji'nmul ta'n etliaji wowg ugjit ugtiga'taqanm. Na gis tliatew giasgiw st'ge' ta'n goqwei Gisiteget telimip."

Pilot gelulatl Se'susal

(Malg 15.2-5; Lu'g 23.3-5; Sa'n 18.33-38)

¹¹ Na tujiw Se'sus gaqama'lut Piloteg muta Pilot niganpuguit ugjit Lo'mewei g'pnno'l. Pilot pipanimatl Se'susal, “Gi'l na Lesui'paq ugtelege'witemual?”

Se'sus telimatl, “Gi'l na teluen.” ¹² Na niganpugultijig patlia'sg aq natawo'ltijig gelula'titl Pilotal aq pisui elsutmua'tital Se'susal gatu Se'sus mo goqwei teluegw.

¹³ Na tujiw Pilot pipanimatl Se'susal, “Mo nutmun ta'n goqwei gis elsutmasgig?”

¹⁴ Lpa Se'sus mu gelusigw, na tujiw Pilot pajiji paqalaig.

Pilot ilsumatl Se'susal ugjit ne'po'qsin

(Malg 15.6-15; Lu'g 23.13-25; Sa'n 18.39—19.16)

¹⁵ Te's Siawa'tingewei pestie'umg na Lo'mewei niganpuguit ta'n eig Selusalemg tewalqa'latal newte'jilitl ta'n laplusang pisilitl. Tewalqa'latal ta'n tegenn na mimajuinu'g wel'te'lma'titl ugjit tu'elin. ¹⁶ Na tujiw pisit laplusang na ji'nm ta'n teluisit Se'sus Palapas. Na wel nenut. ¹⁷ Ta'n tujiw mimajuinu'g gisi mawita'ti'tij, Pilot pipanimaji, “Tegen pewalioq tualqa'lan, Se'sus Palapas gisna Se'sus ta'n mimajuinu'g tel wi'ta'titl Nujuugs'tawi'wet?” ¹⁸ Pilot gis geitoq na niganpugultijig wesua'la'tipnn Se'susal muta wisgua'la'titl.

¹⁹ Ge's Pilot pemgopij ta'n etli ilsutegej, ugte'piteml petgitmlij agnutmaqan ta'n telueg, “Mut nasalsiw goqwei ula ji'nm muta gelu'sit. Wela'gweg pewi'g'p. Welmajita'sip aq me' nige' jipaqa'si.”

20 Na niganpugultijig patlia'sg aq mawag-nutmewinu'g munsaiwa'tiji mimajuinu' pipanimanew Pilotal ugjit tualqa'lan Palapasal aq ne'po'qsilin Se'susal. 21 Pilot ap pipanimaji, “Tegen wegla tapusijig pewalioq iga'lan?”

Telimgwi'titl, “Iga'l Palapas.”

22 Pilot pipanimaji, “Gatu nige' tala'lates Se'sus ta'n tel wi'tut Nujiugs'tawi'wet?”

Ms't teluejig, “Gujjiewta'nej!”

23 Gatu Pilot pipanimaji, “Goqwei gisi pata'toq?”

Na mimajuinu'g ma'muni sesgu'tijig, “Gujjiewta'nej!”

24 Na tujiw Pilot nest'g mo wetapsuninug ugjit siawi glulaji muta ma'muni uggwaiultiliji. Na ug-pitnn gesispa'toqol aq telimaji mimajuinu', “Mu ni'n tela'tegew ula ji'nm npuaqan. Gilew ula gisi pgwa'tuoq!”

25 Ms't mimajuinu'g telima'titl, “Ninen aq nn'janinaq gisi pgwatutesnen ugjit ula ji'nm npmn.”

26 Na tujiw Pilot tela'teget ta'n goqwei mimajuinu'g pewatmli'tij, na iga'latl Palapasal aq pipanimaji ugsma'gnismg wisqapaqтан Se'susal. Ta'n tujiw Se'sus gisi wisqapaqto'teg, na Pilotal elgimtl ugjit gujjiewto'qsin.

Sma'gnisg maligima'titl aq amasgipnna'titl Se'susal

(Malg 15.16-20; Sa'n 19.2,3)

27 Na tujiw sma'gnisg pegisula'titl Se'susal na g'pnno'lo'guomg. Na ms't sma'gnisg mawita'jig na'te'l. 28 Se'susal utapsun menina'tua'titl aq pitu'gwala'titl, e'wmi'titl megwe'litl pitu'gunn

muta getu' maligima'titl. ²⁹ Goqominaqsie'l na gigo'topito'tu'tij aq nasa'tua'titl Se'susal un'jig. Gmu'j ignmut ugpitn inaqanei. Na tujiw gigo'ti nutgulpita'jig aq maligima'titl. Teluejig, “Pgitawsi muta elege'witewin ugjit Lesui'paq.” ³⁰ Na elusguma'titl aq nat wen wesua'toq na gmu'j ta'n ignmatl Se'susal. E'wmi'tij ula gmu'j aq matta'titl un'jig. ³¹ Ta'n tujiw siwi maligima'titl mena'tua'titl na pitu'gunn aq apaji nasa'tua'titl utapsunn. Na ela'la'titl ta'n tl gujjiewta'tital.

Se'sus gujjiewto't

(Malg 15.21-32; Lu'g 23.26-43; Sa'n 19.17-27)

³² Ge's maita'jig gjigang, na weltesgua'titl jinnmul teluisilitl Simon, tleiawilitl Sailin. Na sma'gnisg gisa'la'titl Simonal pmapinmilin gujjiewei ugjit Se'sus. ³³ Na el'ta'jig ta'n teluisig Golgota. Ula wisun telueg waqan'tewatpat. ³⁴ Na'te'l ignmua'titl Se'susal moqopa'q ta'n wiaqpega'tas'g nat goqwei wisqe'g. Ta'n tujiw Se'sus wett'g, mu esamqwagw.

³⁵ Na gujjiewta'titl aq utapsunn elegetu'tij ta'n wen ugtete'tal. ³⁶ Na tujiw pemgopita'jig na'te'l aq angama'titl. ³⁷ Sma'gnis ewi'g'g agnutmaqan. Ula telueg ta'n Se'sus ilsumut gujjiewto'qsin. G'p'taq Se'sus un'ji nastmi'tij na agnutmaqan. Telueg, “Ula na Se'sus, na elege'wit ugjit Lesui'paq.” ³⁸ Na sma'gnisg tapusiliji gmutnesg gujjiewta'tiji etuiw Se'suseg, newte'jit ugtinaqanmg aq igtig ugpatatu-jmg.

³⁹ Mimajuinu'g ta'n el'ta'jig gjigang gisna maita'jig na'te'l naqita'jig aq angama'titl Se'susal. Un'jiwal pepuegetitl aq maligima'titl.

40 Alt telima'titl, “Gi'l getu' seioqte'mu't'p gja'sutuo'guom aq getu' ilitu't'p pas'g nesuguna'q. Mo gis tla'tegewn. Pa na gi'l na Gjinisgam uggwisin, ugs'tawi'si aq nisalsi na gujjieweigtug!”

41 Na niganpugultijig patlia'sg, nujig-ina'mua'tijig Mowisewei tplutaqan aq mawagnutmewinu'g na maligima'titl Se'susal.

42 Teluejig, “Gisi ugs'tawiapni igtigi, gatu mo gisi ugs'tawi'sigw? Teluep negm na elege'witewit ugjit Lesui'paq. Pa na nige' gisi ugji nisa'sij na gujjieweigtug, na gtlams'tuatesnen.

43 Elita'sualatl Gjinisgaml aq teluet negm na Gjinisgam uggwisl. Na to'q, ge' angamlij etugjel Gjinisgam ugs'tawian!”

44 Je we'gaw na gmutnesg ta'n mawi gujjiewta'sijig elg wijej tel maligima'titl.

Se'sus nepg

(Malg 15.33-41; Lu'g 23.44-49; Sa'n 19.28-30)

45 Na mewlia'gwej, ta'n telgi'g na umutgiwaq oqonitpaqamugwa's'g. Me' oqonitpa'q glapis si'st ajiej. 46 Na'tami si'st ajiej, Se'sus gesigaw sesgwet, “Eloi, Eloi, lama sabachthani?” ta'n telueg, “Ntnisgamum, Ntnisgamum, tal gis puna'lin ni'n?”

47 Ta'sijig ta'n gaqamultijig na'te'l nutua'titl aq teluejig, “Wigumatl Ilaijaal.” 48 Newte'jit na'te'l eliputuj spanj waju'peg moqopa'q. Naspilas'g gmu'jigtug aq elasqa'tuaj ugjit Se'susal samqwalin.

49 Gatu na igtigig awna teluejig, “Pe'l anga-maney, etugjel Ilaija jugu'etew aq ugs'tawiatal!”

50 Se'sus ap sesgwet aq nepgaq.

⁵¹ Na tujiw na mesgi'g elaqpilaqan ta'n gaqapitg gjia'sutuo'guom pasgina's'g g'p'taq glapis epune'g. Maqamigew gesigaw maja's'g aq lpa gun'tal pasgine'tesgl. ⁵² We'gaw na maqamigew ta'n eteg utqutaqane'gati pasgina's'g, aq pugwelgig gisi npu'tijig minua'lujig. Wegla na Gjinisgam ugmi-majuinumg. ⁵³ Ta'n tujiw Se'sus gis minunsitew wegla mimajuinu'g naqtm'i'tij utqutaqane'gati aq pisgwita'jig sape'wig gjigang. Pugwelgig mima-juinu'g nemia'tiji.

⁵⁴ Na niganpuguit sma'gnis aq igtigi sma'gnisg angama'titl Se'susal npmlin Na nemitu'ti'tij maqamigew maja's'g aq ms't goqwei gi's tliaq, sigt'ta'sultijig aq teluejig, “Negmaq giasgiw Gjinisgam Uggwisl.”

⁵⁵ Na pugwelgig e'pijig gnegg eimu'tijig aq angaptmi'tij ta'n goqwei gis tliaq. Peji majulgwala'tipnn Se'susal weja'tegemg Galaliewa'gi glapis Selusalemg aq apoqonmua'tipnn. ⁵⁶ Newte'jit teluisit Mal Matle'n aq igtig teluisit Mali na Ji'mej aq So'sep uggwijual. Negm na Sepeti ugte'piteml.

Se'sus utqatalut

(Malg 15.42-47; Lu'g 23.50-56; Sa'n 19.38-42)

⁵⁷ Ge's mu na'gu'set galqwasiegw, wejgu'et milesuinu ta'n teluisit So'sep, Na tlelawit Alamatia. Negm na Se'sus unaqapeml. ⁵⁸ Eliet Piloteg aq pipanimatl ignmagun Se'susal muta gis nepmlita. Pilot telimatl sma'gnisl, “Ignmu-atmu So'sep na Se'suso'q.” ⁵⁹ So'sep wesua'latl Se'susal aq oqonisgwa'latl pilei atla'wegnigtug.

⁶⁰ Ge's mu Se'sus nepmugweg So'sep gisi pem-pujeteg mesgi'g elmalqei gun'tewigtug. So'sep gisgaja'toqop ula elmalqei ugjit ta'n Isma'laten. Na nige' jugwa'latl Se'susal aq elsma'latl ula elmalqei. Wesua'toq mesgi'g gun'tew aq te't'pja'toq ta'n weji pisgwa'timg elmalqeigtug. Na tujiw maja'sit. ⁶¹ Gigjiw ta'n Se'sus elisinnij pemgopijig Mal Matle'n aq na igtig Mali.

Sma'gnisg gelig'tijig ta'n Se'sus utqatalut

⁶² Na igtig na'gweg na atlasmutigisg'g. Na tujiw niganpugultijig patlia'sg aq Palasiaq el'ta'jig Piloteg. ⁶³ Telima'titl Pilotal, "Saqamaw, migwite'tmeg na glusqapoq gesgmnaq nepmugweg teluepnaq, 'Minunsia's gisi nsuguna'q.' ⁶⁴ Nige' pewaluleg ango'tmn na utqutaqane'gati nesuguna'q. Mut wen ignmuaw pisgwa'n ta'n ji'nmaq elisinnij. Na tujiw unaqapemg ma' gisi gmutnala'tigul Se'susal aq na tujiw tluetaq, 'Minunsitaq.' Na ula me' ms'gi'gt'tew egsuo'qon je mu esgwiaq ta'n ji'nmaq teluepnaq." ⁶⁵ Pilot telimaji, "Ugsua'lug ta'sijig sma'gnisg aq tlimug ango'tmu'tinew na utqutaqane'gati. Mut wen ignmuow pana'tun na elmalqei." ⁶⁶ Na gji patlia'sg aq Palasiaq el'ta'jig utqutaqane'gati aq nasa'tu'tij agnutmaqan na gun'tewigtug te't'pja'tas'g'p ta'n etl pisgwa'tmg utqutaqan ta'n Se'sus elisinnij. Ula agnutmaqan telueg, "Mut wen te't'pja'tuij ula gun'tew." Na tujiw iga'la'tiji sma'gnisg ango'tmnew utqutaqane'gati.

28

Se'sus minunsit

(Malg 16.1-10; Lu'g 24.1-12; Sa'n 20.1-10)

¹ Na atlasmutigisg'g gaqiaq. Wejgwapniaq aqan'tie'umg, Mal Matle'n aq igtig Mali ela'tijig naji angaptmi'tij ta'n Se'sus elisinnij. ² Na jiniw maqamigew gesigaw maja'sg. Gisiteget ugtansale'witeml wet neia'silitl wa'so'q. Ansale'wit pegising aq ejigli te't'pja'toq na gun'tew ta'n nigantug elmalqei. Wesgitgopa'sit ula gun'tewigtug. ³ Na telaset pa wijej aq wasoqotesg aq utapsun teli gsi wape'g pa wijej aq wastew. ⁴ Na sma'gnisg ta'nig eimu'tijig na'te'l ma'muniw jipaqita'jig aq neng'tesultijig ta'n tujiw nemia'titl ansale'wilitl. Mesqanatesultijig maqamigeg.

⁵ Ta'n tujiw e'pijig pegisini'tij, na ansale'wit telimaji, “Mut jipasinew. Geju'loq al gwiluoq Se'sus ta'n gujjiewto't'p. ⁶ Mu tet eimug. Na negm gis minunsit st'ge' ta'n teluep. Jugwa'tigw aq angaptmug ta'n elising'p.” ⁷ Ta'n tujiw e'pijig pisgulapa'ti'tij elmalqe'g, na ansale'wit siawewistog, “Na nige' la'tigw, nat tlimug unaqapemg, ‘Se'sus gis minunsit.’ Nigan lietew Galaliewa'gig. Na'te'l tl nmiatoqs'p. Mut awan'ta'sinew ta'n gis tlimuloq.”

⁸ Na smtug e'pijig naqtmij utqutaqane'gati. Jaqalita'jig naji agnutmuanew Se'sus unaqapemg ta'n goqwei gis tliaq. Jipaqa'sipnig ta'n tujiw nemia'titl ansale'wilitl gatu welgwijingig muta Se'sus gis minunsit.

⁹ Ge's e'pijig ela'tijig ta'n Se'sus unaqapemg eimu'tiliji, Se'sus asuguaji aq telimaji, “Gjinisgam wel'te'lmugsioq.” Na e'pijig ela'tijig Se'suseg aq

sama'tua'titl uggwatl. Emtoqwala'titl. ¹⁰ Se'sus telimaji, “Mut jipasultinew. Siawa'tigw aq tlimug nnaqapemg lta'new Galaliewa'gi ta'n tl nmi'taq.”

Sma'gnisg agnutma'tijig gjipatia'sg ta'n goqwei gis tliaq

¹¹ Ge's na e'pijig siawa'tijig ta'n Se'sus unaqapemg eimu'tiliji, na sma'gnisg ta'n ango'tmi'tij utqutaqane'gati apaita'jig gjigang aq agnutmua'tiji niganpugultiliji patlia'sg ta'n goqwei gis tliaq. ¹² Na gjipatia'sg aq mawagnutmewinu'g agnutma'tijig ta'n goqwei gis teliaqap.

Mo pewalagwi mimajuinu'g gji'tunew ta'n goqwei gis teliaqap, glaman ignmua'tiji sma'gnisg mesgi'g suliewei.

¹³ Telima'tiji, “Pewaluleg tliman mimajuinu'g na ji'nmaq unaqapemg peita'lipni miawitpa'q aq gemutnala'tipnn ge's nep'tioq. ¹⁴ Pa na niganpuguit g'pnno'lewig tug nutmaj ula,

ignmuatesnen suliewei aq ma' ilsumugsiwoq.”

¹⁵ Na sma'gnisg wel'te'tmi'tij, wesua'tu'tij suliewei aq teluejig ta'n goqwei Lesui'paq gis telima'tipni. Na nige' gisgug me' Lesui'paq teluejig, “Se'sus unaqapemg gemutnala'tipnn npuinu'l.”

Se'sus telimaji unaqapemg, “Naji pestunmu'tigw”

(Malg 16.14-18; Lu'g 24.36-49; Sa'n 20.19-23; Paqalaiwaqann 1.6-8)

¹⁶ Na newtisgegsiliji je newt unaqapemg el'ta'liji na gm'tng Galaliewa'gig ta'n Se'sus telimapni lta'new. ¹⁷ Nemia'tij Se'susal emtoqwala'titl jel

tlia alt megtmu'tijig. ¹⁸ Na Se'sus gigja'siji un-aqapemg aq na telimaji, “Gisi ignmuimg assusuti ta'n telgi'g wa'so'q aq ugs'tqamug. ¹⁹ Nige' lta'gw ta'n telgi'g ugs'tqamug aq gina'mug mimajuinu'g ta'n goqwei gis gina'muloq. Tla'taqatigw glapis na ta'n tel gaqaisg mimajuinu'g tleiawultijig pilue'l umutgiwal na nnaqapemultinew. Sign'tug ms't nnaqapemg. Te's sign'tuoq tlimug, ‘Na Gjinisgam ta'n teluisit Wegwisit Nisgam aq Ewjit Nisgam aq Wejuli Nisgam petgimugsieg sign'tunen ginu.’ ²⁰ Gegnu'tmug majulgwatmnew ta'n te's'g goqwei gis gina'muloq. Na iapjiw wijitgweiultoqs'p ula ugs'tqamug aq maw wa'so'q.”

Gelulg Glusuaqan: Gisiteget Agnutmugsi'gw Mi'kmaq: Mi'kmaq New Testament New Testament only

copyright © 2003 Canadian Bible Society

Language: Mi'kmaq

Translation by: Canadian Bible Society

Mi'kmaq New Testament About Mi'kmaq

Mi'kmaq is an Eastern Algonquian language, spoken by the Mi'kmaq First Nations people indigenous to Canada's Maritime Provinces and the Gaspé Peninsula of Quebec, with some dialects extending into Maine in the U.S. The nation has a population of about 40,000, of whom nearly 11,000 speak the Mi'kmaq language. Once written in Mi'kmaq hieroglyphic writing, it is now written using mostly letters of the standard Latin alphabet.

About This Translation

This is a translation of the New Testament in the Mi'kmaq dialect spoken in Quebec. The translation was coordinated under the auspices of the North American Branch of the Summer Institute of Linguistics. If you are interested in obtaining a printed copy of this Bible, please contact the Canadian Bible Society at <http://www.biblescanada.com>.

Copyright Information

The New Testament in Mi'kmaq © 1998 Canadian Bible Society

The text of the New Testament in Mi'kmaq that appears in this electronic format or website is for personal use only.

Up to five hundred (500) verses of the Bible text in any form (written, visual, electronic or audio) may be quoted without permission. The quoted verses may not be more than 50% of a complete book of the Bible, or more than 25% of the total text of the work in which they are quoted. Prior written permission must be obtained for any other use of the text. Copyright acknowledgement must in all cases appear on the title or copyright page.

For more information on copyright conditions or to apply, visit <http://www.biblesociety.ca/copyright>

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are
licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,
please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

01b2c1f8-15e5-5274-84ee-867154576051